

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

BROJ
672

Subotica, 4. ožujka 2016. Cijena 50 dinara

Izlaz je u poglavlju 23

Osnovan »Hrvatski
građanski savez«

Ispovijest
crkvenog pauka

Karitativni rad
Kristine Zeman

INTERVJU
Marko Samardžija

**Pater pretučen,
samostan opljačkan**

SADRŽAJ

ZAJEDNICA

7

Sjednica HNV-a

**RESTRIKTIVNIJI FINACIJSKI PLAN
ZA OVU GODINU**

GOSPODARSTVO

9

Sabor zemljoradnika Srijema

**USPJEŠNI UNATOČ TEŠKIM
UVJETIMA**

INTERVJU

14-15

Prof. dr. Marko Samardžija, autor knjige
»Srpsko-hrvatski objasnidbeni rječnik«

**DOPRINOS ŠTO BOLJEM
MEĐUSOBONOM RAZUMIJEVANJU!**

SUBOTICA

16-17

Slaven Dulić, master sporta

**ŠKOLICA SPORTA – PUT
K ZDRAVIJEM ODRASTANJU DJECE**

KULTURA

30-31

Predstavljanje knjige vlč. Dragana Muharema
Ispovijest crkvenog pauka

**DRUGAČIJI KUT PREDSTAVLJANJA
KRŠĆANSKE SVAKODNEVICE**

SPORT

51

Sportska večer u HKUD *Vladimir Nazor* u
Somboru

AKTIVNI SPORTAŠI

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Zvonko Sarić, Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov**DIREKTOR**Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs**GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:**

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK**GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

LEKTOR:

Zlatko Romić

REDAKCIJA:Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)**ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:**

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:Thomas Šujić (tehnički urednik)
(tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica)
(jademi@hrvatskarijec.rs)**FOTOGRAFIJE:**

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)**KOMERCIJALISTICA:**

Mirjana Dulić (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55;

++381 24/55-15-78;

++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs**TISAK:** *Sajnos* doo Novi SadList je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

Garancija bez roka

Kada se u srpskoj javnosti govori o manjinama i njihovim pravima, na različitim konferencijama, okruglim stolovima, tribinama govori se najčešće ili o različitim teorijskim konceptima (kao što je multikulturalnost, inerkulturalnost i tome slično) ili o pravnom okviru. Kada je riječ o pomenutim konceptima, vjerojatno da malo kojoj manjini oni išta znače. Kada je pak riječ o pravnom okviru, kaže se kako je on uglavnom dobar, ali da zahtijeva i određena unaprjeđenja (kažu predstavnici manjina) ili da je iznad najviših europskih standarda samo se treba dosljedno primijeniti (kažu predstavnici većine). Međutim, u široj javnosti se skoro nikada ne govori o dvije stvari – o financiranju i političkoj moći manjina i manjinskih institucija. A bez financija i političke moći sve postaje upitno: i funkcioniranje manjinske samouprave i jednakost.

Naime, upravo je »politička volja«, odnosno politička moć, apostrofirana najčešće kao razlog zašto se manjinska prava koja proizlaze iz zakona i sporazuma ne poštuju. To je izgovoreno i na posljednjem skupu na kojem je bilo riječi o provođenju Sporazuma o manjinama kojeg su potpisale i ratificirale Srbija i Hrvatska prije više od deset godina. Na skupu je istaknuto kako je činom potpisivanja 2004. godine i ratificiranja 2005. godine Sporazum stupio na snagu i postao jači, to jest iznad domaćih zakona. No, što to vrijedi ako ga stranke na vlasti ne žele ispoštovati, ako većinska javnost za to ne hajne a manjine nemaju političku moć utjecanja na to da se doneseni zakoni i sporazumi i provode.

Tako, na primjer, u Sporazumu između Srbije i Hrvatske o manjinama piše kako su se Hrvatska i Srbija obavezale da će osigurati kako parlamentarne zastupnike, tako i razmjernu zastupljenost manjina u izvršnim tijelima. U Hrvatskoj Srbi imaju tri garantirana mandata u državnom parlamentu u Srbiji Hrvati nemaju niti jedan. Čuli smo na skupu kako je predstavnicima Hrvata u Srbiji na dosadašnjim sastancima odbora koji prati provedbu sporazuma rečeno kako Srbija, premda je tu obvezu prihvatila potpisivanjem i ratificiranjem Sporazuma, nema namjeru to i provesti. U Sporazumu piše i kako su se dvije države obvezale da će financirati obnovu spomenika kulture, obrazovanje, informiranje, kulturu itd. a zato su to potrebne financije.

Čuli smo na skupu da je odnos financiranja 33 prema 1. To jest da Hrvatska izdvaja 33 puta više novca za financiranje manjinskih institucija i programa za srpsku manjinu u Hrvatskoj nego li to čini Srbija za hrvatsku manjinu. I što sad? Kao i mnogo puta do sada, čuli smo s kojim problemima se suočava hrvatska manjina a rješenje se ne nazire.

U Srbiji su raspisani izbori. Garantiranih mandata nema. Hrvatima je ostavljeno, kao i većini drugih manjina, osim onih najbrojnijih, da se snalaze kako znaju i umiju, to jest stupaju u koalicije, ne bi li uspjeli ostvariti ono što im je prema potpisanom i ratificiranom Sporazumu garantirano – zastupnička mjesta u predstavničkim tijelima na svim razinama.

J. D.

Jednake plaće

Skupština Srbije usvojila je Zakon o sustavu plaća zaposlenih u javnom sektoru, koji obuhvaća oko 500.000 građana kojima je država poslodavac.

Njima će sve zarade biti obračunate na osnovu istih elemenata, iste osnovice i jedinstvene matrice raspona koeficijenata. Time se ostvaruje princip »jednaka plaća za jednak rad«. Zakon će se primjenjivati od 2017., a predviđeno je da se do 1. siječnja 2017., donesu i zakoni kojima se uređuju radno pravni status i druga primanja zaposlenih u javnom sektoru.

Ušteda na Pantovčaku

Gotovo pet milijuna kuna manje od predviđenog proračuna utrošio je Ured predsjednice Republike **Kolinde Grabar-Kitarović** u prošloj godini, a s Pantovčaka to kratko tumače riječima »manje je više« te ističu kako nije smanjena aktivnost Ureda, kao i to da su za ovu godinu predložili da im se proračun smanji za 2,5 milijuna kuna.

Financijski podaci objavljeni na webu Ureda pokazuju da je od proračunom predviđenog 41,1 milijuna kuna prošle godine utrošeno 36,6 milijuna kuna, a kod utrošenih sredstava treba uzeti u obzir i to da su 2,1 milijuna kuna iznosili troškovi za plaće bivših dužnosnika, što znači, naglašavaju, da je ukupna ušteda sadašnjeg Ureda gotovo 7 milijuna kuna.

Susret Orešković – Banerji

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske **Tihomir Orešković** susreo se u ponedjeljak s novim regionalnim direktorom Svjetske banke za Europsku uniju **Arupom Banerijem**, izvijestila je Vlada. Premijer Orešković osvrnuo na ključne prioritete hrvatske Vlade, a to su fiskalna konsolidacija, održivost duga i promjena poslovne klime uz potporu malim i srednjim poduzetnicima. »Svjetska banka prepoznaje napore hrvatske Vlade da riješi prioritete o kojima je govorio premijer Orešković i nastavlja podupirati napore Vlade na putu ka snažnijem gospodarskom rastu«, navodi se u priopćenju.

DSHV zatvorio prvi krug predizbornih razgovora

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini je okončao prvi krug predizbornih razgovora sa stožernom oporbenom strankom u Srbiji – Demokratskom strankom na čijem je čelu dr. **Bojan Pajić**. Razgovarajući u pozitivnoj atmosferi, predstavnici dviju stranaka dotakli su sve važne teme predstojećih izbora – od pitanja mogućnosti zajedničkog nastupa na republičkoj razini, zatim na pokrajinskoj, pa do koaliranja na razinama lokalnih samouprava. Ishodi prvog kruga razgovora s predstavnicima DS-a jesu takvi da bude nadu u mogućnost sklapanja predizborne koalicije na republičkoj

i pokrajinskoj razini, budući da su zahtjevi DSHV-a ozbiljno shvaćeni, te je izgledno i njihovo prihvaćanje. Isto tako, okončan je i prvi krug razgovora s DS-om u svim lokalnim samoupravama gdje DSHV ima svoju organizaciju: Srijemska Mitrovica, Novi Sad, Odžaci, Bač, Apatin, Sombor i Subotica, koji se također u načelu mogu ocijeniti pozitivnim. Naravno, u danima što slijede, oni će biti nastavljani, a relativno brzo možemo očekivati i njihovo okončanje. Nadamo se, dakako, na obostranu korist i zadovoljstvo«, navodi se u priopćenju DSHV-a.

Hrvatski veleposlanik Markotić posjetio DSHV

Nastavljajući redovitu službenu komunikaciju s predstavnicima Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu **Gordan Markotić**, skupa s opunomoćenim ministrom savjetnikom **Stjepanom Glasom**, posjetio je u ponedjeljak, 29. veljače, sjedište jedine političke stranke u hrvatskoj zajednici u Srbiji te razgovarao s predsjednikom DSHV-a **Tomislavom Žigmanovim** i dopredsjednikom **Ivanom Ušumovićem**. Domaćini

su u svojem obraćanju akcent stavili na prikaz aktualnih prilika i konstelacija koje utječu na politički život Hrvata u Srbiji, to jest Vojvodini, i artikulaciji njihovih političkih interesa. Bilo je riječi i o aktivnostima DSHV-a glede izbora, a veleposlanika je posebno interesirao tijek predizbornih pregovora, o čemu su ga domaćini detaljno izvijestili. Na koncu je bilo riječi i o potrebi da se novo vodstvo DSHV-a i službeno predstavi vlastima u Hrvatskoj, prenosi press DSHV-a.

Benkovac pomaže učenike iz Vojvodine

S ciljem ugovaranja različitih vidova potpore za djecu koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća i udruge *Naša djeca* su sredinom veljače posjetili više institucija i pojedinaca u Sarajevu, Baškoj Vodi, Splitu, Šibeniku i Benkovcu.

Benkovac će, kako je dogovoreno s predstavnicima toga grada, osigurati dvije stipendije za studente ili za one koji žele studirati na području Zadarske županije.

Također, dogovoreno je sudjelovanje učenika u programu profesionalne orijentacije koji će biti održan na ljetu u okolici Benkovca.

Predstavnici HNV-a i udruge *Naša djeca* su u Sarajevu ostvarili kontakte koji bi mogli biti od pomoći u osnivanju Hrvatskog školskog centra u Subotici, a na iskustvima tamošnjeg Katoličkog školskog centra.

Natječaji za sufinanciranje medijskih sadržaja

Ministarstvo kulture i informiranja Srbije raspisalo je šest natječaja za sufinanciranje projekata u oblasti informiranja u 2016. godini, za koje je predviđeno ukupno 262 milijuna dinara, čime je proračun u svim kategorijama uvećan u odnosu na prošlu godinu.

Natječaji, među kojima i natječaj za sufinanciranje projekata iz oblasti javnog

informiranja na jezicima nacionalnih manjina, dostupni su na internetskoj stranici Ministarstva kulture i informiranja – www.kultura.gov.rs. Sredstva opredijeljena za ovaj natječaj iznose 40.000.000 dinara. Natječaji su otvoreni 30 dana od dana objavljivanja u dnevnom listu *Politika*, odnosno do kraja ožujka.

Protest Filipa Davida

Ovogodišnji dobitnik nagrade za Najbolju knjigu u mreži javnih knjižnica u Srbiji, književnik **Filip David** primio je 26. veljače u beogradskoj Narodnoj biblioteci to priznanje, ali se i ogradio od nazočnosti predsjednika Srbije **Tomislava Nikolića**, rekavši da nikada nije podržavao njegovu politiku.

»Moram se ograditi od nazočnosti Tomislava Nikolića. Poštujući instituciju predsjednika, ja od 90-ih godina ne podržavam njegovu politiku«, rekao je Filip David u obraćanju nazočnima na centralnoj manifestaciji proslave Dana Narodne biblioteke i Nacionalnog dana knjige.

Nagradu Filipu Davidu je uručio upravnik Narodne biblioteke Srbije **Laslo Blašković**, dok je direktorici Biblioteke grada Beograda **Jasmini Ninkov**, nagradu za doprinos u knjižničarstvu Janko Šafarik uručio Tomislav Nikolić.

Pod oznakom povjerljivosti

Ministar pravde **Nikola Selaković** je izjavio da će Srbija odgovoriti Haškom tribunalu u roku, do 15. ožujka, u povodu naloga da se Tribunal obavijesti o eventualnim teškoćama koje ima, kako bi **Vojislav Šešelj** nazočio izricanju presude. Selaković je rekao i da je komunikacija Srbije s Haškim tribunalom bila do sada pod znakom povjerljivosti, te da ona i dalje ostaje takva, ali je naglasio da je Tribunal u određenim situacijama iznosio neke podatke iz tih prepiski.

Dvije kolone

DS, SDS i LDP imaju samo dogovor da ne smetaju jedna drugoj i to je ono oko čega smo se složili na sastanku u sjedištu DS, kaže za B92 **Dragoljub Mićunović**.

Kako je rekao, dogovora o zajedničkom izlasku na izbore nema, a demokrate smatraju da je izlazak u dvije kolone »politički rentabilniji«.

»Mi smo izgubili veliki dio članstva i biračkog tijela, koji su ostali pasivni i razočarani. Mi moramo prvo na njih ciljati, da im vratimo povjerenje, da oni glasuju ponovno«, kaže Mićunović.

U HRVATSKOM NACIONALNOM VIJEĆU ODRŽAN OKRUGLI STOL O PROVEDBI SPORAZUMA O ZAŠTITI MANJINA SRBIJE I HRVATSKE

Izlaz je u poglavlju 23

Otvaranje poglavlja 23 u pretpristupnim pregovorima za ulazak u Europsku uniju prisilit će Srbiju na provedbu Sporazuma, kojega je još prije 12 godina potpisala s Hrvatskom

Ova ocjena veleposlanika Hrvatske u Beogradu **Gordana Markotića** na okruglom stolu koji je u povodu preliminarne izvješća analize implemetacije bilateralnog Sporazuma u Hrvatskom nacionalnom vijeću u ponedjeljak (29. veljače) organizirao Centar za regionalizam u ovome se trenutku čini kao najdjelotvorniji mehanizam da se Srbija drži onoga što je na međudržavnoj razini potpisala. Jer, kako sada stvari stoje, uzaludna su nastojanja da joj se objasni kako su bilateralni sporazumi jači od domaćih zakonodavstava.

NEZAINTERESIRANI I NEPRIPREMLJENI

A ono što su predstavnici hrvatske manjine u Srbiji, od kojih su većina članovi i Mješovitog međuvladinog odbora za provedbu Sporazuma, nebrojeno puta isticali ponovili su i u ponedjeljak: iako zagarantirano, Hrvati u Srbiji još uvijek nemaju i osigurano zastupničko mjesto u Narodnoj skupštini, a isti problem imaju i kada je u pitanju srazmjerna zastupljenost Hrvata u tijelima vlasti na svim razinama.

Po riječima predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slavena Bačića** to je rezultat nepostojanja političke volje za provedbu Sporazuma, kojega je on predočio na plastičnom primjeru:

»Redovito se događa da na, i inače rijetke, sastanke Srbija

pošalje nekompetentne predstavnike, koji nisu čak niti članovi Mješovitog međuvladinog odbora.«

Ni predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i direktor Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** nije iznio bolje ocjene na račun domicilne države. On je istaknuo kako je Sporazum

njinskim zajednicama nego se ona ostvaruje na temelju »separatnih interesa«, ističući kao primjer za to položaj mađarske zajednice.

Međutim, za razliku od vlasti u Srbiji, Žigmanov je rekao kako se Vlada Vojvodine za sve ovo vrijeme pokazala mnogo racionalnijom i spremnijom da izađe u susret problemima s kojima je

»Smatram da bi to, makar na simboličnoj ravni, morali biti premijeri, pa čak i predsjednici dviju država, a da predsjednici pojedinih odbora ne smiju biti nižega ranga od pomoćnika ministara. Svaka niža razina od te umanjuje mogućnost rješavanja određenog pitanja«, rekao je Markotić, dodajući kako bi sastanci Mješovitog međuvladinog odbora morali biti održavani najmanje jednom godišnje, kako je i Sporazumom predviđeno.

Direktor Centra za regionalizam **Aleksandar Popov** rekao je kako su sva četiri sporazuma koje je Srbija potpisala (osim s Hrvatskom, potpisala je i s Mađarskom, Rumunjskom i Makedonijom) »prilično zapuštena oblast«, kao i da se ne koriste dovoljno kao rano upozorenje za otklanjanje mogućih problema kada je riječ o nacionalnim manjinama.

»Pošto istraživanje obavljamo samo s jedne strane, mi ne možemo dobiti kompletnu sliku, ali možemo dobiti sliku koliko su naša nadležna tijela bila angažirana oko ovoga i koliko su bili agilni u provedbi u rješavanju onoga što je na Međuvladinom odboru dogovoreno«, rekao je Popov.

On je dodao da će završetak projekta najvjerojatnije biti prolongiran kako bi Centar za regionalizam rezultate istraživanja nakon izbora mogao uručiti novoj vlasti.

Z. R.

na margini zanimanja javnosti, političke klase, te institucija u Srbiji koje bi ga trebale provesti:

»Sporazum su potpisale dvije države koje imaju različite demokratske dosege, pri čemu u svim kriterijima prevaga ide na stranu Hrvatske. S naše strane se 'trbuhozbori', jer nema etnokulturalnog senzibiliteta, pa stoga i imamo nepripremljenost i nestručnost predstavnika Srbije na sastancima«, rekao je Žigmanov.

On je dodao i kako u Srbiji ne postoji »pravedna politika« kada je riječ o nacionalnoma-

suočena hrvatska zajednica koja u njoj živi.

ZAPUŠTENOST OBLASTI

I sam navodeći da su parlamentarna i srazmjerna zastupljenost u tijelima vlasti najbitnija pitanja za hrvatsku manjinu u Srbiji, Markotić je rekao kako je Sporazum, odnosno njegova provedba jedno od ključnih pitanja koja utječu na odnose dviju država. On je također istaknuo kako nije nebitno tko se nalazi na čelu Mješovitog međuvladinog odbora:

28. SJEDNICA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Restriktivniji financijski plan za ovu godinu

Financijsko poslovanje Hrvatskog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, odnosno za to vezane točke dnevnog reda, bile su u fokusu 28. redovite sjednice Vijeća, održane prošloga petka u Subotici. Na sjednici su usvojeni Završni račun i izvješće o utrošku sredstava HNV-a za 2015., te je donijeta odluka o financijskom planu Vijeća za tekuću godinu.

FINANCIJSKI PLAN HNV-A

Financijskim planom HNV-a za 2016. predviđeni su prihodi u visini od 21,7 milijuna dinara. Ove godine s razine Republike za HNV je opredijeljeno blizu 13 milijuna dinara, dok su iznosi dotacija od AP Vojvodine i Grada Subotice još uvijek nepoznati, te su u planu projicirani aproksimativno.

»Od nas je traženo da donesemo financijski plan zaključno sa 27. veljačom«, kazao je predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

»Plan se s prihodovne strane temelji na točnom iznosu od Republike i na aproksimativnim iznosima od AP Vojvodine koje smo planirali na bazi prošlogodišnjih iznosa. Ima naznaka da će oni biti umanjeni, kako za HNV, tako i za druga nacionalna vijeća, jer je ukupan pokrajinski proračun u značajnoj mjeri umanjen. Izvjesno je stoga da nas čeka rebalans ove godine i da bi dobro bilo da barem u prvoj polovici 2016. imamo restriktivniji način trošenja sredstava. Dodao bih i to da smo u ovu godinu ušli s jednim dije-

lom nenaplaćenih potraživanja od Grada Subotice u iznosu od oko 150.000 dinara i s jednim dijelom prenijetih obveza iz prošle godine (455.000 dinara) prema udrugama po rješenju o raspodjeli sredstava na natječaju HNV-a koje će biti izmirene u ovoj godini«, pojasnio je Sarić Lukendić.

U raspravi oko završnog računa i izvješća o utrošku sredstava HNV-a za 2015. godinu (ukupni rashodi 22,4 milijuna dinara), vijećnici s liste dr. **Tomislav Stantić** zatražili su pojašnjenje nekoliko stavki proračuna, zamjerajući da je izvješće nedovoljno pregledno. Detalje po traženim stavkama, koje su se odnosile mahom na troškove Ureda HNV-a, iznio je **Darko Sarić Lukendić**.

POSLOVANJE ZKVH-A

Vijeće je dalo pozitivno mišljenje na izvješće o poslovanju, te završni račun i izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u 2015. godini (ukupni rashodi 11,7 milijuna dinara).

I kod ove točke dnevnog reda vijećnici s liste dr. **Tomislav**

Stantić su zamjerali nedovoljnu preglednost pojedinih stavki troškova. Vijećnik **Ivan Karačić** je tako naveo kako se u izvješću ne vidi koliko staje jedna knjiga i tko ju tiska dok je vijećnik **Vladimir Kranjčević** tražio pojašnjenja glede stavke Program za suradnju.

Ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov** je kazao kako je u izvješćima »više nego jasno« pojašnjeno kako su sredstva trošena, te da su ona kompatibilna s programskim izvješćem. »Smatram da je prošla godina, kao i ranije, uspješno okončana uz vrlo jasne okvire urednosti i zakonitosti kada je u pitanju financijsko poslovanje«, naveo je Žigmanov dodavši da je Zavod u 2015. imao 106 aktivnosti.

Predsjednik HNV-a **Slaven Bačić** je kazao kako je izvješće prilično opširno, te da je mali-

ciozno govoriti o netransparentnom poslovanju ZKVH-a.

»Pohvalio bih Zavod koji sa svega troje uposlenih ostvaruje ovakav opseg aktivnosti za godinu dana«, kazao je Bačić.

Na sjednici je usvojeno izvješće o popisu imovine i inventara HNV-a, te je donijet Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja prostora HNV-a. Prema Pravilniku, dvorana HNV-a se, među ostalim, »može koristiti i radi održavanja okruglih stolova, stručnih skupova, susreta hrvatskih udruga, promocija književnih i znanstvenih djela, predavanja, konferencija za medije radi predstavljanja službenih stajališta Vijeća i za druge slične aktivnosti, uz prethodno pisano odobrenje predsjednika Vijeća ili druge osobe koju on za to posebno ovlasti«.

Prijedlog vijećnice **Josipe Ivanković** da se u Pravilniku šire definira formulacija »u drugim iznimnim slučajevima« vezana za iznimno korištenje službenih prostorija, nije usvojen.

Prošlotjednoj sjednici HNV-a prisustvovalo je 20 od ukupno 29 vijećnika. Sjednicu je obilježilo i to što je prvi puta korišten semafor koji mjeri propisano vrijeme za obraćanje vijećnika prilikom rasprave.

D. B. P.

OSUDA NAPADA NA FRA ŠPEHARA

Vijećnici su jednoglasno donijeli odluku u kojoj osuđuju prošlotjedni napad na predstojnika franjevačkog samostana u Baču fra **Josipa Špehara**.

SURADNJA APV I ISTRE

Vojvođani na sajmu u Poreču

Pokrajinsko tajništvo za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova nastupilo je i ove godine na 31. Međunarodnom sajmu prehrane, pića i opreme za turizam *Promohotel Poreč 2016.*, koji je održan u Poreču. Nastup na ovom sajmu realiziran je u skladu s Protokolom o suradnji AP Vojvodine i Istre iz 2006. godine. Potpredsjednik Pokrajinske vlade i pokrajinski tajnik za gospodarstvo, zapošljavanje i ravnopravnost spolova **Miroslav Vasin**, sa suradnicima iz Tajništva, razgovarao je s istarskim zvaničnicima, predstavnicima gospodarstva, kao i predsjednicima gospodarskih komora Istarske županije. Na zajedničkom štandu predstavilo se 14 izlagača iz Vojvodine i to kompanije čiji su proizvodi nositelji znaka *Najbolje iz Vojvodine*, zainteresirani za dobivanje znaka, potom proizvođači s geografskim podrijetlom, izvoznici i potencijalni izvoznici iz poljoprivredno-

prehrambenog sektora, udruge čiji su proizvodi nagrađivani na sajmovima, kao i Turistička organizacija Vojvodine. Organiziran je i *Dan Vojvodine*, u okviru kojega je posjetiteljima i medijima predstavljen projekt *Bogatstvo različitosti*, odnosno glazbena, folklorna i gastronomska raznovrsnost Pokrajine. Istog dana održana je konferencija

za medije na kojoj je domaćin, potpredsjednik Pokrajinske vlade i pokrajinski tajnik Miroslav Vasin, razgovarao s predstavnicima medija i predstavio značaj i pojedinosti spomenutog projekta kao i politike Tajništva u pogledu sajamskih manifestacija i gospodarskih kretanja u oblasti turizma kao rastuće gospodarske grane u Srbiji.

Na konferenciji su sudjelovali i zamjenica gradonačelnika Poreča **Nadia Štifanić – Dobrilović**, načelnik Županijske uprave Istarske županije **Valerio Drandić** i direktor Županijske komore Pula **Damir Sirotić**. Upriličen je i službeni susret predstavnika AP Vojvodine s gradonačelnikom Poreča **Edijem Štifanićem**.

EK – Hrvatskoj prijete korektivne mjere

Hrvatska bi mogla postati prva zemlja članica Europske unije za koju bi Europska komisija mogla odrediti korektivne mjere u sklopu mehanizma prekomjernih makroekonomskih ravnoteža, jer je od šest područja preporuka napravila napredak samo u jednom, rečeno je nakon sastanka predsjednika Vlade **Tihomira Oreškovića** s potpredsjednikom EK za euro i socijalni dijalog **Valdisom Dombrovskim**.

Na konferenciji za novinare Dombrovskis je kazao da su Hrvatskoj lani utvrđene makroekonomske neravnoteže te je EK definirala šest preporuka za rješavanje tih neravnoteža. Preporuke su se odnosile na područje fiskalne politike, posebno potrošnje, potom reforme tržišta rada, mirovinskog sustava, poglavito pitanja ranijeg umirovljenja i parafiskalnih nameta. No, jedino područje na kojem je Hrvatska napravila značajniji napredak je pitanje rješavanja problema insolventnosti poduzeća, istaknuo je Dombrovskis i dodao da će odluku o tome hoće li se za Hrvatsku odrediti korektivne mjere EK donijeti za nekoliko tjedana, prenose hrvatski mediji.

MMF tolerira Srbiji kašnjenja

Misija Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) završila je 26. veljače, u Beogradu novu kontrolu tekućeg aranžmana sa Srbijom. Do sada su obavljene tri uspješne revizije aranžmana, iako ostaju rizici za očuvanje makroekonomske stabilnosti i osiguranja privrednog rasta. Kašnjenja Srbije u primjeni mjera iz programa s MMF, prije svega reforma javnog sektora i restrukturiranje EPS-a, nije specifičnost Srbije, kaže šef misije MMF-a **James Roaf**. Prema njegovim riječima to nije posljedica najavljenog raspisivanja izvanrednih parlamentarnih izbora.

»Ne povezujem kašnjenja s izborima. Imali smo ih i ranije, a sigurni smo da će ih biti i u budućnosti«, rekao je Roaf na konferenciji u Vladi Srbije. On je istaknuo da je kašnjenje uobičajena stvar u gotovo svim zemljama u kojima MMF ima program, te da to nije specifičnost Srbije. Roaf je rekao da Misija MMF planira narednu posjetu Srbiji nakon izbora, kako bi se uvjerali dokle se stiglo s reformama i jesu li završene one koje očekuju da vide do tog perioda.

SABOR ZEMLJORADNIKA SRIJEMA

Uspješni unatoč teškim uvjetima

Sabor zemljoradnika Srijema u organizaciji Sremske privredne komore održan je 26. veljače u Srijemskoj Mitrovici. Od ukupno 224 prijavljenih natjecatelja, 62 uspješna poljoprivrednika iz Srijema dobili su nagrade. Nagrađeni su najuspješniji poljoprivrednici u stočarskoj i biljnoj proizvodnji na površini do tri i preko tri hektara, rekorderi u proizvodnji junadi i u proizvodnji mlijeka.

Predsjednik Sremske privredne komore **Đorđe Božić** istaknuo je da, iako prošla godina nije bila najbolja za sve vrste proizvodnje, s obzirom na vremenske uvjete i druge faktore koji su utjecali na prinos sudionici natječaja imaju dobre rezultate.

»Srijem ima 230.000 hektara plodnih obradivih površina i 4.700 registriranih poljoprivrednih proizvođača, što predstavlja veliki potencijal za ovo područje. Poljoprivredna

proizvodnja predstavlja i značajan izvozni potencijal srpskog gospodarstva i nije iznenađenje što regija Srijema već petu godinu za redom bilježi pozitivnu izвозnu bilancu, a u tome poljoprivreda zauzima značajan udio. Svima nam je u cilju da unaprijedimo poljoprivredu, otvaramo poduzeća, prerađivačke kapacitete iz oblasti poljoprivrede i zapošljavamo ljude«, kaže Božić.

ULOG I DOBIT

A kako biti uspješan, unatoč lošim uvjetima za poljoprivrednu proizvodnju – smanjenim poticajima i niskim cijenama žitarica i mlijeka, najbolji odgovor daje nagrađeni poljoprivrednik **Predrag Danilović** iz Erdevika, koji je na površini od jednog hektara ostvario prinos 56.450 kilograma rajčice.

»Samo se uz velika ulaganja i odricanja i mnogo rada

može nešto postići. Najteže je plasirati proizvod, jer je besparica svuda i teška su vremena. Nama najveći problem predstavlja što u blizini nema otkupne stanice za rajčicu, kao ni hladnjača.«

Ovogodišnji dobitnik specijalne nagrade **Đorđe Marić**, naglasio je odnos između ulaganja i dobiti:

»Koliko uložite,oliko ćete i dobiti. Ukinuli su nam poticaje i to će se jako odraziti na poljoprivrednike. Ako ne stvorimo robne viškove, ne znam što ćemo.«

SMANJENI POTICAJI

Uredbom Vlade Srbije o raspodjeli poticaja u poljoprivredi u 2016. godini poticaji za ratarsku proizvodnju smanjeni su i iznose 4.000 dinara po hektaru. Prošle godine poticaji za ratare iznosili su 12.000 dinara, od čega je 6.000 isplaćivano u novcu, a ostatak kroz

nabavu mineralnog gnojiva i goriva. Prošlogodišnji iznos od 12.000 dinara, sudeći po izjavama poljoprivrednika, puno im je značio, bar za početak da kupe naftu i gnojivo.

Iz Gradske uprave za poljoprivredu Grada Srijemska Mitrovica ističu da seljacima ne mogu pomoći kada je u pitanju visina poticaja, ali da su otvoreni za svaki drugi vid pomoći:

»Vidjet ćemo koliko će novca iz općinskog proračuna biti opredijeljeno za poljoprivredu. Uprava za poljoprivredu će se boriti da ta sredstva budu veća od 100 milijuna dinara. Neke lokalne samouprave financiraju dio kamata kredita za poljoprivrednu proizvodnju kako bi se poljoprivrednicima barem malo olakšalo«, kaže načelnik Gradske uprave za poljoprivredu Srijemske Mitrovice **Vladimir Nastović**.

S. D.

Europska komisija – kontrola tendera

Ministar financija **Dušan Vujović** je razjasnio dileme oko toga zašto Srbija mora obavijestiti Europsku komisiju o eventualnom ulasku kineske kompanije u Željezaru Smederevo.

Europska komisija očekuje da svaka tenderska procedura koja se financira sredstvima iz proračuna, u zemljama članicama Europske unije, ali i kandidatima, mora biti održana po procedurama koje garantiraju jednakost svima, rekao je Vujović na konferenciji u Vladi Srbije.

Plan kineske kompanije je da ukoliko dođe u Smederevo, uloži 300 milijuna eura u pogone za pocinčavanje lima i izradu šavnih cijevi. Ekonomist **Milan Kovačević**, konzultant za strana ulaganja, navodi za B92 da država mora prihvatiti pravila tržišnog ponašanja i prestati pomagati Željezari.

Srbija se potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju obvezala da od veljače 2015. godine prestane sa subvencioniranjem proizvođača čelika. Srpske vlasti navode da će, ukoliko ne bude podrške Bruxellesu u ovom slučaju, Željezara biti u velikom problemu.

Natječaji za poljoprivrednike

Potpredsjednik Pokrajinske vlade i pokrajinski tajnik **Branislav Bogaroški**, najavio je na konferenciji za medije natječaje Pokrajinskog tajništva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo za 2016. godinu, koji će biti raspisani od ožujka do rujna. Poljoprivrednici će i ove godine, između ostalog, moći sudjelovati na natjecanjima za dodjelu bespovratnih sredstava za navodnjavanje i izgradnju eksploatacijskih bunara, protugradne mreže, prerađivačku proizvodnju, opremanje farmi, plastenika, te za opremanje hladnjača, sušara, pčelarstvo i za staračka domaćinstva.

Poljoprivrednicima su i ove godine dostupna sredstva iz tri fonda – Garancijskog, Pokrajinskog fonda za razvoj poljoprivrede i Razvojnog fonda. Kako je naveo Bogaroški, poljoprivrednici imaju mogućnost da se pod veoma povoljnim uvjetima natječu za kreditna sredstva kod nekog od fondova, te da se po završenoj investiciji jave na neki od podnatječaja Tajništva za subvencioniranje svoje investicije.

BRUTALNO NAPADNUT PREDSTOJNIK FRANJEVAČKOG SAMOSTANA U BAČU

Pater pretučen, a samostan opljačkan

Franjevački samostan u Baču stalna meta napada bio je tijekom 90-tih godina i kasnije, ali je ovaj posljednji bio i najbrutalniji, jer je pater Josip Špehar teško ozlijeđen

U noći između četvrtka i petka (25. i 26. veljače) brutalno je pretučen predstojnik franjevačkog samostana u Baču pater fra **Josip Špehar**, a iz samostana su odnijete vrijedne relikvije. Pater Josip je s teškim ozljedama hospitaliziran u Kliničkom centru Vojvodine, na odjelu neurologije. Policija je nekoliko sati od napada uhitila razbojnika kod kojeg su pronađene i relikvije iz samostana. Čelnici hrvatske zajednice osudili su ovaj napad i istaknuli kako ovaj događaj šalje negativnu poruku kada su u pitanju Hrvati u Vojvodini.

FRANJEVAC VEZAN I TUČEN

Franjevački samostan u Baču stalna meta napada bio je tijekom 90-tih godina i kasnije, ali je ovaj posljednji bio i najbrutalniji, jer je pater Josip Špehar teško ozlijeđen. Razbojnik je u samostan ušao kroz prozor na prvom katu, za što mu je bilo potrebno dvoje ljestava. Nedaleko od prostorije u koju je provalio bila je i paterova odaja u koju je razbojnik upao. O tome što se tamo događalo svjedoče tragovi krvi u hodniku i na podu paterove odaje, ali i velika mrlja krvi na jastuku. Napad se dogodio sat-dva poslije ponoći, a tek poslije oko sat i pol pater je uspio telefonom dozvati prijatelja koji je obavijestio policiju i hitnu pomoć.

»Kako smo doznali u policiji, nasilna provala se dogodi-

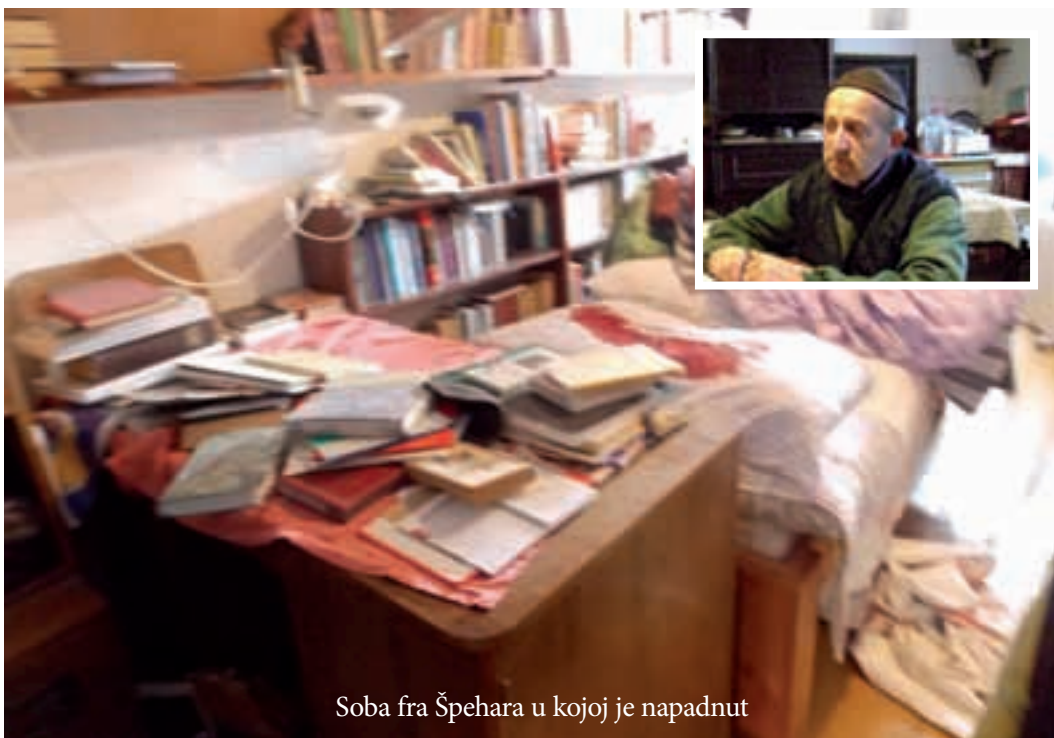
la između jedan i petnaest do tri poslije ponoći. Provaljeno je u paterovu sobu, on je vezan i tučen kako bi kazao gdje se u samostanu nalaze vrijedni predmeti. Ukrađeni su pozlaćeni aureoli sa slike Radosna Gospa, svitci iz knjižnice i još neke relikvije. Iz policije su nas obavijestili da su ukrađeni predmeti pronađeni i da ih možemo preuzeti. Predstojniku je slomljena ruka i ima tešku ozljedu glave. Ostavljen je bez svijesti s teškim

Policijski očevid u samostanu trajao je do ranog popodneva, a već tada policija je priopćila da je uhitila osumnjičenog. Uhićen je **Đorđe Pandurov** (35) iz Bača, za koga se sumnja da je ukrao 15.000 dinara i crkvene relikvije i naneo teške tjelesne ozljede pateru Špeharu. Policija je kod Pandurova pronašla i oduzela predmete iz franjevačkog samostana. Osumnjičeni je uhićen kada je na cesti stopirao auto u kome su bili policijski

SAMO PLJAČKA ILI I ZLOČIN IZ MRŽNJE?

Samostan u Baču nekoliko sati poslije napada obišli su i čelnici hrvatske zajednice i predstavnici Konzulata Republike Hrvatske u Subotici, a njih i gvardijana primili su u policijskoj stanici u Baču, gdje su dobili detaljnije informacije o samom događaju.

»Hrvatsko nacionalno vijeće je s velikom zabrinutošću

Soba fra Špehara u kojoj je napadnut

ozljedama. Nažalost, ovo je kulminacija učestalih incidenata i pritisaka kojima je pater Josip bio izložen«, kazao je gvardijan **Zdenko Gruber**, koji je tog prijepodneva stigao u Bač.

inspektori. Uhićeni Pandurov priznao je kazneno djelo, a poslije policijskog zadržavanja od 48 sati određen mu je pritvor od mjesec dana.

primilo vijest da je predstojnik franjevačkog samostana u Baču brutalno pretučen i zlostavljan, a u pitanju su teške ozljede. Došli smo u Bač kako bismo vidjeli što se dogodilo i da bismo čuli što

SLIKA RADOSNE GOSPE

Oskrnavljenju sliku Radosne Gospe franjevci su sa sobom ponijeli 1688. godine kada su napustili gradovrški samostan i krenuli ka Baču. Slika je naslikana 1684. ili 1685. godine i jedna je od svjedodžbi višestoljetnog prisustva Hrvata na ovim prostorima.

se poduzima na otkrivanju počinitelja. U tom smislu svakako ohrabruje vijest da je počinitelj uhićen. Želim vjerovati da će se ova vrsta učinkovitog djelovanja istražnih tijela prenijeti i na pravosudna tijela i da će kazna za počinitelja biti dovoljno stroga kako bi djelovala preventivno spram potencijalno drugih počinitelja. Ono što zabrinjava je da je još u vrijeme trajanja očevida u medijima osvanula vijest kako je riječ o zločinu iz koristolju-

blja. Ono što je problem je da kad god se događaju zločini nad Hrvatima ili katoličkim svećenicima već imamo tu vrstu prejudiciranja konteksta događaja i to je neka vrsta pravila postupanja državnih tijela. Mislimo da je nužno istražiti i dublju pozadinu ovog zločina, jer sama brutalnost ukazuje da on nije motiviran isključivo iz materijalnih razloga. Važno je da se na tomu poradi, jer bez toga ostaje gorak okus u ustima – da još

uvijek nije sigurno biti Hrvatom u Srbiji», kazao je predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

»Pljačka iz materijalnih razloga ne vrši se na način da se čovjeku razbije glava i slomi ruka. Ima pokazatelja koji govore da to nije samo zločin iz koristoljublja. Tu ima elemenata i zločina iz mržnje. Strahujemo da ovaj događaj ima vrlo snažnu i negativnu poruku kada su u pitanju Hrvati u Vojvodini, jer je nesigurnost ponovno pokazala svoje pravo lice, jer je upravo građanin hrvatske nacionalnosti, ovoga puta uvažena osoba u

općini Bač, pretučena i opljačkana. To sigurno nije dobra poruka i očekujemo od svih razina državnih tijela u Srbiji da osude ovaj događaj. Iako je za pohvalu akcija policije koja je uhitila počinitelja, pitanje je ima li nekoga tko stoji iza toga, je li znao vrijednost stvari koje je ukrao, je li znao raspored prostorija unutar samostana? Drugim riječima ima više razloga da se sumnja da je to samo bila pljačka», kazao je u Baču predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov**.

Zlata Vasiljević

REAKCIJE

»Htio bih vjerovati da napad na predstojnika franjevačkog samostana u Baču nije motiviran njegovom nacionalnom i vjerskom pripadnošću hrvatskom narodu i rimokatoličkoj vjeri«, poručio je prvi potpredsjednik Vlade Hrvatske **Tomislav Karamarko**.

»Osudujem takav čin nasilja prema svećeniku i očekujem od srbijanskih tijela da što prije nađu počinitelja i da odgovore što se dogodilo, jer to je ono što se ne smije događati«, dodao je Karamarko.

»Najoštrije osudujem svaki vid nasilja pa tako i sinoćni razbojnički napad na franjevački samostan u Baču i fizičko nasilje nad fra Josipom Špeharom. Uvjeren sam da je u pitanju razbojništvo čiji je pljačka osnovni motiv i vjerujem da ovo kazneno djelo nema drugu pozadinu«, navodi se u priopćenju predsjednika općine Bač **Dragana Staševića**.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST DSHV-A

Osuda napada na fratra Špehara

»**D**emokratski savez Hrvata u Vojvodini snažno osuđuje napad na predstojnika franjevačkog samostana u Baču fratra **Josipa Špehara** i očekuje od mjerodavnih tijela vlasti Republike Srbije da počinitelje pronađu i procesuiraju. S velikom zabrinutošću smo primili vijest da je nasiljem, premlaćivanjem i pljačkom okončan upad nekoliko osoba u franjevački

samostan u Baču, a posebno zabrinjava činjenica da je fratar Josip Špehar uz konstatirane teške tjelesne ozljede zadržan na liječenju u Novom Sadu.

Ovo na žalost nije usamljeni slučaj nasrtaja na predstavnike Katoličke crkve. U svibnju prošle godine na sličan način je opljačkan i pretučen župnik u Slankamenu. Ovoga puta to se desilo u Baču, a otuđena je vrijedna imovina koja pripada kulturnom prostoru

hrvatske zajednice i na taj način je, čini nam se, i više nego negativno poslana poruka ovdašnjim Hrvatima katolicima.

Slika Radosne gospe, koja je opljačkana iz samostana u Baču, donijeta je dolaskom Hrvata poslije oslobođenja od Turaka i jedan je od najstarijih dokaza o boravku Hrvata na ovom prostoru.

Također su zabrinjavajuće i prve medijske objave u kojima

prevladava kvalifikativ o nasilju iz koristoljublja, kao i u slučaju iz svibnja prošle godine. Smatramo kako se napadi na predstavnike Katoličke crkve ili Hrvata ne mogu podvoditi pod kategoriju nasilja motiviranog koristoljubljem, već da ovi slučajevi imaju elemente zločina motiviranih i mržnjom prema Hrvatima tj. prema Katoličkoj crkvi.«

Predsjednik DSHV-a Tomislav Žigmanov, prof.

PREMIJERA DOKUMENTARNOG SERIJALA

Zamrznuti konflikt u politikama sjećanja

Premijera prvog dijela dokumentarnog serijala »Religije, nacionalizam i kultura sjećanja« održana je 26. veljače, u Medija centru Vojvodine – Nezavisnog društva novinara Vojvodine.

Premijeru filma je organizirao Centar za istraživanje religije, politike i društva nakon čega je bila održana panel rasprava s autorom filma dr. **Nikolom Kneževićem** i gostima: profesoricom dr. **Dubravkom Valić – Nedeljković** (Odsjek za medijske studije Filozofski Fakultet u Novom Sadu), psihologom **Aleksandrom Šibulom** i filozofom religije **Miroslavom Keveždijem**.

U dokumentarnom serijalu se mogu čuti svjedočanstva žrtva,

veterana/branitelja i stručna mišljenja ljudi iz akademskog, civilnog i religijskog sveta. Ovaj film ima za cilj analizirati na koji način vjersko/politički faktori utječu i kreiraju kulturu sjećanja u postjugoslavenskom prostoru.

»Film je za svaku pohvalu, jer rijetko tko se uopće bavi ovom tematikom koja je nažalost duboko tabloizirana po mom sudu, a s druge strane itekako utječe na naše svakodnevne živote«, rekao je predsjednik NDNV-a **Dinko Gruhonjić**.

Ovo je prvi dio najavljenog dokumentarnog serijala »Religije, nacionalizam i kultura sjećanja« pod pokroviteljstvom Nacionalne fondacije za demokraciju (NED), koji govori o problemu odnosa religije

i politike na prostorima bivše Jugoslavije.

Dr. Nikola Knežević je otvaranjem panel rasprave istaknuo da je ideja za film potekla od jednog njegovog rada koji se bavio odnosima kulture sjećanja unutar dva crkvena glasila: Rimokatoličke crkve (*Glas koncila*) i Srpske pravoslavne crkve (*Pravoslavlje*). Knežević je zaključio da se stavovi o mirovnim konfliktima dvije dominantne religije razlikuju, što je i želio prikazati u filmu. Rekao je da u slučaju određenih okolnosti može doći do novih sukoba i da je to razlikovanje dvije dominantne religije i danas zamrznuti konflikt.

»Zapravo se mi nalazimo u jednoj vrsti zamrznutog konflikta koji i dalje traje, konfliktima

u politikama sjećanja, a dovoljno je samo da vidimo te glavne datume koji nas podsećaju na prošlost. Kada je nedavna prošlost u pitanju, među vjerskim zajednicama vladaju dijametralno suprotni stavovi; kada je u pitanju odnos prema zločinima i žrtvama. Selektivni pristup je nažalost i danas dominantan« – zaključio je Knežević i dodao kako je opasan »taj radikalno suprotstavljeni stav«, jer su vjerske zajednice veoma utjecajne.

Filozof i religiolog Miroslav Keveždi naveo je da u Srbiji postoji oko osam posto posvećenih vjernika koji redovno odlaze u bogomolje, ali je mnogo veći broj onih koji su samo deklaratorni vjernici.

Kristina Ivković Ivandekić

Poziv za Liru naivu 2016.

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za četrnaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva 2016.*

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3 do 5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva 2016.* bit će održan 28. svibnja 2016. u Žedniku.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret), u wordu, treba poslati do 1. svibnja 2016. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24.000 Subotica ili elektroničkom poštom na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona: +381/64-211-31-86.

Objavljen kalendar natječaja u 2016.

Kancelarija Vlade Srbije za suradnju sa civilnim društvom objavila je Kalendar natječaja za financiranje projekata i programa udruga i drugih organizacija civilnog društva iz sredstava proračuna Srbije u 2016. godini.

Kako je priopćeno, Kalendar nije potpun i njegovo popunjavanje bit će nastavljeno sukladno pristizanju obavještenja iz institucija o planiranim javnim natjecanjima za 2016. godinu.

Kalendar natječaja za 2016. godinu moguće je preuzeti s internetske stranice Kancelarije: www.civilnodrustvo.gov.rs.

NA PALIĆU U SUBOTU OSNOVAN HRVATSKI GRAĐANSKI SAVEZ

Tomislav Stantić izabran za predsjednika

U svom prvom obraćanju Stantić je naveo da će se HGS zalagati za rješavanje problema unutar hrvatske zajednice, te da će ovaj pokret vrlo brzo donijeti odluku o tome hoće li izaći na izbore

Tomislav Stantić izabran je u subotu (27. veljače) za predsjednika novooosnovanog Hrvatskog građanskog saveza (HGS). Za njega su na osnivačkoj sjednici na Paliću glasovali svi prisutni osnivači i članovi ovog pokreta, čiji će cilj, kako u programskom dokumentu stoji, biti unapređenje ljudskih i manjinskih prava, te jačanje građanskog društva i demokracije u Srbiji.

Stantić je, neposredno nakon izbora, rekao kako je HGS formiran nakon »dvije godine borbe unutar hrvatske zajednice«:

»Smatramo da je nemoguće urediti svoje dvorište, odnosno demokratske odnose u hrvatskoj zajednici kojima nismo zadovoljni, a da ne budemo dio procesa koji uređuje cijelo naše zajedničko dvorište u Srbiji, odnosno Vojvodini. U tom smislu, uvjereni smo da možemo dati snažan doprinos razvoju naše i svih drugih manjinskih zajednica, ali i drugih važnih političkih pitanja koje trenutčno imamo«.

Ističući da je već razgovarao s predstavnicima mađarske, romske, slovačke i rusinske zajednice, on je pozvao i predstavnike ostalih nacionalnih zajednica da počnu s »čišćenjem svoga dvorišta«. S tim u vezi, on je rekao i kako će ova njegova inicijativa vjerojatno naići na bolji prijem kod oporbe unutar manjinskih zajednica nego li kod rukovodstava nacionalnih vijeća.

»Mi smo imali zajednicu koja je zatvorena, tu ne mislim samo na hrvatsku nego i na ostale manjinske zajednice, i vidjeli smo da najkvalitetniji ljudi unutar te zajednice jednostavno ne

Prije izbora za predsjednika Hrvatskog građanskog saveza Tomislav Stantić bio je član G 17 plus, a kasnije i Ujedinjenih regiona Srbije. Obavljao je dužnosti potpredsjednika Vlade Vojvodine (tajnik za međuregionalnu suradnju i lokalnu samoupravu), a bio je i član Gradskog vijeća u ranijoj Skupštini općine Subotica.

mogu doći do izražaja. Mi smo to pokušali u Hrvatskom nacionalnom vijeću, ali se pokazalo da je to nemoguće, jer i za najbolju inicijativu uvijek budete preglašani«, rekao je Stantić.

On je istaknuo kako nije slučajno što je HGS formiran uoči raspisivanja izbora, dodajući da će odluku o tome hoće li na njih i izaći donijeti vrlo brzo. S obzirom na to da su među gostima osnivačke skupštine bili i

predstavnicima Socijaldemokratske stranke, pokreta »Dosta je bilo«, Pokreta za preokret, Levice Srbije, pa i Pokrajinskog odbora Socijalističke partije Srbije, upitan mogu li se među njima tražiti potencijalni partneri, Stantić je rekao kako je njihovo prisustvo očit dokaz da svatko od njih s HGS-om dijeli »bazične građanske vrijednosti«. Upitan hoće li HGS »razgovarati s Demokratskim savezom

Hrvata u Vojvodini« Stantić je odgovorio kako tijekom dvije godine niti od te stranke niti od Hrvatskog nacionalnog vijeća nikada nisu dobili poziv »ni za sekundu razgovora«:

»U tom smislu, ne vjerujem da će se nešto slično dogoditi niti ubuduće. Ako se i dogodi, mi smo uvijek otvoreni za razgovore, kao uostalom i sa svim strankama demokratske orijentacije. U taj korpus smatram da pripada i DSHV.«

Osim predsjednika, na osnivačkoj skupštini izabran je i sedmočlani Izvršni odbor HGS-a kojega čine: **Ljiljana Crnić, Mihajlo Balić, Stanko Krstin, Jelena Sabljak, Vesna Zelenika, Marinko Prčić i Živko Grozdanić**, a kao sjedište Pokreta izabran je Novi Sad.

Z. R.

PROF. DR. MARKO SAMARDŽIJA, AUTOR KNJIGE »SRPSKO-HRVATSKI OBJASNIDBENI RJEČNIK«

Doprinos što boljem međusobnom razumijevanju!

Razgovor vodio: Tomislav Vuković

Odlučio sam sastaviti ovaj rječnik po načelima dvojezične leksikografije prvenstveno kao praktično pomagalo pripadnicima hrvatske jezične zajednice za što potpunije, ispravnije i cjelovitije razumijevanje leksika srpskoga jezika U bivšoj Jugoslaviji razlike između hrvatskog i srpskog jezika sustavno su umanjivane i ignorirane, otvoreno ću reći – na štetu i jednog i drugog jezika, jer se oni nisu mogli razvijati u svojoj punini i osebnosti, i jer, ponavljam, oni imaju različita ishodišta od vjerskih i civilizacijskih do različitih standardizacijskih procesa i kodifikacijskih nastojanja.*

Rijetko je koja knjiga jednog uglednog znanstvenika u Hrvatskoj izazvala toliku buru u javnosti kao što je to slučaj s nedavno objavljenim »Srpsko-hrvatskim objasnidbenim rječnikom« dr. Marka Samardžije, profesora na Katedri za hrvatski standardni jezik Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, u izdanju Matice hrvatske. S jedne strane, gotovo je šokantno bilo čitati i slušati žestoke kritike, koje su često prelazile u pravi medijski linč i koje su upozoravale kako se nakon nesretnih ratnih 90-tih godina prošloga stoljeća, koje još nisu zacijeljene i prevladane, ponovno stvara novi razdor između hrvatskoga i srpskog naroda, dok su, s druge strane, mnogi isticali kako Rječnik ima upravo suprotan cilj – što bolje njihovo međusobno razumijevanje. Za razliku od izrazito podijeljena prijema u hrvatskoj javnosti, u Srbiji je knjiga naišla ili na neutralno-faktografski odnos, kao npr. na mrežnoj stranici Radio-televizije Srbije *rts.rs* (3. studenoga 2015.) ili je također stavljena u negativan kontekst, s prilično neukusnim izrugivanjem, kao npr. na stranici *pescanik.net* (27. siječnja 2016.).

Nažalost, izostala je znanstveno-kritička analiza Rječnika i s jedne i s druge strane, pa će i dalje, najvjerojatnije, biti predmetom apriornih paušalnih i nestručnih ocjena, često iz primitivnih

ideoloških ili nacionalističkih pobuda.

Svakako vrijedi spomenuti da je knjiga, koja ima 599 stranica razdijeljenih u sedam poglavlja, objavljena uz financijsku potporu Zaklade za znanost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, što joj, svakako, daje na vrijednosti. Osim leksikografskoga dijela od 29. do 589. str. sastoji se i od predgovora, popisa kratica, napomene i popisa 55 relevantnih srpskih i hrvatskih leksikografskih izvora, te dodatka na kraju knjige u kojem su popisani češći zemljopisni nazivi. Sadržava 6.250 natuknica, koje se donose abecednim redom i obama pismima, latinicom i ćirilicom.

Svakako je najbolje za sve nejasnoće, probleme i motive upitati samoga autora, koji je se vrlo rado odazvao pozivu da odgovori na njih za čitatelje *Hrvatske riječi*.

HR: Koji su Vam bili motivi da se uputite u tako zahtjevanu, ali, još uvijek, prilično kontroverznu znanstvenu avanturu?

Ponovit ću ono što sam već više puta rekao – odlučio sam sastaviti ovaj rječnik po načelima dvojezične leksikografije, prvenstveno kao praktično pomagalo pripadnicima hrvatske jezične zajednice za što potpunije, ispravnije i cjelovitije razumijevanje leksika srpskoga jezika. Dakle, on je prvotno namijenjen pripadnicima

hrvatske jezične zajednice kojoj pokušavam olakšati razumijevanje srpskih općeleksičkih i čeških terminoloških posebnosti kad se, i ako se, s njima susretnu u govornoj ili pisanoj komunikaciji.

HR: U biti je, dakle, riječ o poimanju dvaju jezika i njihovu odnosu?

U pravu ste, jer činjenica je da su se hrvatski i srpski jezik standardizirali kao dva blisko srodna, ali odjelita jezika. U tom smislu »Srpsko-hrvatski objasnidbeni rječnik« stručni je doprinos moderno koncipiranoj dvojezičnoj leksikografiji blisko srodnih jezika, te praktično pomaže prevladavanju jaza koji je nastao prekidom komunikacije između dvaju naroda. Nije to ništa novo, podsjećam kako su već davno uočene razlike što postoje u leksiku između srpskoga i hrvatskog standardnog jezika kao i između srpskih i hrvatskih nestandardnih i substandardnih idioma. Stoga, u cijelosti odbacujem neutemeljene i zlonamjerne povike da rječnik produbljuje ili čak povećava razlike i pridonosi njihovom udaljavanju i međusobnom nerazumijevanju. Uostalom, nije zadatak leksikografu da umanjuje ili povećava razlike nego da ih popisuje i opisuje.

HR: Doista, teško se svakomu dobro namjernom ne složiti s Vašom tvrdnjom o srodnim ali odjelitim jezicima, posebice iz perspektive mlađih naraštaja.

Potpuno sam svjestan da nemam kompetencije izvornoga govornika srpskoga jezika pa progovaram s hrvatskoga motrišta, u kojemu su mi pred očima ponajprije mladi rođeni u sadašnjoj hrvatskoj državi. Dvadesetak godina nakon raspada druge zajedničke države, kad su odnosi između dviju jezičnih i etničkih zajednica, u bitno izmijenjenim političkim i društvenim uvjetima, stjecajem životnih prilika i okolnosti, ušli u novu fazu, na hrvatskoj su strani odrasli i školuju se naraštaji s hrvatskim jezičnim osjećajem, drugačije jezično odškolorani

Prof. dr. Marko Samardžija rođen je 1947. u Vođincima kod Vinkovaca. Bio je predstojnik Katedre za standardni hrvatski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu od 1992. do 2006., a pročelnik Odsjeka za kroatistiku od 1996. do 1998. Bio je ravnatelj Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje god. 2001. i 2002. Član je Međunarodnog povjerenstva za slavenske književne/standardne jezike od 1995. i Međunarodnoga slavističkog komiteta od 2008. godine. Gostujući je profesor na sveučilištima u Mostaru, Pečuhu, Sambotelu, Kölnu i Skopju, a predavao je i na sveučilištima u Sosnowiecu-Katowicama, Varšavi, Poznanju i Ljubljani. Autor je šesnaest knjiga, među kojima: »Iz triju stoljeća hrvatskoga standardnog jezika«, »Nekoć i nedavno. Odabrane teme iz leksikologije i novije povijesti hrvatskoga standardnog jezika«, »Hrvatski kao povijesni jezik«, »Hrvatski jezik, pravopis i jezična politika u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj«, »Hrvatski jezik i pravopis od ujedinjenja do kraja Banovine Hrvatske«.

od nas starijih, koji u dodiru sa srpskim jezikom u izravnoj komunikaciji, preko televizije ili tiskovina zastaju nesigurni i zbunjeni jer im je velik dio toga leksika razumljiv, dio sličan vlastitom, ali i jedan dio nepoznat i nerazumljiv, pogotovo kad su posrijedi nazivi i nestandardno-jezični leksemi.

HR: Ako kritike koje Vam se upućuju, po Vama, nisu iz jezikoslovnih pobuda, onda o čemu je riječ - ideologiji, politici ili...?

njivane i ignorirane, otvoreno ću reći - na štetu i jednog i drugog jezika, jer se oni nisu mogli razvijati u svojoj punini i osebnosti, i jer, ponavljam, oni imaju različita ishodišta od vjerskih i civilizacijskih do različitih standardizacijskih procesa i kodifikacijskih nastojanja.

HR: Po kojim ste kriterijima izabrali srpske lekseme?

Uglavnom na osnovi potvrda iz novije srpske lijepe i prijevodne književnosti te suvremenoga

sika što neki kritičari, slučajno ili naumice, previđaju ili o tom jednostavno pojma nemaju.

HR: Navedite barem neke primjere...

Spomenut ću tek nekoliko za koje sam uvjeren da veliki dio mlađih hrvatskih naraštaja danas ne zna njihova značenja, kao npr.: azot - dušik, buđ - plijesan, izvinjenje - isprika, opravdanje, magnošenje - tren(utak), moreuz - tjesnac, prolaz, rastvor - otopina, patrola - ophodnja, putir - kalež, uzbunjivač - zviždač, vododelnica - razvođe, razvodnica, zaštitnik naroda - pučki pravobranitelj i dr.

HR: Na kraju, postoji li sličan srpski rječnik i navedite nekoliko djela iz srpske literature kojima ste se služili.

Koliko mi je poznato u srpskoj filologiji postoji jedno takvo djelo: »Srpsko-hrvatski rečnik varijanti - Hrvatsko-srpski rječnik inačica« Jovana Ćirilova, nedavno preminuloga uglednog srpskog teatrologa koji se godinama na zanimljiv način bavio i filološkim pitanjima. Naravno da sam se služio tim djelom, čije sam prvo izdanje svojedobno opširno prikazao, kao i drugom relevantnom srpskom literaturom, što je razvidno iz popisa korištenih djela, koja donosim kronološki. Tu su npr. »Srpski rječnik istolkovan njemačkim i latinskim riječima - Serbisch-Deutsch-Lateinisches Wörterbuch Vuka Karadžića« (Beč, 1818.; pretisak: Beograd, 1966.), »Rečnik srpskohrvatskog književnog jezika« (Beograd, 1936.) Luje Bakotića, »Rečnik srpskohrvatskog književnog i narodnog jezika SAN(U)« koji u Beogradu izlazi od 1959., »Dvosmerni rečnik srpskog žargona« (Beograd, 1976.) Dragoslava Andrića, zatim »Rečnik novih reči. Reči, izrazi i značenja preuzeti iz drugih jezika ili nastali u srpsko-hrvatskom jeziku posle drugoga svetskoga rata« (Beograd, 1991.) Jovana Ćirilova pa »Frazološki rečnik srpskog jezika«, (Mali rečnici 3., Novi Sad, 2012.) Đorđa Otaševića i niz drugih starijih i novijih rječnika.

Relevantni i srpski i hrvatski leksikografski izvori

...

Dva srodna, ali odjelita jezika

...

Politika »srpskohrvatskog/hrvatskosrpskog« jezika

— štetna za oba jezika

...

Rastvor — otopina, moreuz — tjesnac

Ne treba posebno isticati da je do početka devedesetih godina prošlog stoljeća u bivšoj Jugoslaviji prevladavala i bila svestrano podupirana politika jezične unifikacije i promicanja »srpskohrvatskog/hrvatskosrpskog« jezika, koja je svakako u temeljima imala i ideološki predznak. Razlike između hrvatskog i srpskog jezika sustavno su uma-

srpskog novinstva u izboru srpskih i obradbi srpskih leksema kao natuknica uznastojao sam pomoći potpunijemu razumijevanju leksika suvremene srpske govorne i pisane komunikacije. Po naravi stvari to ne znači da su u Rječnik uvršteni samo uporabno najčešći leksemi, nego i bar dio područno, vremenski i stručno raslojena srpskoga lek-

SLAVEN DULIĆ, MASTER SPORTA

Školica sporta – put k zdravijem odrastanju djece

Tjelesna aktivnost doprinosi izgradnji i očuvanju zdravih kostiju, mišića i zglobova i smanjuje količinu masnog tkiva u tijelu

Kretanje i fizička aktivnost presudni su za zdrav tjelesni i psihički razvoj djeteta. Ranim ponašanjem širokog raspona sportskih sadržaja dijete razvija motoriku i donekle unaprjeđuje svoje tjelesne karakteristike. Koordinacijom različitih dijelova tijela u pokretu postići će optimalni status tijela koji će se odraziti ne samo na učenje novih sadržaja tijekom djetinjstva, nego će olakšati redovito prakticiranje tjelovježbe tijekom života, te smanjiti rizik od ozljeda u poznijoj životnoj dobi. U namjeri da kod djece potaknu pozitivan odnos prema tjelesnoj aktivnosti, profesori tjelesnog odgoja **Slaven Dulić, Davor Dulić i Nemanja Babović** pokrenuli su u Subotici *Školicu sporta*.

MOTORIČKE VJEŠTINE

O tome kome je namijenjen program *Školice sporta* i o načinu na koji se on provodi Slaven Dulić kaže:

»Program *Školice* namijenjen je djeci uzrasta od 4 do 9 godina, a cilj je učenje svladavanja osnovnih oblika kretanja kao što su trčanje, skakanje, guranje, nošenje, vučenje, ali i svladavanje nekih motoričkih vještina. Za sada se program provodi u dvije osnovne škole i predškolskoj ustanovi *Naša radost* u objektu *Šumice*. Najbrojnija kategorija djece je ona između 5-6 godina. U grupama je po tridesetero djece, ali se bez obzi-

ra na veliki broj u grupi, s njima intenzivno radi sat vremena. Mislim da su roditelji zadovoljni našim načinom i programom rada. Oni jedni drugima preporučuju *Školicu* tako da i bez reklame imamo veliki broj polaznika. Svi koji sudjeluju u radu s djecom su profesori tjelesnog odgoja i kreatori su ovog programa. Rad se odvija po stanicama, što znači da se nakon uvodnog – pripremnog dijela, dvorana podijeli na nekoliko stanica, obično 3-5 na kojima je istog trenutka dva do tri djeteta. Djeca kruže po stanicama, tako da nema praznog hoda. Na taj način se na relativno malom prostoru postiže ogroman učinak i tridesetero djece u isto vrijeme može intenzivno vježbati sat vremena. Ovakav način rada jedino zahtijeva veći broj nastavnika koji na svakoj stanici kontroliraju rad djece. Odgovornost je velika jer su to mala djeca, a primijetili smo kako djeci godi intenzitet rada i rado dolaze na vježbanje.«

ZAŠTO JE DOBRO VJEŽBATI U PREDŠKOLSKOM UZRASTU?

Brojna istraživanja dokazala su kako tjelesna aktivnost ima značajnu ulogu u zdravom odrastanju djeteta. Svjetska zdravstvena organizacija naglašava kako tjelesna aktivnost doprinosi izgradnji i očuvanju zdravih kostiju, mišića i zglobova i smanjuje količinu masnog tkiva u tijelu. Svaka razvojna faza

djeteta ima svoje specifičnosti i dobro je znati što djeca u određenom uzrastu mogu i trebaju znati. Uzrast od 4 do 5 godina posebno je pogodno razdoblje za svestrano razvijanje motoričkih sposobnosti.

»Djeca su u predškolskom uzrastu izrazito senzibilizirana za usvajanje motoričkih znanja. Netko je po prirodi više ili manje predodređen za sportske aktivnosti, ali ako se u ovom uzrastu ne radi s djetetom, ne

može razviti svoje potencijale u potpunosti, a koje bi mogao da je netko s njime radio. Sva djeca vole kretanje, a mi kao roditelji smo krivi za to što se djeca ne kreću. Mi sjedimo za računalom, a djeca nas oponašaju. Kada otkriju kretanje, djeca to stalno traže. Najveći benefit je to što nakon godinu dana provedenih u *Školici* djeca koja su imala strahove od kretanja te strahove više nemaju. Slobodnija su i spretnija, te lakše usvajaju nove motoričke sposobnosti.

Također, radeći s djecom u ranom uzrastu stvaramo osnovu i širimo bazu iz koje će se kasnije eventualno razvijati budući sportaši. U našoj školici djeca usvajaju vještine koje će im koristiti kada se jednog dana ozbiljnije krenu baviti sportom. Oni koji te vještine nemaju, moraju se suočavati s češćim ozljedama koje ih u konačnici mogu spriječiti u postizanju vrhunskih rezultata. Nastojimo surađivati s nekoliko klubova u Subotici. Za sada su to veslački, odbojkaški i nogometni klub. U našoj školici smo u prilici procijeniti potencijale djece i usmjeriti ih onim aktivnostima za koje smatramo da će im najbolje odgovarati. Tako znam da je iz prošle generacije djece njih pet nastavilo trenirati u odbojkaškom klubu u Subotici.«

MASTER IZ SPORTA

Stjecanjem novih znanja kroz dodatnu edukaciju posao koji radimo možemo unaprijediti i razvijati. Rad s djecom svakako je stimulativan, te je Slavenu Duliću bio poticaj za profesionalno napredovanje.

»Rad s djecom predškolskog uzrasta potaknuo me je da se nastavim usavršavati u

mom poslu. Tako sam 2015. godine završio master studij u Novom Sadu. Tema rada bila je 'Senzitivnost i primjenljivost različitih modela testova za procjenu motoričkog ponašanja djece predškolskog uzrasta'. Djeca s kojom radim poslužila su mi kao uzorak, a master rad se zapravo bavio usporedbom načina testiranja motoričkih sposobnosti djece. Sada se koriste dva modela testiranja. Jedan

se sastoji u procjeni motoričkih sposobnosti kroz ocjenjivanje sedam zadanih vježbi, a drugi deskripcijom motoričkog ponašanja u tri kretna zadatka. Uspoređujući dvije baterije testova koji se koriste u našim školama, zaključio sam da se njihovi rezultati mogu usporediti. Međutim, zaključak je također da se testovi koji se koriste za stariju djecu nisu primjereni za djecu predškolskog uzrasta. Ono što karakterizira ovaj uzrast su neki generalni motorički faktori. Oni nešto mogu ili ne mogu uraditi i zato ih ne treba procjenjivati na način što će se motoričke sposobnosti razlagati i ispitivati pojedinačno. Djeca u predškolskom uzrastu reagiraju cijelim bićem.«

Ono što je dobro znati je da djeca u predškolskom uzrastu motoričke sposobnosti najbolje uče u okviru nestrukturiranih nenatjecateljskih aktivnosti u kojima dijete uči na temelju pokušaja i pogrešaka na individualnoj razini. Zato je poruka roditeljima da umjesto da vrijeme provode u kući za računalom, odu s djecom u prirodu i vježbaju skupa.

Aleksandra Prčić

PREDSTAVLJENA KNJIGA DRAGUTINA MILJKOVIĆA

»Banja Palić«

Predstavljanje knjige »Banja Palić« ekonomista **Dragutina Miljkovića**, koji je veliki dio svoje radne karijere proveo na dužnosti direktora JP-a *Palić – Ludaš*, održana je 25. veljače u kongresnoj dvorani Velike terase na Paliću. Autor je u knjizi sabrao povijest Palića od samih začetaka turizma kao i svoja iskustva o Paliću koja datiraju od 1990. godine. Knjiga je objavljena u povodu 170. godišnjice turizma na Paliću.

O knjizi su govorili sam autor, zatim urednik ovoga izdanja turizmolog **Atila Dunderski**, te recenzenti knjige dr.sc. **Zsombor Szabó** i dr.sc. **Boško Kovačević**, a na koncu predstavljanja je direktorica hotela *Prezident* na Paliću **Olivera Lajić Imbronović** predstavila turističke potencijale Palića danas.

Miljković je najavio održavanje okruglog stola na temu »Bivša i buduća Banja Palić« na kojoj bi strani i domaći stručnjaci pomogli da se bolje i dalekosežnije »misli ova tema«. Također je, s obzirom na to da su u knjizi obrađene biografije ljudi koji su zaslužni za formiranje Banje Palić predložio da se postavi jedna spomen-ploča s imenima ljudi koji su se posebno istaknuli »među sjajnom plejadom ljudi koji su utjecali na razvitak Palića«. To su glavni inženjer grada **János Scultéty**, banjski liječnik dr. **Petar Stojković**, poduzetnik **Lajos Vermes**, muzičar **József Piros**, banjski liječnik dr. **Jenő Révfy**, arhitekt **Kosta Petrović** i utemeljivač Zoo vrta **Kosta Medaković**.

Jesu li žene dovoljno zastupljene u institucijama hrvatske zajednice?

SVETLANA BALIĆ,
radnica, Šid

Vrijeme promjena

Nisam politički aktivna, ali na temelju onoga što mogu vidjeti i čuti, smatram da su žene u posljednje vrijeme sve više aktivne, napose u političkom životu. Sigurna sam da kod žena postoji i mnogo veća želja da se uključe u politički život, ali na odluku žena da se kandidiraju veliki utjecaj imaju tradicionalna shvaćanja i predrasude, što utječe na samopouzdanje žene i želju da se angažira u političkom životu. Ipak, mislim da su žene Srbije i Jugoslavije do prije više od 25 godina imale bolji društveni položaj nego li tada žene u mnogo razvijenim zemljama. Opadanje životnog standarda proteklih godina dovelo je do njihovog istiskivanja iz javnog i političkog života. Mislim da je to razlog što su žene manje aktivne i u zastupanju interesa hrvatske zajednice. Rijetke su žene koje se odvažavaju da se aktivno uključe u ona tijela gdje bi se njihov glas mogao čuti i koje bi se eventualno borile za ostvarivanje svojih i prava ostalih u okviru hrvatske zajednice. Možda je jedan od razloga i taj što i muškarci, pa i žene imaju negativne predrasude o bavljenju i sudjelovanju žena u politici. Što se tiče žena koje su aktivne u javnom i političkom životu, mislim da su one uglavnom tretirane kao prenositeljice odluka, a ne kao kreatorke. Možda su nastupajući izbori vrijeme kada bi se i predstavnice naše zajednice mogle više uključiti u politički život i pokušale nešto promijeniti nabolje, u korist žena. Koliko sam mogla čuti, već imamo zainteresiranih žena koje žele zastupati interese naše zajednice. Možda je to prilika da se položaj žena u političkom djelovanju promijeni nabolje.

S. D.

ANKICA JUKIĆ – MANDIĆ,
pravnica, Novi Sad

Prepoznata potreba

U hrvatskoj zajednici žene čine resurs bez kojeg se ne može iako je generalno gledano u Srbiji veoma složen problem slabijeg sudjelovanja i zastupljenosti žena u politici i upravljačkim strukturama. Sve žene imaju mogućnost ravnopravnog iznošenja ideja, sudjelovanja u različitim procesima bitnim za hrvatsku zajednicu i pri tome mi ne zauzimamo samo formalne pozicije, niti smo prenositeljice odluka nego smo u dobrom dijelu kreatorke.

U aktualnom sazivu Hrvatskog nacionalnog vijeća ima deset žena vijećnica, što je preko 30 posto zastupljenosti ove spolne skupine u tome tijelu manjinske samouprave. Što se tiče profesionalnih ustanova u hrvatskoj zajednici glavna urednica tjednika Hrvatska riječ je žena, a u Zavodu za kulturu vojvodanskih Hrvata dvoje od troje uposlenih su žene. S obzirom na to da nisam članica niti jedne udruge, ne mogu govoriti o položaju žena u hrvatskim udrugama, ali vjerujem i vidim kako je hrvatska zajednica prepoznala potrebu ravnopravnog sudjelovanja žena kroz zajedničko oblikovanje i donošenja važnih odluka za zajednicu. Mogu primijetiti kako ima žena koje su predsjednice pojedinih udruga u Subotici, Somboru, Baču, Plavni, Đurđinu, Bezdanu i Tavankutu.

Sušтина predrasuda o ženama i njihovim pozicijama jeste u shvaćanju društvenih uloga žena i muškaraca i u političkom kontekstu. Potrebno je mijenjati slike u našim glavama kako bi se nešto promijenilo.

D. B. P.

JOSIPA VOJNIĆ TUNIĆ,
vijećnica DSHV-a

Zakoni se slabo poštuju

Položaj žena u hrvatskoj zajednici ne razlikuje se mnogo od generalne situacije u Srbiji, kao i u regiji. Na žalost, ovo je problematika koja se pokrene najčešće i jedino uoči obilježavanja jedinog dana u godini kada se sjetimo posvetiti vrijeme ženama. Osmi ožujak je za većinu pripadnica nježnijeg spola samo još jedan dan u godini, bez pravoga značenja, jer je u mnogim oblastima društvenog života ravnopravnost i jednakost spolova ostala samo na razini deklarativnog. Premda imamo nekoliko zakona koji promiču žene u javnom životu i politici – Zakon o ravnopravnosti spolova, Zakon o lokalnim izborima, oni se relativno slabo poštuju. Iako je Zakonom o lokalnim izborima predviđeno da trećinu vijećnika čine pripadnice manje zastupljenog spola s izbornih lista, to u skupštini nije dovoljno ispoštovano, jer se zastupnice koje daju ostavku, ne zamjenjuju ženama već sljedećim na izbornoj listi koji je uglavnom muškarac. Ono što je ipak pozitivno, jest primjetno napredovanje određenih institucija i organizacija po ovom pitanju. Od trenutno troje vijećnika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, dvije su žene. Od 29 članova Hrvatskoga nacionalnog vijeća, 10 članova su žene. Na čelu oba javna komunalna poduzeća u Subotici kojima prema koalicijskome sporazumu rukovodi Demokratski savez Hrvata u Vojvodini – na čelu su žene. Međutim, problem je u tome što žene u politici i poslovnom svijetu još uvijek nisu uspjele dosegnuti moć odlučivanja koju imaju muškarci.

D. P.

**RAZGOVOR POVODOM NEMOGUĆ-
NOSTI PRONALAZENJA POSLA:**

**BRANIMIR KOPILOVIĆ, MAGISTAR STRUKE POVJES-
NIČAR UMJETNOSTI I EDUKACIJE FILOZOFIJE**

Mlad i stručan, ali nezaposlen

*Ostaje mi da nastavim stručno se usavršavati putem literature
i eventualnih seminara, te da pomno pratim situaciju*

Nezaposlenost je jedan od gorućih problema u Srbiji, ali i u drugim zemaljama u okruženju. On pogađa ljude različitih starosnih dobi, pa tako i mlade. **Branimir Kopilović** iz Subotice je 2013. diplomirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu stekavši zvanja: magistar struke povijesti umjetnosti i magistar edukacije filozofije. Nakon doedukacije i bezuspješne potrage za uposlenjem u Hrvatskoj, početkom prošle godine vratio se u rodnu Suboticu. Njegova potraga za poslom i ovdje je, za sada, bez većeg uspjeha.

Nakon studija pohađali ste program Kustoske prakse u Zagrebu, ali vam ni ta vam dodatna referenca nije pomogla u pronalazanju uposlenja...

Neposredno nakon diplomiranja upisao sam se na program Kustoske platforme u Zagrebu gdje sam uz ostale polaznike stekao dodatnu teorijsku i praktičnu edukaciju na području suvremene umjetnosti i kustoskih praksi. U okviru programa dobili smo i priliku za rad na jednom zajedničkom istraživanju i izložbi koja je održana u travnju 2014. u zagrebačkoj galeriji *Miroslav Kraljević*. Nakon toga sam još povremeno surađivao s navedenom galerijom te sam još neko vrijeme boravio u Zagrebu u potrazi za stalnim zaposlenjem koje nisam našao. To je upravo glavni razlog mog povratka u Suboticu.

Tu ste dulje od godinu dana, a čini se ni ovdje, kao ni u Hrvatskoj, ne možete naći posao u struci ili neko stalno zaposlenje. Kakva su vam, u tom smislu, očekivanja i daljnji planovi?

Imajući u vidu ekonomsko stanje u zemlji, a posebno zabranu zapošljavanja u javnom sektoru, teško je planirati bilo što. Područje kulture je pod velikim pritiskom, prvenstveno dnevne politike, i to već duži niz godina, a svjetska ekonomska kriza je došla kao dobar izgovor kako bi se još više smanjili proračuni za kulturu. Primjerice, pitanje je hoće li uopće biti održan ovogodišnji *Palić film festival*. Kako sam ostao u kontaktu s prijateljima i kolegama u Hrvatskoj, pratim događanja i na tamošnjoj kulturnoj sceni. Situacija je tamo nominalno nešto bolja – makar po pitanju infrastrukture – dok su realni trendovi prilično zabrinjavajući, primjerice recentno imenovanje tamošnjeg ministra kulture kao i nedostatak ozbiljnije kulturne politike, slično poput Srbije. U svakom slučaju, pojam posla u struci, barem što se mog mog obrazovanja tiče, može se široko tumačiti, a meni ostaje da se nastavim stručno usavršavati putem stručne literature i eventualnih seminara i da pomno pratim situaciju.

Od povratka u Suboticu angažirani ste u prostoru kulture hrvatske zajednice. Bili ste angažirani u organizaciji proš-

logodišnje Dužijance, a pisali ste i prateće tekstove za potrebe izložbe *Katoličko divojačko društvo i Dužijanca* i godišnje skupne izložbe članova HLU *CroArt*. Imate li nekih novih angažmana u ovom području?

Sudjelovat ću i u ovogodišnjoj organizaciji programa Dužijanca 2016. te na postavci redovite izložbe radova nastalih na prošlogodišnjem sazivu Umjetničke kolonije *Stipan Šabić* u ožujku. Također ću surađivati i na izložbi Retrospektiva Umjetničke kolonije *Stipan Šabić* 2011.-2015. u svibnju ove godine. Obje izložbe organizira Hrvatska likovna udruga *CroArt*.

Tema vašeg diplomskog rada na povijesti umjetnosti bila je Arhitektura historicizma i secesije u Subotici. Kako ocjenjujete očuvanost ovog segmenta graditeljskog naslijeđa?

Jeste, time sam se bavio u završnoj fazi svoga studija, ali sam istodobno proučavao i arhitekturu moderne, a zanimaju me i šira pitanja urbanizma odnosno gradskog planiranja, te odnos arhitekture i društvenog konteksta tijekom 20. stoljeća. Što se tiče secesije i općenito arhitektonske baštine u Subotici, moglo bi se reći da stvari polako idu naprijed, poput trenutne

obnove sinagoge, iako je, ne tako davno, bilo i velikih autogolova poput rušenja dva Raichleova objekta u ulici Vase Stajića 2010. godine a da ni ne spominjem rušenje kazališta. Historicizam je termin manje poznat široj javnosti, a odnosi se na eklektičnu arhitekturu više stilskih usmjerenja druge polovine 19. stoljeća poput neorenesanse, neobaroka, neogotike itd. U Subotici je zapravo, ako gledamo čisto brojčano, historicizam zastupljeniji i ima vrlo značajnu ulogu u izgledu grada. Što se očuvanosti tiče, mislim da će se u predstojećem periodu morati dogoditi značajniji pomaci u zaštiti, neke ulice u centru već postaju i opasne za pješake. Mnoge su zgrade, bilo javne ili privatne, u lošem stanju a njihova obnova najviše ovisi o financijama, prioritetima i mogućnostima grada ili vlasnika.

D. B. P.

Stara gradska ulica

NEKAD
i
SAD

Nove palače, još neoštećene fasade, konjska zaprega, ulična trasa pod kamenim kockama, šeširi, mlad drvored... – Rudić ulica oko 1913-te i pogled na ovaj dio starog gradskog jezgra prije više od stotinu godina. Subotičani su Rudić ulicu ovim imenom zvali i kada je ona, u svojoj dugoj povijesti, mijenjala nazive, te je ovo jedan od prepoznatljivih toponima grada koji je kroz vrijeme opstao i danas. Naime, na uglu Rudić ulice (i Ulice Matka Vukovića) nekada je bila kuća **Josipa Rudića** (1792. – 1879.), velikog župana Bačko – bodroške županije i prvog Subotičanina sa zvanjem baruna. »Ova niska građevina bila je jedna od posljednjih baroknih kuća u užem centru grada. Dugo je stajala osamljena u okruženju katnih palača kao svjedok prošlosti grada i njegovog baroknog lika. Umjesto nje je 1928. godine podignut markantni kutni objekt. (*Gradotvorci I.*, autori **Gordana Prčić Vujnović**, **Viktorija Aladžić** i **Mirko Grlica**)

Zgrade, tj. palače u Rudić ulici podizao je, dograđivao i proširivao ekonomski snažan sloj imućnih Subotičana krajem devetnaestog i u prvim desetljećima dvadesetog stoljeća. Ove parcele užeg gradskog jezgra bile su urbanizirane i ranije.

K. K.

NEUOBIČAJENI ZAVRŠETAK RADA SKUPŠTINE GRADA KAO LOGIČAN POČETAK IZBORNE KAMPANJE

Gradonačelnik postao oporba

Neusvajanje programa rada Javnog poduzeća Palić – Ludas Mađarski pokret gurnulo u oporbu u odnosu na Savez vojvođanskih Mađara i Srpsku naprednu stranku

Posljednju sjednicu Skupštine grada prošloga četvrtka (25. veljače) obilježila su dva neobična događaja: potpora poslovanju dana je javnom poduzeću na čiji su račun krupne primjedbe imali i vijećnici oporbe i koalijsijske vlasti i uskraćivanje iste drugom javnom poduzeću, prije svega od vijećnika pozicije.

Ali, pođimo redom.

LEDENI RAČUNI ZA TOPLU ZIMU

Iako je, u okviru 15 točaka poslovanja javnih poduzeća, bio predviđen cjelokupan program rada *Subotičke toplane* rasprava se ipak svela samo na jedan njezin dio: račune koje su Subotičani dobili za grijanje u siječnju, a za što su i predstavnici oporbe i vlasti imali samo riječi kritike. Po riječima šefa kluba vijećnika Demokratske stranke (DS) **Slavka Paraća** potpuno je nelogično da su računi *Subotičke toplane* u prosjeku skuplji za oko 30 posto u odnosu na isto razdoblje lani u situaciji kada su ostali energenti – plin i nafta, prije svih – pojeftinili, i to u mjesecu koji i nije bio toliko hladan. Navodeći primjer iz vlastitog doma, njegov kolega **Petar Balazević** istaknuo je kako je u siječnju za grijanje na plin za oko 200 četvornih metara dobio 13.000 dinara, što je tek nešto više od prosječnih skoro 10.000 dinara za grijanje 30 četvornih metara *Subotičke toplane*.

Ispričavajući se građanima zbog visokih računa, gradonačelnik **Jenő Maglai** rekao je kako je lokalnom ombudsmanu

oko 90 posto pritužbi prošloga mjeseca stiglo upravo zbog računa *Subotičke toplane*, dodajući da je zbog toga dao nalog pučkom pravobranitelju da ispita osnovanost primjedbi građana. I **Stevo Bakić** iz Srpske napredne stranke (SNS) složio se s tim da su računi *Toplane* za siječanj previsoki, ali, po njegovim riječima, za to nije kriv sustav obračuna nego (najvjerojatnije) »ljudski faktor«.

I sam direktor *Subotičke toplane* **Dervo Ahmetović** u svom je obraćanju (posebno oporbi) istaknuo kako (im) je

pritužbi građana *Toplani* zbog računa, odnosno – kako je rekao – 305 enormno visokih računa za protekli mjesec. U usporedbi s 10.430 korisnika, koji su priključeni na sustav grijanja *Toplane*, ranije navedene brojke nisu mu poslužile kao razlog za zabrinutost zbog načina rada (pravljenja obračuna) ovog poduzeća.

KOŠENJE PARTNERA

I pored toga što je njegovo izlaganje naišlo na osudu oporbe (zbog samog načina obraćanja), kao i zbog toga što je

uglavnom nejasni) detalji oko privremenog oduzimanja kombajna za košenje trske jednom privatniku, te nepostojanja 15 poljočuvara za koje je predviđeno 26 milijuna dinara (od čega je za nabavu opreme nešto preko 12 milijuna već utrošeno). Ovaj potez SVM-a i SNS-a dan kasnije u priopćenju za javnost osudio je Mađarski pokret (iz čijih je redova direktor *Palić – Ludasa Ferenc Márton*) riječima kako iza njega stoji »uvrijeđenost i politička osveta« (prije svega SVM-a), a što građane Subotice može stajati 6,5 milijuna eura.

ČOVJEK S BRKOVIMA KOJI OPSTRUIRA

Sjednicu Skupštine grada obilježio je još jedan neuobičajeni detalj. Naime, potpredsjednik Skupštine grada **Mirko Bajić**, pozivajući se na »primjedbe građana«, zamolio je vijećnike da tijekom sjednice ne govore mađarski! Svoju molbu on je obrazložio riječima da tehnička služba u tom trenutku nije bila u mogućnosti prevoditi s mađarskog, te da zbog toga dio televizijskih gledatelja ne zna o čemu je na sjednici riječ. Nakon kraće rasprave o ustavnom pravu na korištenje materinjeg jezika, Slavko Parać je ustvrdio kako »nije oporba ta koja opstruira rad Skupštine nego jedan čovjek s brkovima koji brani da se u njoj govori mađarski«.

teško objasniti složeni sustav po kom se pravi obračun za grijanje. Ističući kako je prošli siječanj bio najhladniji u proteklih pet godina, Ahmetović je nabrojao neke od stavki koje ulaze u sustav obračuna: od funkcioniranja dva kotla, preko raspodjele zajedničke potrošnje, energetske učinkovitosti (rasipanje energije, valjda) i rada 900 podstanica do neodgovarajuće uporabe termostata od samih građana. Nisu se Ahmetoviću čudnim učinile niti činjenice koje je sam spomenuo, a koje se tiču 110 izravnih

teško povjerovati da su potrošači nakon toga shvatili što plaćaju (a još i više da su zbog toga bili umireni), vijećnici su većinom glasova usvojili program rada *Toplane* za ovu godinu.

Ali, što nije platila *Toplana* na mostu, platilo je Javno poduzeće *Palić – Ludas* na čupriji. Naime, prije svega zbog uskraćivanja potpore vijećnika Saveza vojvođanskih Mađara i suzdržanosti kolega iz SNS-a program poslovanja za 2016. ovog poduzeća nije prošao, a kao razlozi za to poslužili su (javnosti

Naime, po riječima jednog od vijećnika oporbe, zbog toga što nije usvojen program, bit će smijenjen nadzorni odbor i direktor, a poduzeće će raspolagati s 1/12 sredstava na prošlogodišnjoj razini. Gledano čisto logički, nakon neusvajanja programa *Palić – Ludasa* lokalna samouprava, možda i prvi puta u svojoj povijesti, na čelu ima gradonačelnika iz redova oporbe, koji je, podsjetimo, također član Mađarskog pokreta.

Z. R.

APLICIRANJE NA EUROPSKE FONDove SRBIJA – HRVATSKA

Može više i bolje

Predstavnici Osječko-baranjske županije, te regionalne razvojne agencije iz Osijeka posjetili pokrajinske institucije u Novom Sadu i hrvatske udruge i institucije u Subotici i Bačkom Monoštoru

Sredinom ožujka očekuje se raspisivanje projekata prekogranične suradnje Srbija – Hrvatska za razdoblje od 2014. do 2020., te je izaslanstvo, predvođeno dožupanom Osječko-baranjske županije **Draganom Vulinom** posjetilo nekoliko agencija u namjeri da pronađu odgovarajuće partnere za predstojeće projekte kojima bi aplicirali na iste. Izaslanstvo, koje su 25. veljače predvodili predstavnici Osječko-baranjske županije, te Regionalne razvojne agencije iz Osijeka činili su dožupan Osječko-baranjske županije i predsjednik Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje (HDSSB) **Dragan Vulin**, voditelj protokola i odjela za međunarodne odnose **Saša Forgić**, projektna koordinatorka Regionalne razvojne agencije **Ivana Jurić**, te **Mislav Matešić** koji povezuje projekte Slavonije i Vojvodine.

Posjet su započeli u Vladi Vojvodine, gdje su s predstavnicima različitih agencija s područja Vojvodine razmotrili načine suradnje na predstojećim natječajima. U Subotici su posjetili predstavnike Hrvatskog nacionalnog vijeća, te Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini, a nakon Subotice u

Tavankutu su se sreli s predstavnicima HKPD-a **Matija Gubec**, predstavnicima Inovativne mreže iz Subotice i članovima KUD-a Hrvata **Bodrog** iz Bačkog Monoštora, o zajedničkom apliciranju na projektu ruralnog turizma.

SURADNJU PODIĆI NA VIŠU RAZINU

»Današnji posjet Tavankutu i Subotici, osim toga što planiramo zajedno aplicirati na predstojećim projektima, bio je i povod da bismo, među ostalim, upoznali sredinu u kojoj Hrvati u Vojvodini danas organizirano djeluju, kako bismo još bolje poboljšali i institucionalnu suradnju, ali i suradnju na kulturnoj i gospodarskoj razini«, rekao je **Dragan Vulin**, te pojašnio:

»Dosadašnja suradnja između matične države Hrvatske, bilo na nacionalnoj bilo na regionalnoj ili lokalnoj razini, bilo na razini ustanova ili neprofitnih organizacija s hrvatskom zajednicom ovdje u Vojvodini je bila slaba. Mislim da se može puno više i bolje, a siguran sam da ima niz načina kako to možemo učiniti. Jedan od najboljih svakako jeste kada možemo iskoristiti inozemna sredstva, sredstva

koja dolaze iz europskih fondova. Moja osobna želja je, a zbog toga smo i danas u Tavankutu, da što više uključimo hrvatsku zajednicu. Razgovarali smo i s predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća i oko drugog vida suradnje kao što je sustav obrazovanja. Mislim da možemo i hoćemo pomoći na tom polju, a mislim da je ovaj naš službeni dolazak dokaz put da se dosadašnja suradnja podigne na višu razinu i da će uzlaznom linijom ići nadalje.«

Ivana Jurić kratko je predstavila njihovu agenciju i planove vezane za suradnju s Vojvodinom:

»Naša osnovna funkcija je priprema i provedba europskih projekata. Osnovani smo od strane Osijeka i Osječko-baranjske županije koncem 2006. godine. U biti smo jedna od najboljih agencija u Hrvatskoj po povlačenju sredstava iz europskih fondova. Ono što nama sada slijedi je pisanje natječaja prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija 2014. – 2020. zbog čega smo mi danas ovdje. Plan je da idemo s projektom koji ima veze s ruralnim turizmom, domaćim proizvodima, starim zanatima, povezivanjem dvije strane granice, gdje Tavankut s ovim što nudi, zajedno s Bačkim Monoštorom, jeste vrlo interesantan u smislu povezivanja s ponudom Osječko-baranjske županije. To su neke stvari koje nas spajaju i zajedno ćemo raditi na pripremi toga projekta.«

KULTURA I SEOSKI TURIZAM

Predsjednica Inovativne mreže iz Subotice **Gorana Francišković** istaknula je kako imaju vrlo uspješnu suradnju s hrvatskim tavankutskim društvom: »S *Gupcem* imamo vrlo uspješnu suradnju od samog momenta našega osnutka koja je partnerska, vrlo korektna i otvorena, te u svakom slučaju članovi Inovativne mreže imaju višegodišnje iskustvo na raznim projektima što prekogranične suradnje, kako na transnacionalnim i nacionalnim projektima te će njihovo znanje i iskustvo biti u funkciji pomoći.«

»Hrvati u Vojvodini uvijek su zadovoljni kada se očituje interes od predstavnika vlasti iz Hrvatske za njihov položaj i probleme s kojima se suočavaju. Tim prije, jer je tako što i više nego rijetko, napose kada je riječ o lokalnim i regionalnim instancama vlasti, kao što je to u ovom slučaju s predstavnicima Osječko-baranjske županije. Važno je i to što je, osim razgovora s političkim predstavnicima, započet razgovor i s predstavnicima civilnog društva u hrvatskoj zajednici, u dijelu koji se bavi kulturom i seoskim turizmom. Bilo bi dobro, i na tome ćemo nastojati, da ovi susreti ne budu samo protokolarni nego da u dogledno vrijeme imaju konkretne ishode u ostvarenoj suradnji«, kazao je predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Tomislav Žigmanov**.

I. D.

FINANCIRANJE MEDIJA IZ PRORAČUNA GRADA SOMBORA

Što je to javni interes?

Iz proračuna Grada Sombora ove godine će za sufinanciranje medijskih sadržaja biti izdvojeno osam milijuna dinara, a sredstva će biti raspoređena putem natječaja. Kako bi se od predstavnika udruga i drugih zainteresiranih građana čulo što je to što bi trebalo financirati iz proračuna grada, odnosno kako bi se definiralo što je to javni interes u oblasti informiranja, organizirana je javna rasprava, ali je iz ovog

Poslije gašenja Radio Sombora više nema medija koji je u nekom obliku državnog vlasništva, a gašenjem Radio Sombora prestalo je emitiranje programa na mađarskom jeziku, emisije na hrvatskom jeziku i programa koji su pripremale bunjevačke udruge. Od kraja prošle godine mađarska nacionalna zajednica ostala je i bez tjednika na mađarskom jeziku, jer je list *Dunatáj* zbog problema s financiranjem oti-

sektora na javnoj raspravi bilo tek dvoje predstavnika, dok su javnoj raspravi nazočili predstavnici svih lokalnih medija i nekoliko dopisništava. »Paradoks je da se glas građana Sombora više čuo u 'ratnim godinama' nego posljednjih petnaest godina«, kazao je aktivist nevladinog sektora **Gojko Mišković** i dodao da je u Somboru potrebno formirati Savjet za medije.

Ono za što su se založili prisutni novinari je da se prilikom odabira članova komisije koja će odlučivati o raspodjeli sredstava vodi računa da ona bude neovisna i stručna. Obzirom na neuspjelu javnu raspravu zainteresiranim građanima i udrugama ostavljen je rok do sutra (petog ožujka) da dostave svoje prijedloge tema medijskih sadržaja koji bi se financirali iz proračuna grada Sombora. Konačnu listu utvrdiće Gradsko vijeće grada Sombora. Jedna od oblasti koja bi svakako morala da se nađe u natječaju je informiranje na jezicima nacionalnih zajednica, jer je trenutačna slika u Somboru poražavajuća.

šao u likvidaciju. Emitiranje emisije na hrvatskom, koju producira HKD *Vladimir Nazor* iz Stanišića, poslije gašenja Radio Sombora, bit će nastavljeno na komercijalnoj lokalnoj radio postaji Radio *Fortuna*. Emisija će biti emitirana subotom od 16 do 17 sati. »Sigurno da je informiranje na jezicima nacionalnih manjina ono što bi trebalo da bude financirano putem ovog natječaja radi zadovoljavanja javnog interesa. To je i zakonska obveza. Nadam se da će grad Sombor raspisati natječaj na kome će moći sudjelovati i civilni sektor koji producira radio i TV emisije informativnog i kulturnog karaktera i da će opredijeljena sredstva biti približna cifri koja je navedena u zakonima, a to je dva posto od ukupnog godišnjeg proračuna grada. Također nadam se da će financirana biti i emisija *Glas Hrvata* i to ne kao prošle godine kada su neke, također tjedne, ali duplo kraće emisije dobile četiri puta više sredstava«, kaže predsjednik HKD-a *Vladimir Nazor* iz Stanišića **Ivan Karan**.

Z. V.

TJEDAN U BAČKOJ

Osobni stav

Dva događaja o kojima sam pisala u posljednja dva broja našeg tjednika dojmila su me se toliko da osim onog objektivnog izvještavanja moram još nešto (svoje) kazati (i napisati) o tome. Prvo bih htjela o nedavnom razgovoru u Gradskom muzeju u Somboru, gdje se razgovaralo o mogućnosti tiskanja knjige narodnih popijevki iz Sombora i okolnih sela, koje je s kraja 20-tih i tijekom 30-tih godina prošlog stoljeća prikupio i od zaborava sačuvao hrvatski etnomuzikolog **Vinko Žganec**. Onaj tko redovito prati *Hrvatsku riječ* zna detalje, pa neću ponovno o tome. Ali hoću o tome koliko bi za Hrvate u Somboru i okolici bilo značajno da se ovaj rukopis tiska. Prvi razlog je što bi dostupni postali tekstovi i notni zapisi starih (možda već zaboravljenih i izgubljenih) pjesama, u onakvom obliku u kakvom su narodni pjevači te pjesme otpjevali Žgancu prije osamdesetak godina. Drugi razlog je što bi ova knjiga bila i jedan vrijedan dokument opstojnosti hrvatskog naroda na ovim prostorima. Važno je to, jer se mnogo toga iz povijesti Hrvata u Somboru i okolici svrstava u povijest Bunjevaca nehrvata. Tako je nedavno u Gradskoj knjižnici u Somboru u okviru izložbe posvećene novinama i časopisima koji su nekada tiskani u Somboru u bunjevačku periodiku uvršten i tjednik *Naše novine*, čiji je osnivač i urednik bio **Grga Vuković**, pripadnik Hrvatske seljačke stranke. Podsjetit ću i na to da su somborski Bunjevci tiskali i *Kroniku fra Bone Mihaljevića*, franjevca koji je u vrijeme dok je bio u Somboru, a na osnovu rukopisa i ljetopisa franjevačkog samostana u Somobru sastavio, na latinskom kroniku Sombora između 1717. i 1787. godine. Iskreno, bilo mi je pomalo i krivo kada sam nedavno čitala o predstavljanju knjige *Dalmati (Bunjevci) u slobodnim kraljevskim gradovima Segedinu i Subotici* autora **Ladislava Heke**. Krivo, jer zašto se netko nije sjetio da piše i o Bunjevcima u slobodnom kraljevskom gradu Somboru. Ili će i o njima sutra netko pisati kao o Bunjevcaima nehrvatima? Eto, zato iskreno želim da se nađe novca (i volje) i da se tiskaju popijevke koje je, idući od sela do sela, zapisao i od zaborava sačuvao Vinko Žganec.

Drugo o čemu sam htjela još nešto dodati je napad na predstojnika franjevačkog samostana u Baču i pljačka relikvija iz tog samostana. Detalje o tom čitali ste (ili ćete tek čitati na stranicama ovog broja). Ovdje bih htjela pitati gdje je zapela onako pompozno, sa sve ministrima i europskim zvaničnicima, prije skoro dvije godine najavljena obnova samostana? Valjda će to podrazumijevati zaštitu naslijeđa starog nekoliko stoljeća, pa i ljudi koji o njemu brinu i čuvaju ga?

Z. Vasiljević

KRISTINA ZEMAN, KOORDINATORICA CARITASA SVETA ANASTAZIJA IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Iz daleka se sve jasnije vidi

Srijemska Mitrovica je grad koji je prigrlio **Kristinu Zeman** prije 44 godine kada ju je majka kao dojenče donijela iz Poljske gdje je rođena. Majka joj je Poljakinja, a otac je »trbuhom za kruhom« došao iz Slavonije: »Vjera je udahnuta u mene od malena i za to sam prezahvalna mojim roditeljima, ali i mojim duhovnicima koji su me pratili i poučavali kroz život. Sigurna sam da je vjera predragocjeni dar čija prava vrijednost se vidi u teškim životnim kušnjama, izazovima, padovima; kada je snaga duha presudna. Svjetlo vjere je divno svjetlo unutar nas koje obasjava svaki put naše duše, ali i duše onih koje nam Bog stavlja na put. Ja to tako osjećam i smatram da trebamo u ovo vrijeme relativizma svih vrijednosti biti svjetionici vjere, nade i ljubavi«, kaže Kristina.

KONCEPT INTEGRALNE POMOĆI

Za izbor životnog poziva kaže kako nije bila presudna njezina profesija nego ono što su je roditelji učili od malena:

»Učili su me da promatram i poštujem druge ljude, osobito one koji su u potrebi i koji se po nečemu razlikuju od nas. Odlazili smo kod prijatelja koji su imali djecu s razvojnim poteškoćama kako bismo se družili s njima, kod siromašnih obitelji s kojima smo dijelili naše igračke i odjeću i pomagali smo susjedima koji su živjeli sami. Dakle, biti human nije stvar profesije već baš to je li čovjekoljublje probuđeno i njegovano u vama. Caritas je došao kao prirodan slijed poslova na koje me je Božja providnost slala. Prvi posao mi je bio u Kaznenopopravnom zavodu, pa u Centru

za socijalni rad i eto me već 13 godina u Caritasu, gdje s predivnim ljudima strpljivo i marljivo gradimo jedan specifičan koncept integralne pomoći i njege starim i bolesnim osobama koji je samo po dobru prepoznat u našem gradu, ali i u Srbiji«.

Za sebe kaže da je sretna, što se može uvijek vidjeti na njezinom licu. Uprkos činjenici da se sretni ljudi sve manje mogu vidjeti, ova vedra žena kaže:

»I sama sam iza sebe ostavila rastavu, nasilje u braku, tjeskobu i muku rastave, počinjanje iznova, osudu sredine... Ipak, uz pomoć obitelji, rodbine i prijatelja, prebrodila sam i ovu životnu buru i vratila brod na mirno more. Čovjek mnogo toga mora prvo riješiti u sebi. Kada donesete neke odluke, prionete na posao i ostanete vjerni vrijednostima na kojima ste izgradili svoj život, onda vas i Bog nagradi stotrukim darovima«.

ŽIVOTNO ISKUSTVO U AMERICI

Kristinu je životni put odveo jedno vrijeme u SAD, poslije čega se ponovno vratila u Srijemsku Mitrovicu i posvetila humanitarnom radu. Kaže kako je njezin boravak u SAD-u utjecao na neke promjene, kako u duhovnom tako i u profesionalnom smislu:

»Jednogodišnji boravak u Americi je za mene divno i nezaboravno životno iskustvo koje je puno utjecalo na mene i na moje poimanje života i rada. Spoznala sam da se život i rad u Americi i Kanadi razlikuje od europskog, a napose od našeg. Moram priznati da sam i sama imala mnoge predrasude spram ove velike zemlje i sretna sam da više ne postoje. Iz daleka se sve jasnije vidi, pa tako čovjek može

Kristina Zeman (lijevo)
sa šticenikom

s jedne prostorno-vremenske ali i emotivne distance sagledati ljude, odnose, situacije, svoje poteze. Iskustveno sam doživjela i spoznala da sam činila mnoge pogrešne poteze i zalud trošila dragocjenu energiju na jalova analiziranja i beskorisne priče, umjesto da sam energiju odmah usmjerila u drugom konkretnom smjeru. Treba učiniti napor i učinkovito realizirati ono što vam je dano«, kaže Kristina, dodajući kako je jedan od benefita koje je donio njezin boravak u SAD-u spoznaja da uspjeh neće izostati kada se pažljivo promatraju odnosi između pojava, ljudi i kada uočavate kauzalitet te odgovarajuće i pravovremeno reagirate u danim situacijama.

POLITIČKI ANGAŽMAN

Za svoj grad Kristina kaže da je pravi izlog tolerancije i suživota, jer u sebi krije bogatstvo mnogih nacija i kultura:

»Dijete sam Poljakinje i Hrvata. Moj brat je rođeni Mitrovčanin, ali godinama živi u Švedskoj gdje su mu se rodila dva sina, moj budući suprug je

Srbin. Isprepletani smo u divan vijenac baštine, kulture i upućeni jedni na druge. Tako je i s hrvatskom zajednicom, koja u mom gradu broji 1.500 ljudi. Danas je u Srbiji neophodno biti politički opismenjen a u krajnjoj liniji i politički aktivan, jer to je posljednjih desetljeća jedan od prerogativa uspjeha i napredovanja. Ne mislim da je to jedini put, ali je svakako realnost u Srbiji danas. Moj politički angažman počinje na sljedećim izborima gdje se nalazim na listi Demokratske stranke. Moram naglasiti da će moj angažman biti specifičan i razvijat će ga na dva kolosijeka. Prvi je vezan za moje djelovanje u sferi socijalne zaštite, odnosno karitativni rad koji me je i inspirirao. Paralelno ću raditi na razvijanju i povezivanju s Hrvatskom kroz projektnu suradnju u sklopu projekata prekogranične suradnje Europske unije, povezivanju gradova i općina, regionalne suradnje. Kroz te projekte pokušat ću pridonijeti boljem životu naših sugrađana, članovima hrvatske zajednice i samom gradu.«

Suzana Darabašić

GODIŠNJA SKUPŠTINA HKD-A ŠID

Natkrit će se bina

Otvorena bina koja je izgrađena tijekom prošle godine natkrit će se metalnom konstrukcijom i limenim krovom

Na godišnjoj skupštini Hrvatskog kulturnog društva Šid, koja je održana prošle srijede u prostorijama udruge, ocijenjeno da je protekla godina bila u znaku brojnih uspješnih nastupa. Kako je tom prilikom istaknuo predsjednik HKD-a Šid **Josip Pavlović**, u protekloj godini Društvo je imalo ukupno 31 nastup, a organizirane su i različite vrste drugih aktivnosti.

Na skupštini je usvojeno izvješće o radu i financijsko izvješće za 2015.

ono još više dobiva na značaju ali i ukazuje na potrebu da se u budućnosti iznađe adekvatniji prostor trajnog rješenja:

»Unatoč svim ovim problemima, entuzijazam je nešto što nas održava. Kao posebnu aktivnost u protekloj godini bih izdvojio književnu večer posvećenu **Isi Velikanoviću** koju je inicirao Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i likovnu koloniju koja je poprimila međunarodni karakter. Što se tiče planova za ovu godinu,

godinu. Kako je tijekom izlaganja istaknula blagajnica HKD-a Šid **Marija Vulić – Pavlović** sva novčana sredstva koja su stigla na račun Društva su sredstva izvršena od uplate po natječaju i od donatora. Sva sredstva su kroz proteklo razdoblje trošena namjenski za nabavu materijala za narodne nošnje i troškove po drugim osnovama. U sljedećoj godini HKD Šid će se oslanjati na donacije, uplate iz općinskog proračuna koje Društvu po zakonu pripadaju i na uplate članova iz članarine.

Sama činjenica da Društvo djeluje i radi u vrlo skromnim uvjetima što se tiče prostora u okviru crkve Presvetog srca Isusovog, kao i skromnih novčanih sredstava koje dobiva od društveno-političke zajednice i institucija,

nastavit ćemo i dalje predstavljati se široj društvenoj zajednici, održavati naše tradicionalne manifestacije, a postoje nagovještaji da bismo mogli gostovati i u Njemačkoj, ukoliko nam to budu financijska sredstva dozvoljavala«, istaknuo je Pavlović.

Kao jedan od važnih radova, nakon kojih bi se svakako olakšao rad članovima ove udruge jeste nastavak radova na izgradnji bine u župnom dvorištu. Otvorena bina je izgrađena tijekom prošle godine, a preostalo je natkrivanje s metalnom konstrukcijom i limenim krovom. Kako je izjavio Pavlović, sredstva za tu namjenu su djelomice osigurana od veleposlanstva Republike Hrvatske i općine Šid.

S. D.

TJEDAN U SRIJEMU

Godina infrastrukturnih radova

Tako su predviđanja da će ova godina biti jedna od težih, što mnogi građani već sada osjećaju na svojoj koži, u pojedinim gradovima u Srijemu čelni ljudi obećavaju da će ova godina unatoč svemu biti godina velikih infrastrukturnih radova. Tako je u svom obraćanju medijima izjavio gradonačelnik Srijemske Mitrovice **Branislav Nedimović**. Ovu izjavu potvrdio je činjenicom da će za realiziranje četiri projekta biti utrošeno milijardu dinara. Prema njegovim riječima u ovoj godini Mitrovčani bi trebali dobiti novi bazen, potom bi trebala početi prva faza izgradnje škole u Mačvanskoj Mitrovici, radovi na izgradnji podvoznjaka već su počeli, a početkom ožujka počinju i radovi na izgradnji ceste u mjestu Lačarak nadomak Srijemske Mitrovice. Za izgradnju podvoznjaka i bazena novac je osiguran iz sredstava kredita, izgradnja škole financira se od sredstava iz općinskog proračuna, a *Putevi Srbije* su investitor radova na izgradnji ceste u Lačarku. Izgradnja podvoznjaka je drugi veći infrastrukturni projekt u gradu na Savi i predviđeno je da to bude moderna prometnica koja će potpuno izmijeniti izgled grada. Svijetli primjer gradova u Srijemu, gdje se pored priča nešto i radi. Svakako da će sve ove investicije pridonijeti boljim uvjetima života građana srijemskomitrovačke općine, mada se još uvijek postavlja pitanje velikog broja nezaposlenih. Daleko od toga da se u ovoj općini nisu otvarale tvrtke gdje je uposlen veći dio ljudi, ali se ipak kao jedan od problema prilikom zapošljavanja navodi kvaliteta radne snage. Nazire se rješenje i ovog problema, jer iz srijemskomitrovačke općine najavljuje projekt stručnog osposobljavanja osoba s prostora Grada, gdje će u svakoj kompaniji 10-15 osoba koje predstavnici kompanija odaberu ići na stručno osposobljavanje po njihovim standardima. Tu stručnu obuku platit će, prema Nedimovićevim riječima, Grad Srijemska Mitrovica. Sposobnih i kvalificiranih sigurno ima i u drugim općinama Srijema, ali nažalost u njima već dugi niz godina nema kompanija niti investitora. Dakle, postoje jedino priče kako će se sve poslije izbora promijeniti, kako će sve procvjetati i kako ništa više neće biti kao prije. Takva obećanja se svakodnevno mogu čuti od stranačkih lidera u šidskoj općini. Ne mogu reći, priča se i o skorij izgradnji obilaznice, ali ta priča kruži među čelnim moćnicima već duži niz godina, tako da ona više »ne pije vodu«. A počela je i priča o prodaji i eventualnom pokretanju proizvodnje nekadašnjeg giganta mesne industrije u Šidu, koji je zapošljavao preko 2.000 ljudi. Tračak nade i ponovno razočaranje. Ali, tko zna: možda se dogodi čudo.

S. D.

MARIJA KOVAČ, MODISTICA

U mom diplomskom radu pokušala sam povezati tradicionalnu bunjevačku narodnu nošnju s trendom vrhunske mode prestižnog imena

Volim kombinirati etno motive

Interes za modu je **Mariju Kovač** iz Subotice, nakon završene srednje Medicinske škole umjesto na medicinu odveo na smjer modnog dizajna na Tekstilnotehnološkom fakultetu u Zagrebu. Nakon diplome na istom fakultetu je i magistrirala s temom *Bunjevačka narodna nošnja u kombinaciji s Chanel i Dior stilom*, vratila se u rodni grad i prije nešto više od tri godine otvorila modni butik *Mademoiselle*.

»Veliku zaslugu za moj odabir studija ima moja baka s kojom sam odrastala i koja je imala istančani ukus za modu. Ona je sama šila svoju garderobu u duhu i stilu novih izričaja svoga doba, a također i moja teta **Marija Šabić**, modna dizajnerica u čijem sam butiku provela mnogo vremena i puno slušala o modnim trendovima. Sve je to uvelike utjecalo na moju odluku. Svoje teoretsko znanje koje sam stekla na studijama u Zagrebu sada s iskustvom pokušavam

ostvariti u svakodnevnoj praksi kroz rad u butiku«, otkriva nam svoje modne korijene Marija Kovač.

MADemoisELLE

Kako sama kaže, godine provedene u Zagrebu i mogućnost blizine brojnim modnim događanjima kojima hrvatska prijestolnica obiluje pomogli su joj u oblikovanju i istančavanju stila, te formiranju osobnog modnog izričaja. Pa unatoč svemu, Marija je odlučila vratiti se doma.

»Ja sam i otišla u Zagreb s namjerom da se vratim. Nakon diplomiranja me je čekao ovaj maleni prostor u Ulici *Petra Drapšina* i dvojbe nisam imala već sam odmah počela s poslom u svom butiku. Posao je zahtjevan, jer je praktično sve na meni. Svaki detalj, promjene, visina najma prostora, povećanje cijena i slično donosi brigu, ali s druge strane sama sam svoj gazda i mogu po svojoj nakani

korigirati i usklađivati vrijeme, putovanja i ostale aktivnosti u životu. S obzirom na to kako sam aktivna na mnogima stranama uvjerena sam kako moj potencijalni poslodavac, kada bih radila drugdje, ne bi imao razumijevanja. Zato sam zahvalna dragom Bogu što je sve ovako namjestio, za sada, i uz ovaj posao mogu stići baviti se i drugim stvarima.«

KOLEKCIJE I KOMPROMISI

Modni album Marije Kovač sadrži nekoliko zapaženih kolekcija s kojima se tijekom godina studiranja predstavljala javnosti.

»Mnogima je bilo posve neobično kako je jedna od mojih ranih kolekcija, nakon uradaka na drugoj i trećoj godini, bila posvećena muškim odjevnim predmetima tretirajući radna odijela u kombinaciji s modernim stilom. I kada sad malo analiziram protekle uratke, nekako se i dalje vrtim s tim kombina-

cijama. Stalno imam želju nešto objedinjavati, što je jamačno utjecaj sredine u kojoj živim i radim. Konačno, to je bila i tema mog diplomskog rada, gdje sam pokušala povezati tradicionalnu bunjevačku narodnu nošnju s trendom vrhunske mode prestižnog imena.«

Može li se u današnjem vremenu znatno smanjene kupovne moći i dalje razmišljati o visokoj modi koja podrazumijeva ekstravaganciju kakva bi trebala krasiti svaku modnu kolekciju?

»Nažalost, ekonomska situacija mi ne dopušta da se jače oslobodim u izričaju prilikom izrade pojedine kolekcije, nego je sada mnogo više prisutan rad s mušterijama i njihovim željama. Opet, tu se često nalazim između dvije vatre, jer jedno zahtijeva modna scena, a drugo su individualne želje mojih mušterija. Za nekoga tko se bavi modom to je opet jako nezgodno, jer moda podrazumijeva avangardnost modela

koji nisu baš nosivi u svakodnevnoj uporabi. A kada takav artikl staviš u izlog butika, na ovim našim prostorima, teško je da ćeš naći kupca. S druge strane, mušterija traži nešto što će moći, opet zbog svojih financijskih mogućnosti, iskoristiti više puta i na praktičan način koristiti s dijelom garderobe koji ne izgleda provokativno i čudno na određeni način. Zbog toga s mušterijama moram činiti brojne kompromise u duhu dobrog rada u svom modnom butiku.»

RUČNI RAD

Velika ponuda konfekcijskih artikala i njihova dostupnost najširem sloju ljudi čini često neravnopravnog rivala manufakturnoj proizvodnji gdje je svaki odjevni predmet djelo ručnog rada u kome se nalazi osobnost modnog izraza. Kako na sve to gleda mlada subotička modistica?

»Modeli u mom butiku su unikatni, sve je ručni rad i šivanje po mjeri i nemam konfekcijskih brojeva u ponudi. Tijekom svih proteklih godina, kako kroz

tetin, a potom i svoj rad, uvidjela sam kako uvijek ima osoba čija tjelesna konstitucija zahtijeva šivanje po mjeri, pa svatko nađe svoj butik gdje će pronaći garderobu po svom nahođenju i afinitetu. Zbog toga nemam nekakav osjećaj konkurencije u odnosu na konfekciju. Najbolji primjer je svakako i vjenčаница koja se, ukoliko se želi udovoljiti svim prohtjevima mladenke, mora i jedino može sašiti ručno.»

Dobro, vjenčаница se šije, u najvećem broju slučajeva, jednom u životu, a kako izgleda kada se mušterijama šiju uobičajeni odjevni predmeti. Koliko su one voljne prihvatiti određenu

sugestiju ili već spomenutu moguću kombinaciju etno detalja s kojima se Marija u svojim kreacijama voli modno poigrati?

»Moram priznati kako su moje mušterije vrlo otvorene po pitanju određenih detalja i po mom dosadašnjem iskustvu već otprilike mogu uvidjeti što netko želi i do koje granice se može ići u predlaganju određenih ekstravagancija. Nastojim što više ispitivati i isprobati što je moguće više detalja, ponuditi jednu paletu mogućnosti, kako bi se u konačnici zajednički došlo do idealnog modnog rješenja. Ja sam zato ovdje da ponudim, predložim i na koncu

napravim. Što se konkretno tiče kombiniranja etno detalja, mogu reći kako se mnogima dopadaju i rado ih prihvaćaju.»

TREND SEZONE

Iako priznaje kako ne voli komentirati aktualne modne trendove, Marija je pristala kazati svoje viđenje jednog trenda koji sve više dominira.

»Sada je izuzetno moderan motiv cvijeća, ručni rad koji čak ide malo u reljef. Ove sezone boje nisu nekako striktnе, iako se proteže neka romantična nit u svakoj od njih. Zato se i ne volim voditi određenim nametima i bojama, već uvijek sugeriram svakoj mušteriji da sama odabere nešto u čemu će se osobno najviše izraziti; što će na njoj izgledati dobro i moderno. Zbog toga nastojim zaobići ta striktna modna pravila koja važe u određenom razdoblju. Ne volim ograničavati ni sebe, ni svoje mušterije nego uvijek nastojim zajednički pronaći najbolje rješenje. Na obostrano zadovoljstvo«, nasmijala se mlada subotička modistica.

Dražen Prčić

Natječaji iz područja kulture

BEOGRAD – Ministarstvo kulture i informiranja Republike Srbije raspisalo je natječaje iz područja kulture za 2016. godinu. Za hrvatsku zajednicu zanimljivi su natječaj u području suvremenog stvaralaštva (u okviru kojih je i natječaj za nacionalne manjine), kulturnog naslijeđa, za otkup publikacija za knjižnice, umjetničkih djela u području vizualnih umjetnosti, mobilnosti umjetnika i profesionalaca u području kulture i umjetnosti, te sufinanciranje projekata u području kulture i umjetnosti koji su podržani kroz međunarodne fondove.

Natječaj i obrasci za prijavu projekata, te dodatne informacije dostupni su na internetskim stranicama Ministarstva – www.kultura.gov.rs.

Natječaji u ožujku?

NOVI SAD – Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje obavijestilo je javnost kako će tri natječaja biti raspisana u narednom razdoblju. Očekivano vrijeme raspisivanja tih natječaja je ožujak. Riječ je o sljedećim natječajima: natječaj za sufinanciranje izdavačke djelatnosti u AP Vojvodini u 2016. godini; natječaj za sufinanciranje proizvodnje dokumentarnih filmova u AP Vojvodini u 2016. godini i natječaj za sufinanciranje programa i projekata u oblasti zaštite nematerijalnog kulturnog naslijeđa i suvremenog umjetničkog stvaralaštva nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica u AP Vojvodini u 2016. godini. Natječaji će, kako se navodi, biti raspisani po pribavljanju rješenja o dozvoljenosti državne pomoći od Ministarstva financija, odnosno Komisije za dodjelu državne pomoći.

50 godina MSUV-a

NOVI SAD – Muzej suvremene umjetnosti Vojvodine (MSUV) u Novom Sadu započeo je obilježavanje 50 godina postojanja izložbom *Akvizicije MSUV: Otkupi i pokloni 2012. – 2015.*

U pitanju su otkupljeni i poklonjeni radovi više od 70 umjetnika različitih generacija, kojom Muzej ukazuje i na povijesni razvoj svoje kolekcije. Izložbu je otvorio pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje **Slaviša Grujić**.

MSUV će obilježavati jubilej tijekom cijele godine nizom programa, ali bez posebnog slavlja, s obzirom na, kako je priopćio, veliko smanjenje proračuna, te kritičnu poziciju kulture i suvremene umjetničke produkcije u društvu.

Hrvatski filmovi na FEST-u

BEOGRAD – Hrvatski filmovi *Zvizdan* u režiji **Dalibora Matanića** i *Narodni heroj Ljiljan Vidić* redatelja **Ivana-Gorana Viteza** prikazani su na ovogodišnjem, 44. FEST-u Beogradu. Ovi su filmovi, a posebice *Zvizdan*, koji je nagrađen u Cannesu, izazvali veliku pozornost domaće publike.

Osam desetljeća Klasja

SUBOTICA – Tematski broj časopisa *Klasja naših ravni* u povodu 80-te obljetnice od objavljivanja njegova prvoga broja, bit će pred-

stavljen večeras (petak, 4. ožujka) u subotičkoj Gradskoj knjižnici, s početkom od 19 sati. Ovaj broj donosi bibliografiju časopisa koju su izradili uredništvo časopisa i djelatnice Gradske knjižnice. Svesci *Klasja naših ravni* tiskani od 2010. godine dostupni su na internet-skoj stranici: www.mh-subotica-klasje.com

Predstava Ujež u Hrvatskom domu

SOMBOR – U povodu Dana žena, Dramska sekcija HKUD-a *Vladimir Nazor* izvest će komediju *Ujež*. Predstava će biti odigrana sutra (subota, 5. ožujka) u dvorani Hrvatskog doma, s početkom u 20 sati, a ulaz je besplatan. Komedija *Ujež* rađena je po tekstu **Branislava Nušića**, a redateljica je **Ljiljana Tomić – Markovinović**. U pitanju je satirična priča o ženskoj emancipaciji.

Dan kasnije, u nedjelju, 6. ožujka, *Nazorovci* će s istom predstavom gostovati u Hrvatskoj, u Bošnjacima kraj Županje.

Z. V.

Koncert Tonija Cetinskog u Novom Sadu

NOVI SAD – Hrvatski pop glazbenik **Toni Cetinski** održat će 17. travnja koncert u velikoj dvorani novosadskog SPENS-a. Omiljen u cijeloj regiji, pa tako i kod publike u Novom Sadu, Toni će na pozornicu izaći s proširenim glazbenim sastavom, te najavljuje da će, osim svojih aktualnih hitova, izvesti i svoje stare pjesme koje publika nije imala priliku dugo čuti, kao i neke pjesme s novog albuma koji uskoro očekujemo.

Ulaznice za koncert se mogu kupiti na blagajni SPENS-a, kao i na svim prodajnim mjestima u prodajnoj mreži Gigstixa i Eventima.

HMI: Mala škola hrvatskoga jezika i kulture

NOVI VINODOLSKI – Hrvatska matica iseljenika i ove godine, dvadeset i treći put, organizira *Malu školu hrvatskoga jezika i kulture*. Škola će biti održana od 18. do 29. srpnja u Novome Vinodolskom, primorskom ljetovalištu bogate kulturne prošlosti. Temeljni je cilj ovoga ljetovanja da djeca, uzrasta 9-16 godina, koja žive izvan Hrvatske, u zajedništvu s djecom iz različitih mjesta u Hrvatskoj, unaprijede svoje znanje hrvatskog jezika te upoznaju kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojemu borave.

Program škole ostvaruje se putem raznih kreativnih igraonica-radionica (jezična, kulturološka, novinarska, lutkarska, dramska, plesna, filmska), te niza sportskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja. I još puno, puno veselja i radosnih trenutaka u zdravom, bezbrižnom i sigurnom okolišu pod nadzorom iskusnih i pouzdanih učitelja i voditelja.

Više informacija o programu možete pronaći na internetskoj stranici HMI: www.matis.hr u rubrici Programi.

IN MEMORIAM: ZVONIMIR PELAJIĆ (1950. – 2016.)

Istaknuti kulturni djelatnik

Nakon kratke i teške bolesti, u nedjelju, 28. veljače, u 67. godini života, preminuo je **Zvonimir Pelajić**, istaknuti član hrvatske zajednice u Vojvodini i kulturni djelatnik.

Rođen je 1950. u Plavni. Srednju glazbenu školu, teoretski odjel, završio je u Osijeku, a prvi stupanj Fakulteta muzičke umjetnosti u Beogradu. Potom je radio dvije godine u Višegradu (BiH), a zatim se vraća u svoje rodno mjesto,

gdje predaje glazbenu kulturu u mjesnoj osnovnoj školi sve do umirovljenja. Sa suprugom **Katom** ima dvije kćerke.

U život hrvatske zajednice aktivno je uključen od 1990., kada postaje jedan od osnivača Mjesnog odbora Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini te dopisnik stranačkog lista *Glas ravnice*. Imao je velikih neprilika 1990-ih godina, bio je izložen brojnim prijetnjama zbog angažmana u DSHV-u. Jedan je od ključnih inicijatora osnutka Hrvatskog kulturno umjetničkog prosvjetnog društva *Matoš* u Plavni (2008.), u kome je bio vidljivo angažiran sve do smrti.

Bio je suradnik informativno-političkog tjednika *Hrvatska riječ*. Osim kao izvestitelj s raznih događanja u južnom Podunavlju, nastojao je pridonijeti hrvatskoj zajednici i pisanjem tekstova u kojima

je iznosio vlastita razmišljanja i poglede, te pisanjem članaka o pojedinim velikanima, čija su djela i zasluge zanemarene u hrvatskoj i široj zajednici. Na njegovu inicijativu utemeljena je manifestacija *Dani dr. Josipa Andrića* i *A. G. Matoša*, koja se svake godine održava u Plavni.

Prilozi su mu objavljeni u *Godišnjaku za znanstvena istraživanja* i *Časopisu za književnost i umjetnost Nova riječ* (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata), *Leksikonu podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca* (Hrvatsko akademsko društvo), katoličkom mjesečniku *Zvonik*. Više puta je izlagao na znanstvenim skupovima i okruglim stolovima, kao što su: *Dani Balinta Vujkova* u Subotici, Međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci* u Somboru i Osijeku, Međunarodni skup o pasionskoj baštini, a uz to je sudjelovao u predstavljanju knjiga na književnim večerima.

Iznimno je bio angažiran u istraživanju kulturne baštine šokačkih Hrvata u Bačkoj. Koautor je monografije *Matoš*, tiskane u povodu pete obljetnice rada HKUPD *Matoš*, a njegovi tekstovi zastupljeni su u knjigama *Priča o fotografiji* i *Svjetla starih fotografija* (NIU *Hrvatska riječ*). U župnoj crkvi sv. Jakova u Plavni više je godina djelovao kao zborovođa i orguljaš.

Dobitnik je priznanja *Dr. Josip Andrić* za doprinos hrvatskoj kulturi koje mu je dodijelilo Hrvatsko nacionalno vijeće 2014. prigodom proslave Dana izbora za prvo Hrvatsko nacionalno vijeće. U više mandata je bio član Upravnoga odbora Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a u aktualnome i njegov dopredsjednik.

Zvonimir Pelajić pokopan je u utorak, 1. ožujka, na mjesnom groblju u Plavni.

H. R.

SLIKARSKI PROJEKT ANE TUDOR

Međunarodna donacija za Kilometar Dunava

Za nastavak rada na polovično dovršenom slikarskom projektu *Kilometar Dunava* autorici **Ani Tudor** ovih dana je uručena donacija odobrena po projektu međunarodne fondacije *Association for wildlife protection*, sa sjedištem u Njemačkoj i ispostavom u Budimpešti. Donaciju u potrebnom materijalu, poglavito platnu i bojama u ukupnoj vrijednosti od oko 5.000 eura, dovezli su i Tudorovoj uručili projekt menadžer ove orga-

nizacije **Mario Kummel** i njegov bliski suradnik **Jakob Littmann**.

»Naša fondacija na razne načine prikuplja sredstva, a onda, putem natječaja, financira projekte vezane uz očuvanje prirode. S projektom *Kilometar Dunava* susreli smo se na prošlogodišnjoj manifestaciji *Bodrog fest* u Monoštoru. Tada smo upoznali i autoricu i uspostavljeni su prvi kontakti. Prijavila se na natječaj, a naš Upravni odbor

bio je fasciniran idejom i do tada urađenim i odlučio da ovaj projekt podrži«, rekao je Mario Kummel. »Ukoliko me zdravlje posluži, ova donacija će mi omogućiti završetak mojega

životnog djela. Već sam pristupila nastavku rada na slici i nadam se da će konačno biti završena do konca ove godine«, kaže Ana Tudor.

I. A.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE VLČ. DRAGANA MUHAREMA *ISPOVIJEST CRKVENOG PAUKA*

Drugačiji kut predstavljanja kršćanske svakodnevice

»Ova knjiga je svojevrsna kontekstualna fundamentalna teologija i pravi putokaz da i sami tražimo Boga u svijetu u kojemu živimo«, istaknuo je vlč. Mirko Štefković

Željka Zelić, Tomislav Žigmanov, Dragan Muharem, Katarina Čeliković i Mirko Štefković

Čitaonica Gradske knjižnice u Subotici bila je tijesna primiti sve posjetitelje u četvrtak, 25. veljače, na predstavljanju knjige *Ispovijest crkvenog pauka*, književnog prvijenca vlč. **Dragana Muharema** tiskanog u nakladi Katoličkog društva za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović*. Sabrani uvodnici glavnog i odgovornog urednika

katoličkog mjesečnika *Zvonik* zaživjeli su

knjiškim životom u kome se na jednom mjestu nalaze njegove teološko-životne opservacije svakodnevice u apostrofiranju bitnoga i zbilje pred nama.

»Zato ne čudi da ćemo se večeras družiti s kuhanim žabama, loncima, galapagoškim pingvinom, bodljikavim pra-

setom, šišmišima, **Godotom**, **Karlom Marxom**, Marsovcima i Isusom u stiklrama«, istaknula je nakon pozdravnih riječi voditeljica programa **Željka Zelić**, naglasivši kako je ova knjiga plod Draganove uredničke palice u *Zvoniku* i njegovih visprenih uvodnika kojima je čitatelje iz broja u broj pozivao da zagrebu ispod površine naslovnice.

ANGAŽIRAN I SUVREMEN

Prvi uvodničar ove književne večeri bio je vlč. **Mirko Štefković**, Muharemov prethodnik na mjestu glavnog urednika *Zvonika*, koji se zahvalio što je Dragan preuzeo ovu dužnost i uspješno nastavio zahtjevnim uređivačkim putem.

»Ono što sam o sebi autor kaže u ovoj knjizi je meni vrlo

Ladislav Suknović

Collegium musicum catholicum

simptomatično, a to je da on želi biti pero u Gospodnjoj ruci. Svima nama je danas potrebna riječ, ne ona riječ koja odzvanja na sve strane, čiji sadržaj uopće ne razumijemo i niti nas interesira, nego ona riječ koja je ponekad i malo kritična, u vrlo pozitivnom poimanju značenja što je to kritično, gdje nam Dragan svojim tekstovima i svojim propovijedima pomaže da postavimo prava pitanja kako bismo zajedno tražili odgovore i koliko god taj odgovor zvučio možda

godine rađaju ovakvi uvodnici i upitala se treba li jedan svećenik razmišljati ovako kako razmišlja Dragan Muharem.

»Mnogi od vas su već čitali njegove uvodnike, u ovoj knjizi su oni grupirani u četiri poglavlja: liturgijsko vrijeme, kršćanske teme, dokolica i prigodna razmišljanja i već po samim naslovima govore o čemu se u njima govori. Ono što bih ja istakla su pitanja: trebamo li mi kršćani biti angažirani, trebamo li biti kršćanski angažirani, treba li svećenik

O NASLOVU

»Razmišljao sam kako dati naslov knjizi, da to nekako obuhvati sve što se provlači kroz nju i onda je odluka pala da to bude po jednom od uvodnika koji govori o pauku koji stalno živi u crkvi. Meni je on nekako bio paradigma vjernika, on je stalno tamo i ne tuži se ni na što, kreativan je i uvijek prisutan. Ekleziološka crkvena nit koja me vodi kroz sve te uvodnike, a pauk je sve to na najljepši način zaokružio. Težnja je bila obuhvatiti svakodnevni život, a da bih to mogao i sam moram biti prisutan u toj svakodnevicu, vidjeti sve te radosti, tuge, patnje našega puka i potom to uobličiti u jedan tekst. To mi je bila osnovna želja i nakana, i mislim da sam u tome uspio. Posjećenost ovog predstavljanja knjige potvrđuje koliko je *Zvonik* važan našim ljudima, što mi je izuzetno drago, a ja sam samo jedan kotačić u svemu tome koji je dao svoj doprinos«, kaže Dragan Muharem.

i smešno, on svakoga od nas dovodi do bitnoga. Ova knjiga je svojevrsna kontekstualna fundamentalna teologija i pravi putokaz da i sami tražimo Boga u svijetu u kojemu živimo«.

Profesorica **Katarina Čeliković** sve prisutne je pozdravila u ime *Zvonika* u kome se već dvadeset i dvije

biti pisac ili je dovoljno biti za oltarom? Dragan ove odgovore potvrđuje svojom knjigom. On je angažiran, suvremen, mladi svećenik koji se koristi svim dostupnim suvremenim tehnološkim mogućnostima priopćavanja kao jednim od važnih sredstava nove evangelizacije«.

Veliko zanimanje za »Pauka«

NEOBIČNI SUGOVORNICI

Ladislav Suknović je potom pročitao uvodnik pod naslovom *Ispovijest crkvenog pauka* po kome je i knjiga dobila naslov, a **Tomislav Žigmanov**, autor pogovora, je istaknuo da je počastvovan što je mogao nešto napisati o ovoj knjizi koju je redovito čitao u njezinom nastanku na stranicama *Zvonika*.

»Ima puno razloga da se obradujemo ovoj knjizi mladog teologa koji je donio novi, drugačiji izričaj i koji je nastao osluškajući bilo ovoga vremena na temelju novih spoznaja i korištenju suvremene tehnologi-

i čujemo, problematizirajuće prihvatanje toga kako bismo vidjeli bit svega.«

Na koncu audotoriju se obratio i autor knjige, istaknuvši zahvalnost Bogu na ovoj lijepoj večeri i riječima govornika.

»Uvodnike sam pisao kao nešto što je u tom trenutku bilo aktualno i što ima svojstven uvod u neku temu koja se događa. Iskreno govoreći nisam imao plan da se to sabere u jednu zbirku, ali zahvaljujući mojim suradnicima je to nekako spontano nastalo i našlo se na jednom mjestu u ovoj knjizi. Svaki puta kada bih se našao pred bijelim papirom i zadaćom da napišem

Autor potpisuje knjigu

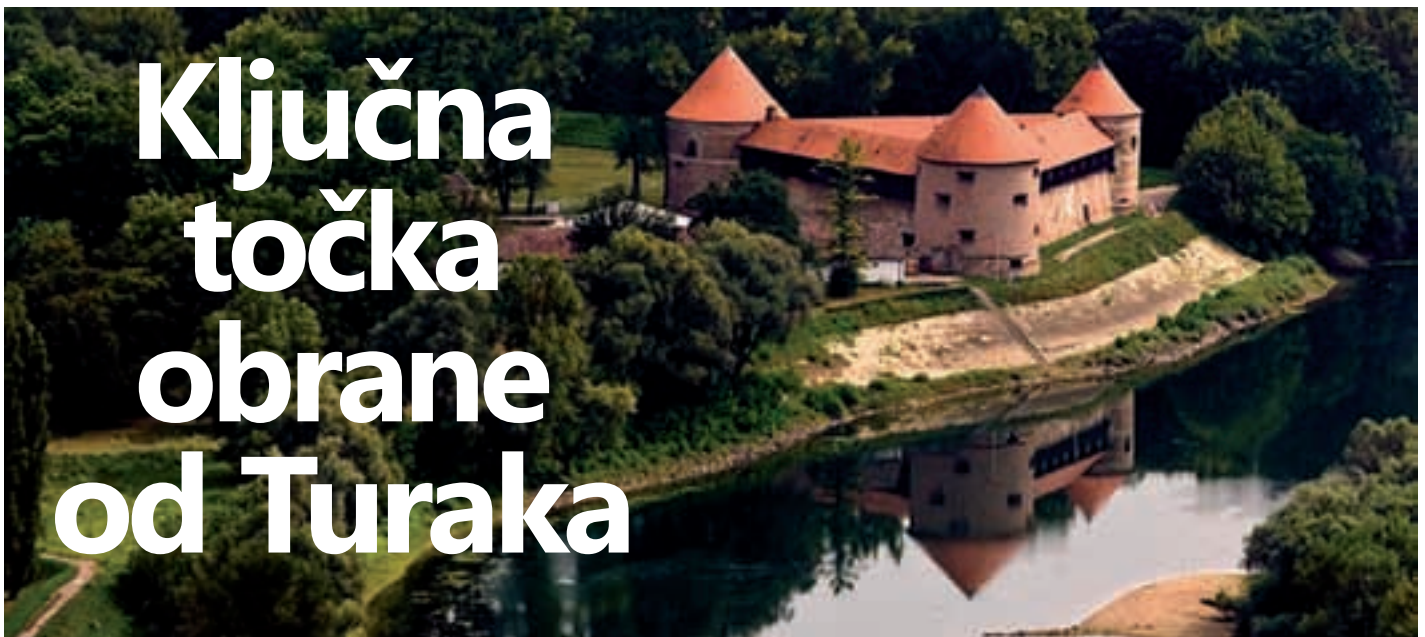
je. Drugim riječima, gotovo da je jedva dočekan Dragan, mladi teolog koji se pojavljuje s knjigom i bilo bi dobro da ona bude poticaj i drugima da se late pera. Muharemov poučak nam govori kako moramo biti kritički mislitelji, djelatno biti zauzeti za dobro da bismo živjeli radosno kršćanstvo. Kritiku kao suzdržano prihvatanje onoga što vidimo

uvodnik, uvijek sam nastojao da to bude nešto što će predstaviti i mišljenje Crkve, a da opet ne bude samo u strogom izlagalačkom smislu, nego da to bude iz nekog drugačijeg kuta koji možda nije očekivan. Tako sam i našao svoje neobične sugovornike, koji nisu karakteristični za katolički tisak i vidim kako je to kod čitatelja naišlo na odobravanje. Sve to je išlo spontano. Kao i moj dolazak u *Zvonik*, kao i moje pisanje«, rekao je vlč. Muharem.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su učenici klasične biskupijske gimnazije i sjemeništa *Paulinum* flautisti **Mihalj Oroš** i **Danijel Hadnađ**, a na koncu ove književne večeri se vlč. Dragan Muharem pridružio zboru *Collegium musicum catholicum* koji je otpjevao pjesmu *Bačka*, koju je na stihove **Alekse Kokića** uglazbila **Zdenka Kočonda**.

Dražen Prčić

HRVATSKE ŽUPANIJE KROZ POVIJEST

Sisačko-moslavačka županija smještena je u južnom dijelu središnje Hrvatske. Ova, druga po površini, hrvatska županija obuhvaća Moslavinu, Banovinu, Posavinu dio Slavonije i Korduna, a južni dio županije graniči se s Bosnom i Hercegovinom. Sjedište županije je u Sisku. U županiji se nalazi još pet gradova; Glina, Petrinja, Kutina, Hrvatska Kostajnica i Novska.

S povijesne točke gledišta područje Sisačko-moslavačke županije pripadalo je Zagrebačkoj županiji sve do konca 20. stoljeća kada je ustrojena Sisačko-moslavačka županija u svojim današnjim okvirima. Najznačajniji povijesni događaj na području županije dogodio se 1593. godine kada se odigrala bitka koja je označila kraj turskih osvajanja u Hrvatskoj – bitka kod Siska. Nakon nekoliko neuspješnih opsada sisačke tvrđave (današnji naziv Stari grad), **Hasan-paša Predojević** 1593. godine počeo je skupljati u Bosni veliku vojsku s kojom je, osim Siska, želio osvojiti i Zagreb te tako zauzeti ključna područja za daljnja turska osvajanja. Sisačka tvrđava je tada imala oko 300 iskusnih vojnika koje su predvodili **Blaž Đurak** i **Matija Finti**, ali to je bio premali broj nasuprot 12.000

Turaka koji su krenuli u opsadu. Shvaćajući važnost ove utvrde Habsburški car **Rudolf II.** poslao je u pomoć 3.000 njemačkih konjanika kojima se pridružilo još 2.000 hrvatskih konjanika iz Zagreba i Karlovca, koji su doslovce stigli u posljednji tren u pomoć braniteljima sisačke tvrđave. Dana 22. lipnja turska vojska je prešla na lijevu obalu Kupe i, ne znajući za pomoć koja pristiže, započela opsadu sisačke tvrđave. Izenada je tursku vojsku zasula kiša strijela, a zatim je uslijedio juriš hrvatskih i njemačkih konjanika pristiglih u pomoć. Ovaj neočekivani i iznenadni napad u potpunosti je iznenadio tursku vojsku koja se pokušala vratiti preko mosta na desnu obalu Kupe, ali su branitelji iz tvrđave jurišom zauzeli most. Turska vojska, koja se našla između Kupe i snažnih napada konjanika, u potpunosti je uništena gdje je ubijeno ili se utopilo više od 8.000 turskih vojnika. Pobjeda kod Siska je bila prva velika pobjeda u stoljetnim borbama Hrvata s Turcima, a Sisak je bio krajnja sjeverozapadna točka do koje su Turci došli. Nakon nje hrvatska vojska postupno kreće u ofenzivni rat za povrat područja koja su Turci osvojili. Koliko je ova pobjeda bila važna, govori i činjenica da i danas kao znak zahva-

le za pobjedu kod Siska malo se zvono zagrebačke katedrale oglašava svakog dana u 14 sati.

ZEMLJOPIS I GOSPODARSTVO

Zemljopisno gledano Sisačko-moslavačku županiju možemo podijeliti na tri prirodna područja. Prvi dio je oko utoke Kupe u Savu, gdje se nalaze dva najveća grada Sisak i Petrinja, zatim brežuljkasti kraj između Kupe na zapadu i Une na istoku s Hrvatskom Kostajnicom i Glinom i treći dio, sjeverno od Save s gradovima Kutinom i Novskom. Kao zasebnu prirodnu cjelinu treba izdvojiti zaštićeni park prirode Lonjsko polje, koji s 50.650 ha površine, zauzima dio doline između Save i Moslavačke gore, djelomično uz Lonju, lijevu pritoku Save. Lonjsko polje je najveće zaštićeno močvarno područje ne samo u Hrvatskoj nego u cijelom dunavskom slivu, s velikim bogatstvom biljnog i životinjskog svijeta.

Od poljoprivrede na području županije razvijeno je stočarstvo i proizvodnja mesa te voća i kvalitetnog vina na južnim brdima moslavačke gore. Od industrije najznačajnija je rafinerija nafte u Sisku, termoelektrana Sisak, *Petrokemija* iz

Kutine i prehrambena industrija *Gavrilović* u Petrinji.

POVIJESNE I KULTURNE ZNAMENITOSTI

Kao županija čiji je teritorij kroz veći dio povijesti bila granično područje prema osmanском carstvu, područje Sisačko-moslavačke županije obiluje raznoraznim tvrđava, utvrdama i kaštelima koji su služili za obranu od Turaka. Najznačajnija tvrđava je ona u Sisku, čiju je izgradnju na ključnom obrambenom položaju donio zagrebački Kaptol u prvoj polovici XVI. stoljeća. Za mjesto gradnje odabrano je ušće Kupe u Savu, položaj gdje se spaja Posavlje i Pokuplje, a gradnja tvrđave trajala je od 1544. do 1550. godine. Tvrđava je građena u obliku trokuta s okruglim trokutnim tornjevima na kutovima koji su imali otvore za artiljeriju iz kojih se moglo pucati na tri strane. O naoružanju sisačke tvrđave svjedoči zapis koji je 1552. sačinio **Grgur Sesevetački**, zapovjednik zagrebačkih puškara. U zapisu se navodi da je tvrđava bila opskrbljena sa 17 topova, 40 teških bedemskih pušaka, velikom količinom hladnog oružja kao i s 5 većih i 25 manjih lađa (šajka) koje su mogle ponijeti 600 naoružanih vojnika.

REGIONALIZACIJA REPUBLIKE SRBIJE S POSEBNIM OSVRTOM NA PROŠLOST I »PREDVIĐENU« BUDUĆNOST POKRAJINE VOJVODINE

Skupštinska tvornica zakona

Parlament naše države u posljednje vrijeme dano-noćno radi samo na donošenju novih ili dopuni starih zakona. Proizvodnja zakona teče permanentno, kao što se proizvede npr. dnevno određeni broj automobila na tvorničkoj tekućoj traci. Tako se skoro svakoga dana u Skupštini »proizvede« jedan zakon ili dopuna zakona. Zbog brzine donošenja zakona, često bez javne rasprave, što se zove zakon po hitnom postupku, ti zakoni, novi ili stari, često su proturječni jedan drugom ili pak nedorađeni, s brojnim nedostacima. Zakonodavci to pokušaju premostiti uredbama, koje po pravilu donosi aktualna Vlada ili formulacijom u zakonu »bliže odredbe donijet će nadležno ministarstvo«. Rečeno ću ilustrirati primjerima iz zakonodavne djelatnosti što se tiče građevinarstva.

Novi Zakon o planiranju i izgradnji usvojen je 2003. godine (Sl. glasnik RS, 47/03), a dopunjen je tri godine kasnije (Sl. glasnik RS, 34/06). Tri godine kasnije se donosi novi Zakon s ciljem da se »poboljša ažurnost: u prostornom i urbanističkom planiranju, s građevinskim zemljištem i kod legalizacija objekata«, ovaj zakon je iste godine i dopunjen (Sl. glasnik RS, 72/2009 i 81/2009). Za tri godine je sve ovo je dopunjeno (Sl. glasnik RS 24/2011), da bi 2014. godine nakon Demokratske stranke i Srpska napredna stranka s koalicijskim partnerima donijela Zakon. Naravno, po vlastitom ukusu, jer oni prethodni nisu valjali ništa (bar tako kaže aktualna politička vlast). Ovaj, najnoviji zakon objavljen je u Službenom glasniku RS 145/2014. Znači možemo konstatirati da se u prosjeku svake tri godine donosi »novi ili

poboljšani« zakonski tekst. Po mojoj procjeni, ni ovaj najnoviji zakon, stare probleme građevinarstva nije riješio, a rekli bismo da je otvorio i neke nove, prije svega kada je riječ o gazdovanju zemljištem. Tu mislim na prodaju ili iznajmljivanje na više godina prije svega zemljišta u

si na ulaganje u već postojeće najčešće ruinirane, zastarjele, energetski neefikasne tvorničke hale, što za većinu predstavlja samo dodatne troškove, napose onda ako postoje radnici o kojima treba i socijalno skrbiti. Strani investitori, koje mi željno prizivamo radi otvaranja novih

INFORMACIJA JE MOĆ

Otkad postoje kraljevstva, odnosno države, informacije su uvijek bile bitne. Naravno, u našem slučaju prije svega ne mislim na špijunske (službeno sigurnosne informacije), nego na one koje se odnose na površine gdje će se graditi nove regionalne prometnice, odnosno ovi novi »tvornički parkovi«. Tko ima odgovarajuću informaciju, taj može unaprijed otkupiti relativno jeftino poljoprivredne parcele i kasnije ih dosta skupo prodati. Te informacije, što se glavnih komunikacija tiče, sadrže regionalni odnosno državni planovi, a prostorni planovi općina ili generalni urbanistički planovi gradova, sadrže lokalne planove korišćenja najbitnijeg resursa: zemljišta. Za izgradnju je vrlo bitan i kapital kojeg ova država nema baš mnogo. Iz ovih razloga zakonotvorci Zakona o planiranju i izgradnji, zapravo političke elite bilo koje orijentacije, već više od deset godina nisu željeli ispustiti kontrolu nad jednim bitnim segmentom privrede, koji u suštini obuhvaća najznačajni dio investicija jedne države a to je izgradnja, bilo da se radi o investicijama s državnim kapitalom ili privatnim, ili se pak radi o »povoljnim stranim kreditima« čiji povrat garantira sama država sa svojom imovinom, npr. poljoprivrednim zemljištem, rudnim resursima itd. Pitam se šta se događa kada država ne vraća kredite? Onda poljoprivredno zemljište postaje vlasništvo stranaca ili će pak izgrađene ceste biti dane u koncesiju? Vjerujte, mogli bismo postaviti još bezbroj pitanja na koje je valjani odgovor vrlo težak.

Možda sutra i ovdje, umjesto cvijeća, nikne tvornička hala

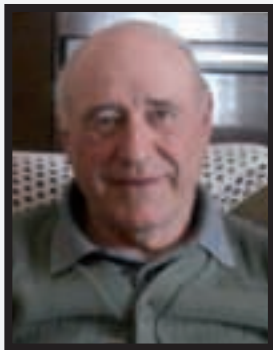
državnom vlasništvu. Jedan stari problem, koji isto nije riješen, je pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište.

KAKO GRADITI NA POLJANI?!

U eri socijalističke izgradnje, shodno tada važeći teorijama, na periferiji gradova nikle su industrijske zone, gdje su iz centralnih dijelova gradova, premještene stare tvornice ili pojedini industrijski pogoni. Tako je to bilo, primjera radi, u Novom Sadu, Zrenjaninu ili Subotici. Tko često putuje, vidi, da su danas te zone uglavnom mrtve, tvornički pogoni pusti ili čak polusrušeni. Naravno, pitamo se zašto je to tako? Postoje dvije tendencije kod suvremenih investitora, iskrivljenim engleskim jezikom one se zovu »braunfeld« odnosno »grinfild« investiranje. Prvi naziv se odno-

radnih mjesta više vole »grinfild« (zelenopoljsko) investiranje, to jest građenje novih tvornica najčešće na poljoprivrednom zemljištu, čije vlasništvo može biti vrlo različito, od privatnog, mješovitog do državnog. Ovakve površine najprije treba pretvoriti u građevinsko zemljište i, po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, vlasniku treba nadoknaditi vrijednost izgubljene poljoprivredne proizvodnje. Najnoviji Zakon o građenju daje mogućnost, uz suglasnost republičke Vlade, da se to izbjegne u »opravdanim slučajevima«. Zato općine najčešće rabe rješenje koje se zove »industrijske zone« ili »industrijski parkovi« u kojima kao besplatnu pomoć stranim ulagačima nude placeve za gradnju, koji su uređeni i opremljeni svim potrebnim pristupnim komunikacijama (ceste i željeznica) kao i s komunalijama (vodovod, kanalizacija, plinovod, telekomunikacije itd.).

ZLATKO KOLARIĆ

(1947. – 2016.)

U nedjelju 28. veljače, preminuo je dugogodišnji i počasni predsjednik HKPD *Matija Gubec* Ruma **Zlatko Kolarić**. U hrvatskoj kulturnoj udruzi u Rumi, bio je predsjednik u dva mandata, a na 111 skupštini tog društva, izabran je za počasnog predsjednika. Bio je aktivan u društvu od 1964. godine kada se u društvu ukazala potreba za angažiranjem nekoga tko bi izdavao knjige u knjižnici te udruge. 1967. godine biva izabran kao omladinac u Upravni odbor društva, a već 1973. godine postaje tajnik u udruzi, da bi 1980. godine na prijedlog legendarnog **Miše Kuna** bio izabran za potpredsjednika društva kao član iz redova radničke klase. 1984. godine izabran je za predsjednika društva i bio je prvi predsjednik koji je tu funkciju obavljao 6 godina. U vrijeme njegovog prvog mandata, izgrađene su prostorije društva i uz pomoć lokalne samouprave vraćene su u posjed na upravljanje. I u najtežim ratnim vremenima, Zlatko Kolarić je 1996. godine ponovo izabran za predsjednika udruge i tu funkciju je tada obavljao punih 12 godina. Bio je aktivan u društvu do kraja svog života. I kako je prilikom posljednjeg razgovara za tjednik *Hrvatska riječ* istaknuo, želja mu je bila da svojim osobnim angažiranjem da svoj maksimum u očuvanju kulture i tradicije Hrvata iz tog dijela Srijema. Članovi HKPD *Matija Gubec* zahvalni su mu na tome, kao i svi ostali prijatelji tog društva s kojima je Zlatko surađivao do posljednjeg dana svog života.

Zlatko Kolarić pokopan je u ponedjeljak 29. veljače na gradskom groblju u Rumi.

Prijatelji i članovi HKPD *Matija Gubec*, Ruma.

ZVONIMIR PELAJIĆ
(1950. – 2016.)

Dragi naš Zvonimire! Što reći u ovim trenucima, teškim za nas, najtežim za tvoju neutješnu obitelj. Kad jedan od nas tako nenadano ode na

put bez povratka, zatečeni smo, pitamo se – zašto? To se pitamo i ovoga puta. Tih, miran, ali uporan, istinski gospodin s rodoslovom, u srcu i duši oduvijek si nosio svoje šokaštvo, svoje hrvatstvo. Ni u turbulentnim devedesetim, kad to na prostorima bačkog Podunavlja baš i nije bilo poželjno, nisi se plašio pokazati tko si i što si. Prošao si svoju golgotu, osobnu i obiteljsku, cijelo vrijeme s pogledom u sutra, s vizijom koja je uvijek bila motiv za korak dalje. Inicirao si osnutak Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matoš* u Plavni, u kome je kroz sve vrijeme tvoj angažman bio nemjerljiv. Zdušno si radio na očuvanju baštine podunavskih Šokaca, do srži si bio odan našim zajedničkim idejama i akcijama. Dao si nemjerljiv doprinos realizaciji zajedničkog projekta svih udruga šokačkog Podunavlja *Tragovi Šokaca* od Gradovrha do Bača. Dao si najvrijednije što čovjek ima, dao si sebe i svoju obitelj. Tvojim odlaskom u našim srcima je ostala ogromna praznina, ali si iza sebe ostavio i dubok trag u svemu što smo zajednički tako zdušno radili.

Tvoji prijatelji iz *Bodroga, Kranjčevića, Urbanih Šokaca, Šokadije, Mostonge, Tragova Šokaca, Matoša, Dukata* i *Zore*.

ZVONIMIR PELAJIĆ

(PLAVNA, 28. SIJEČNJA 1950.
– PLAVNA, 28. VELJAČE 2016.)

Dragi Zvonimire, hvala Ti na svemu što si učinio za kulturu vojvođanskih Hrvata! Toga nije malo. Pamtit ćemo Te kao velikoga čovjeka, vjernog supruga i dobrog oca, čovjeka kojega je resila principijelnost u držanju, požrtvornost u radu, samozatajnost i posvećenost boljitku Hrvata u Vojvodini. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je bio i ostao ponosan što smo Te imali za suradnika i člana Upravnog odbora.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Neka mu je laka plavljanska zemlja!

Tomislav Žigmanov, Katarina Čeliković
i Ljiljana Dulić Mészáros

ZVONIMIR PELAJIĆ

(1950. – 2016.)

Dragi naš kolega, prvoga dana ovoga tjedna dočekala nas je vijest o tvojoj iznenadnoj smrti. S dubokom žalošću i boli, možemo konstatirati kako smo tvojim odlaskom izgubili vrijednog suradnika.

Pamtit ćemo te po tekstovima vezanim za kulturnu baštinu Hrvata u tvojoj rodnoj Plavni. Ali i po drugim tekstovima, u kojima si bio više novinar, a manje skrupulozni istraživač. Vjerujemo da je vrijednost tvog doprinosa *Hrvatskoj riječi* prepoznalo i čitateljstvo!

Počivao u miru!

Uposlenici NIU Hrvatska riječ

ZVONIMIR PELAJIĆ

(1950. – 2016.)

Riječ ostaje i kada tebe nema!

Dragi prijatelju Zvonimire, pratila te i dočekala RIJEČ zvonka, šokačka, hrvatska!

Riječ koju si tražio, čuvao, našao i pisao – kojom si disao! Riječ od koje je sve počelo i koja trajno ostaje! Hvala ti što si s nama bio dio priče o opstanku riječi i riči!

Hrvatska čitaonica Subotica

Hodočašće u Rim

Prigodom jubilarne godine milosrđa, od 28. kolovoza do 4. rujna 2016. godine bit će organizirano hodočašće u Rim »Sveta godina Božjeg milosrđa«. Cijena hodočašća je 380 eura, a zainteresirani se trebaju prijaviti što prije u svojim župnim uredima, najkasnije do 30. travnja 2016. Prilikom prijave potrebno je donijeti presliku putovnice (pasoša) i uplatiti preduplatu u iznosu od 100 eura (u slučaju otkazivanja nema povrata novca, ali svatko sebi može naći zamjenu).

U cijenu hodočašća je uključen: smještaj u hotelima (***) – 5 polupansiona (doručak i večera – za ručak se brine svatko za sebe), u dvokrevetnim i trokrevetnim sobama, te zdravstveno osiguranje i ulaznica za katakombe.

Nije predviđen obilazak vatikanskih muzeja i Sikstinske kapele.

Tijekom hodočašća ima puno hodanja, te se putovanje ne preporuča osobama koje imaju poteškoća s kretanjem. Moguće su izmjene programa na licu mjesta.

Program hodočašća:

28. 8. – nedjelja, Subotica: Polazak u 17 sati ispred katedrale u Subotici. Putovanje autobusom noću.

29. 8. – ponedjeljak, Padova: Posjet svetištu sv. Leopolda Mandića i bazilici sv. Antuna Padovanskog. Kratki obilazak grada. Ravena: Razgledanje starih bazilika s mozaicima, kratki obilazak grada. Dolazak u Asiz u večernjim satima, smještaj u hotelu i večera.

3. 8. – utorak, Asiz: Pohod bazilici Svete Marije od Anđela, te bazilikama i grobovima sv. Franje i sv. Klare, obilazak i šetnja gradom. Dolazak u Rim u večernjim satima, smještaj u hotelu i večera.

31. 8. – 2. 9. – srijeda, četvrtak, petak, Rim: Opća audijencija i susret sa Svetim Ocem. Kroz tri dana prolazak kroz Sveta vrata i pohod papinskim bazilikama. Bazilici Sv. Petra i grobu Blaženog Ivana Pavla II, bazilikama i grobu svetog Pavla izvan zidina, svete Marije Velike, svetog Ivana Lateranskog. Pohod katakombama svetog Kalista i drugim značajnim rimskim crkvama. Nadalje, obilazak središta Rima, Španjolskog trga, trga Navona, Fontane di Trevi, Panteona i ostalih rimskih trgova i znamenitosti staroga Rima. 3. 9. – subota, Firenca: Nakon doručka, polazak iz Rima. Poludnevni obilazak Firence i najvažnijih znamenitosti, Katedrale i Krstionice, bazilike Svetog Križa i staroga mosta. Predvečer polazak, putovanje noću i dolazak u Suboticu tijekom prijedpodneva u nedjelju, 4. 9.

Voditelj hodočašća je vlč. **Ivica Ivanković Radak** (064/322-66-13 – ivicarakdak@gmail.com).

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

Jedna od najljepših Isusovih prispodoba svakako je ona o milosrdnom ocu (usp. Lk 15,11-32). Snaga njene poruke svaki put iznova potiče vjernika na promišljanje i na uspoređivanje s likovima, te daje nove poticaje za rast u vjeri.

GRIJESI SINOVA

Isus u prispodobi o milosrdnom ocu kroz tri lika, očev i dav sina, oslikava odnos između Boga i čovjeka. Iako se u prvi mah sve čini potpuno jasno i jednostavno, već na drugi pogled razotkrivaju se različiti detalji koji vjerniku otkrivaju nove smjernice i potiču ga na djelovanje.

Na početku prispodobe stariji brat je pozitivan, te se vjernici lako svrstavaju na njegovu stranu, a mlađi je negativan. No, nije sve tako crno-bijelo. Kako teče priča, tako likovi sinova dobivaju različite nijanse, pa stariji, u početku pozitivan, na kraju postaje negativan, a mlađi, koji je u početku negativan, spoznaje svoje loše strane, pa doživljava promjenu. Na starijeg brata slabo se obraća pozornost, ali njegovo ponašanje može nam pomoći razotkriti neke vlastite loše osobine koje treba mijenjati. Naime, njegovo neprihvatanje brata koji se vratio, njegova zavist i bezosjećajnost, nedostatak bratske ljubavi, čine ga grješnikom koji se treba obratiti, iako je na početku kao grješnik prikazan samo mlađi koji napušta oca.

Božje milosrđe i čovjekova grješnost

Svatko tko ima razvijen osjećaj prema ozbiljnosti grijeha poistovjećuje se s mlađim sinom, te mu na kraju prispodobe zasja veličina očeve ljubavi i opraštanja. Ova priča uzima se kao primjer Isusovog naviještanja Božjeg milosrđa i poziva čovjeku na obraćenje. Ali, u čemu je zapravo grijeh mlađeg sina? Sam odlazak iz očeve kuće nije grijeh, jer je i u ono vrijeme bilo normalno da se sin osamostali i napusti očevu kuću. Grijeh je to što je protraćio bogatstvo koje mu je pripalo živeći razvratno. Ali, grijeh je i u tome što je napustio oca i prezreo njegovu ljubav. I upravo iz ovog proizišao je njegov razvrat i rasipništvo, u tome je korijen njegove grješnosti. Budući da milosrdni otac u prispodobi simbolizira Boga, a sin čovjeka, onda lako možemo zaključiti da je čovjekov grijeh njegov pokušaj da živi bez Boga ili od njega daleko.

MILOSRDNI OTAC

Međutim, ovo nije prispodoba samo o grijehu, nego i o obraćenju. Nakon što je doživio najgore, sin je odlučio: »Ustat ću i poći svome ocu« (Lk 15,18). Odlučio je vratiti se tamo odakle je otišao i započeti ispočetka. Otac ga prihvaća radosno, trči mu u zagrljaj. Ne prigovara, nije ljut, kako bi to uradio neki ovomezaljski otac. Bog Otac uvijek čeka raširenih ruku. On je, na početku, bez riječi pustio sina da ode, udovoljio je njegovim zahtjevima ne ograničavajući njegovu slobodu, ne pokušavajući mu nametnuti svoje mišljenje. Tužno i nemoćno promatra kako odlazi, ali poštuje njegovu odluku. Takav je Bog Otac, ne želi da čovjek ode, ali poštuje njegov slobodni izbor. Jednako kako ga je zabolio odlazak mla-

đeg sina, na kraju ga je zabolio nedostatak ljubavi starijeg kada se mlađi vratio. Iako on rado stan zbog povratka izgubljenog djeteta slavi, poštuje odluku starijeg sina koji odbija priključiti se slavlju.

MILOSRĐE I OBRAĆENJE

U ovoj prispodobi Isus nam mnogo toga govori o odnosu Boga i ljudi, kao i ljudi međusobno. Ono što prije svega moramo znati je da je Bog milosrdni Otac, a ne strogi sudac. Svakim svojim grijehom mi slobodno odlučujemo udaljiti se od njega, otići. I kao što otac žali za djetetom, tako i Bog žali za nama. No, bez gundanja i prigovora primit će nas natrag kada se odlučimo vratiti. Da bi bili sposobni donijeti takvu odluku moramo spoznati svoje grijehe, moramo postati svjesni toga koliko smo daleko od Boga otišli i iskreno se odlučiti vratiti u njegovu blizinu.

Čak i ako čovjek nije svjesno odlučio napustiti Boga, poput starijeg brata, ne mora značiti da nema ništa što ne bi trebalo mijenjati. Stariji sin je bio uz oca, ali ga je ipak učinio mnogo žalosnim jer je odbacio svog brata. Mi smo često u takvoj poziciji. Sami procjenjujemo i ocjenjujemo pravednost svojih bližnjih, odbacujemo ih jer se smatramo boljima i pravednijima. Tada, iako nismo generalno odbacili Boga, iako ispunjavamo sve vjerske propise, trebamo se obratiti i tražiti Očevu milosrđu. Jer, Isusova dvostruka zapovijed ljubavi traži da ljubimo Boga, ali i bližnjega. A ljubav ne može a da ne prihvati grješnika koji se želi popraviti, svog bližnjega koji se želi vratiti na pravi put. Ljubav je uvijek spremna zagrliti svoga brata.

MINI INTERVJU: ZORAN ČOTA, PRAVNIK I ŠAHIST

Šahovska čarolija

Zoran Čota po struci je pravnik i uposlen je na željeznici. No, nećemo ovoga puta o pravu i paragrafima, već o jednoj njegovoj drugoj preokupaciji, a to je šah. Svojevremeno je kao školarac bio uspješni šahist, a šahu se vratio prije dvadesetak godina i od tada je redoviti sudionik šahovskih turnira u HKUD *Vladimir Nazor* u Somboru. I na ovom posljednjem turniru Memorijalu *Profesor Franjo Matarić* Čota je osvojio visoku sedmu poziciju, u konkurenciji 27 natjecatelja. Ove godine dodijeljena mu je i zahvalnica HKUD-a *Vladimir Nazor* za redovito sudjelovanje na ovom memorijalu.

Kada ste povukli prve šahovske poteze?

Šah sam počeo igrati kao pionir u osnovnoj školi *Ivo Lola Ribar* u Somboru, gdje nas je okupio nastavnik, šahovski entuzijast **Nemanja Božin**. Pionirski prvaci Sombora bili smo 1971. godine. Kasnije smo prešli u Somborski šahovski klub i postali pionirski prvaci Vojvodine i vicešampioni ondašnje Jugoslavije. Bilo je to na majskim susretima, koji su te 1971. godine održani u Puli. Tu vicešampionsku ekipu činili su **Rajko Mastilović**, **Branislav Ivanović**, **Franja Begovac** i ja. Međutim, od nas četvero jedini je Franja Begovac nastavio igrati šah i postao je internacionalni majstor. Mi ostali otišli smo u *Radnički* i postali nogometaši.

Kada ste se onda ponovno vratili šahu?

Šahu sam se vratio 1996. godine u to ovdje u Hrvatskom domu u Somboru. Od te 96.-te sudjelujem na svim turnirima koji se održavaju u *Nazoru*. Dva puta sam bio prvak Memorijala *Profesor Franjo Matarić* i dva puta prvak Božićnog šahovskog turnira.

Je li Vam je tih 25 godina falila ta magična igra na 64 polja?

Jeste falila je, bila je to i neka nostalgija iz onih mladalačkih dana. No, bilo je i u tih 25 godina šahovskih natjecanja, jer sam sudjelovao na natjecanjima koja su se organizirala unutar poduzeća u kome radim.

Što Vaš to privlači ovoj igri?

Rekao bih da je to draž da se uvijek nađe bolji potez od protivnika i da se uvijek nađe odgovor na njegove izazove.

Tko Vas je od poznatih šahista najviše dojmio?

Ne bih sad to tako mogao reći, ali možda je odgovor na pitanje to što sam kao učenik na natjecanju iz matematike gdje se umjesto imena pisala šifra ja napisao **Robert Bobby Fischer**.

Rekli smo već da ste redoviti sudionik šahovskih turnira u Hrvatskom domu. Ove godine održan je jubilarni 25. Memorijal Profesora Franjo Matarić. Koliko je za Nazor ovaj turnir značajan?

Posljednjih nekoliko godina naš cilj je da turnir preraste okvire društva i da postane somborski šahovski turnir. Mislim da u tome uspijevamo, a dokaz je i 27 sudionika koliko ih je bilo ove godine.

Z. V.

IGRA

66

Pravila igre: 66 je jedna od najstarijih kartaških igara iz Njemačke. Igra se s 24 karte (po četiri devetke, desetke, dečka, dame, kralja i asa). Na početku svaki igrač dobiva po pet karata. Ostale karte se stavljaju u talon. Donja karta iz talona se otkriva i označava boju aduta. Igrač koji dijeli karte dopušta svom protivniku presjeći karte i počinje s dijeljenjem. Zatim kao prvi kartu odigra-va igrač koji nije dijelio. Djelitelj može na odigranu kartu odigrati jednu od svojih karata. Nakon što igrač koji je napravio štih uzme odigrane karte, on vuče kartu s vrha talona. Onda čeka da protivnik povuče kartu, a zatim odigrava još jednu kartu. Može se dodati koliko god karata, obveza uzimanja štih i poštivanja aduta postoji tek kad se potroše sve karte iz talona.

Cilj igre je skupiti 66 punti ili uzeti zadnji štih. Pobjednik je igrač koji dostigne jedan od ta dva cilja. Dobiveni štihovi se zbrajaju. Postoji mogućnost najaviti kombinacije karata. One se nazivaju parovi (ili vjenčanje, marriage). Sastoje se od dame i kralja jednake boje.

Igrač koji je na redu ima mogućnost »Zatvoriti«. Pritom se donja karta iz talona (koja definira adut i koja je otkrivena stavljena ispod talona) stavlja na talon. Od toga trenutka se više ne smiju uzimati karte iz talona, a na snagu stupa obveza uzimanja štih i poštivanja aduta. Igrač koji je »zatvorio« mora skupiti 66 punti da bi dobio igru. Pri obračunu bodova se uzimaju u obzir punti protivnika, koje je skupio prije zatvaranja. Ako nema 66 punti, pobjeđuje drugi igrač i dobiva bodove koje je trebao dobiti igrač koji je zatvorio, međutim najmanje 2.

U igri se s jačom kartom uzima štih. Ako karte imaju istu vrijednost, štih dobiva igrač koji je prvi odigrao dotičnu kartu, osim ako je zadnja odigrana karta adut. Adutom se uzimaju svi štihovi s kartama koje nisu adut ili koje su slabiji adut.

Runda se završava čim jedan od igrača napravi zadnji štih odnosno dostigne 66 punti.

Za bolje razumijevanje igre dolje su objašnjeni osnovni pojmovi igre: Obvezno odgovaranje na boju znači da se na odigranu kartu može dodati samo karta iste boje (t.j. herc na herc, karo na karo itd.), naravno ukoliko se posjeduje karta iste boje.

Rauben (njem. za krađa): Igrač koji je na potezu može zamijeniti adut, koji se nalazi ispod talona, devetkom iste boje.

Schneider (njem. za štigljo): Ako igrač u partiji nije napravio ni jedan punt, a protivnik je došao do nule, gubitnik se naziva Schneider.

Štih: Uzimanje odigranih karata od strane igrača koji je odigrao najjaču kartu (t.j. napravio štih).

Obvezno uzimanje štih: Igrač uvijek mora odigrati jaču kartu određene boje odnosno adut. U igri 66 ta obveza postoji tek kad u talonu više nema karata.

Talon: Špil karata s kojeg se prije svakog odigravanja uzima karta. Prvi vuče kartu igrač koji je napravio štih.

Adut: Pobija svaku drugu boju, međutim, mora se odrediti prije početka igranja. Među adutima vrijedi uobičajena hijerarhija vrijednosti. Obvezno odigravanje aduta: Igrač uvijek mora odigrati adut, ako nema odigranu boju. U igri 66 ta obveza vrijedi tek kad u talonu više nema karata.

TV PREPORUKA

NEDJELJA, 6. OŽUJKA, HRT1 20:05

Izgubljeno dugme

dokumentarni film

Izgubljeno dugme uzbudljiva je biografska priča o **Goranu Ipi Ivandiću**, tragičnom bubnjaru najvećeg rock sastava bivše Jugoslavije - Bijelog dugmeta. Njegova slava prekinuta je na vrhuncu karijere, kada mu je policija u bubnjevima pronašla hašiš i strpala ga u zatvor na dvije i pol godine. Ta ga je brutalna kazna emotivno i psihički uništila, pa je Ipe nakon zatvora upadao iz jedne

krize u drugu. Zadužio se kod lihvara, krenuo u poslove u kojima je sve izgubio, a njegovu dramu okončala je misteriozna smrt u Beogradu. Tajna njegove smrti nikada nije razjašnjena. Službeno, Ipe se ubio skokom s osmog kata hotela *Metropol*. Neslužbeno, Ipe je ubijen. Režija: **Renato Tonković, Marijo Vukadin, Robert Bubalo**

Scenarij: **Robert Bubalo**

Kamera: **Krešimir Supek, Gyorgy Farkas, Markus Hörmanseder, Philipp Rusch, Vitomir Turbić, Aleksandar Stojanović, Predrag Milašinović, Adnan Sahbaz**

Montaža: **Marijo Vukadin, Tomislav Topić**Autori glazbe: **Goran Bregović, Lazar Ristovski**

Produkcija: **Kadar, Olimp produkcija, One Sand production**

Godina proizvodnje: 2014. Trajanje: 88min

VRIJEDI PROČITATI

VELJKO BARBIERI

Epitaf carskog gurmana

Roman o neimenovanom sladokuscu koji u uvjetima diktature i pop pune kontrole pojedinca pokušava održati svoju gurmansku slobodu, kulturu ugađanja osjetilu okusa i želucu, te hedonističku životnu filozofiju. U logici totalitarizma već samo uživanje u jelu i pilu predstavlja anarhistički čin i prijetnju poretku, te se stoga u privatni život ovoga anonimnog činovnika uvlači totalitarna mašinerija i postupno rastače njegovu osobnost. Istrgnuti listovi iz gurbanova intimnog dnevnika tvore svojevrsnu kroniku sukoba individuum i vlasti. U trenutku kad mu mehanizam vlasti uskraćuje svaku mogućnost djelovanja, te represivnim postupcima i eskaliranom kontrolom poseže u bitne crte njegova značaja dovodeći do negacije posljednjeg uporišta individualne slobode, protagonist se odlučuje na konačni slobodni izbor: dragovoljnu smrt...

PJESMA ZA DUŠU:

Moj bijeli labude Prljivo kazalište

I baš me briga
ko te noćas vozi kući,
briga me

sve će vode, labude
da se razbistre

I ako si i sretna ko što kažeš,
mada znam da lažeš
sve to ubija me

I baš me briga
ko te noćas vozi kući,
briga me

Hmmm, grlim hladne jastuke
hmmm, moj bijeli labude

I ako si i sretna ko što kažeš,
mada znam da lažeš
sve to ubija me

I briga me što nisi mjesec,
a ni sunce, briga me
al' nećeš moći preko
blatne kaljuže
čista sti' do moje postelje

Hmmm, grlim hladne jastuke

Ref. 4x

Hmmm, grlim hladne jastuke

Ref. 2x

Moj bijeli labude
kad me jednom ne bude

FOND ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE

Upravni odbor

Broj: VI-42-2/2016

Dana: 29. 02. 2016. godine

SUBOTICA

Trg slobode br. 1

Temeljem članka 11. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice (»Službeni list općine Subotica«, broj 27/04, 5/05, 26/09 i »Službeni list Grada Subotice«, broj 26/09 i 27/09-ispr. i 32/11) i članka 16. stavak 1. alineja 5. Pravila Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice (pročišćeni tekst) broj I-02-25/2010 od 08. 11. 2010. godine, Upravni odbor Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice na svojoj 24. sjednici dana 29. 02. 2016. godine raspisuje

N A T J E Č A J

ZA DODJELU SREDNJOROČNIH KREDITA ZA POTICANJE I UNAPRJEĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE

1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA

Osnovni ciljevi dodjele sredstva su udio u osiguravanju financijskih sredstava za poticanje poljoprivredne aktivnosti i efikasnosti poslovanja u području poljoprivrede.

2. NAMJENA, UVJETI I KRITERIJI DODJELE SREDSTAVA

Sredstva po ovom natječaju dodjeljivat će se za:

- financiranje kupnje mehanizacije (pogonske i priključne), opreme za sve grane poljoprivredne proizvodnje i financiranje kupnje priplodnog umatičenog materijala u stočarstvu – ovčarstvo, govedarstvo i svinjarstvo.

Pravo korištenja sredstava Fonda ima fizička osoba koje ispunjava sljedeće uvjete:

- da je nositelj, odnosno član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koje je upisano u Registar poljoprivrednih gospodarstava s aktivnim statusom;
- da nema nepodmirenih dospjelih i nedospjelih obveza prema Fondu za razvitak poljoprivrede Grada Subotice i
- da ima prebivalište na području Grada Subotice najmanje posljednjih pet godina i nekretninom na području Grada Subotice.

Mjerila i kriteriji dodjele sredstava prema Programu Fonda čine:

1. da sudionik natječaja ima status osiguranika poljoprivrednika kod Republičkog Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje i da je podmirio dug na temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
2. da sudionik natječaja ima status osiguranika poljoprivrednika kod Republičkog Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje i
3. da sudionik natječaja nema status osiguranika poljoprivrednika kod Republičkog Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Prioritet u raspodjeli sredstava Fonda imaju osobe koje se prvi put javljaju na natječaj Fonda.

U slučaju većeg odaziva podnositelja zahtjeva, Upravni odbor Fonda zadržava pravo svakom podnositelju zahtjeva postotno umanjiti iznos dodijeljenih sredstava, tako da ukupno dodijeljena sredstva budu sukladna važećem financijskom planu Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice za 2016. godinu.

3. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA:

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava, osim zahtjeva u propisanoj formi, koji dobivaju u uredu Tajništva za poljoprivredu Gradske uprave Grada Subotice, (Gradska kuća, II. kat, ured br. 200/3) podnose i sljedeće dokumente:

- predračun za predmet kreditiranja u dinarskom iznosu (napomena: Fond neće prihvatiti izmjene predračuna tijekom trajanja natječaja);
- poslovni plan;
- list nekretnine za nekretninu na koju se može staviti hipoteka u korist Fonda u vrijednosti jedan i pol puta većoj od odobrene vrijednosti kredita, ne stariji od 15 dana – za iznose preko 500.000 din. (napomena: podnositelj zahtjeva ne mora biti i vlasnik nekretnine koja će se staviti pod hipoteku);
- potvrda o aktivnom statusu u Registru poljoprivrednih gospodarstava iz 2015. godine s datumom izdavanja potvrde iz 2016. godine;
- potvrda nadležnog tijela o podmirenom dugu na temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika, odnosno dokaz o stečenom statusu osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
- za one podnositelje koji su status osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika stekli u 2016. godini, potreban je dokaz o stjecanju statusa osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
- preslika osobne iskaznice (za podnositelja zahtjeva, za vlasnika i svakog suvlasnika nekretnine).

4. UVJETI KREDITIRANJA

- maksimalni iznos odobrenih sredstava je 1.500.000,00 dinara (jedan milijun pet stotina tisuća);
- rok otplate kredita: 4 (četiri) godine;
- kamatna stopa: 2% na godišnjoj razini;
- primjena devizne klauzule;
- razdoblje mirovanja otplate kredita (grace period) je 12 (dvanaest) mjeseci uz obračun interkalarne kamate od 2%;
- anuiteti za povrat odobrenih sredstava obračunavaju se i plaćaju kvartalno.

Instrumenti osiguranja kredita su:

HIPOTEKA I. REDA upisana u korist Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice – podnositelj zahtjeva komu je odobren kredit (Korisnik kredita) mora dostaviti procjenu vrijednosti poljoprivrednog zemljišta izdanu od ovlaštenog procjenitelja ili avalirana mjenica s mjeničnim pismom/ovlaštenjem i preslikom zahtjeva za registriranje mjenice, Izvješće o bonitetu za procjenu kreditne sposobnosti mjeničnog jamca (avalista) BON-KS, OP obrazac, karton deponiranih potpisa i registracija iz APR-a mjeničnog jamca (avalista), odnosno bjanko vlastita mjenica s mjeničnim pismom/ovlaštenjem – za iznos odobrenog kredita do 500.000 (petsto tisuća) dinara i izjavom o imovinskom stanju za pokriće kredita do 500.000 dinara (jedan i pol puta veća vrijednost imovine).

Trošak konstituiranja instrumenta osiguranja snosi Korisnik kredita prije potpisivanja ugovora o kreditu.

Natječaj Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice otvoren je 15 (petnaest) dana, od 07. 03. 2016. godine do 21. 03. 2016. godine.

Natječaj se objavljuje u listu »Subotičke novine«, »Magyar Szó«, »Hrvatska riječ« i na službenoj internetskoj stranici Grada.

Odobrena sredstva Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice koriste se isključivo na temelju predračuna i upućuje se na račun dobavljača.

Zahtjev za dodjelu sredstava sa svim prilogima dostaviti na adresu: Fond za razvitak poljoprivrede Grada Subotice, 24.000 Subotica, Trg slobode 1, s naznakom »ZA NATJEČAJ« ili osobno predajom u Gradskom uslužnom centru u prizemlju Gradske kuće u Subotici, Trg slobode 1, radnim danom od 7.30 do 14.30 sati, a četvrtkom od 7.30 do 16.30 sati.

Nepotpuni i nepravodobni zahtjevi neće biti razmatrani.

Sve dodatne informacije dostupne su u uredu br. 200/3 na II. katu Gradske kuće (Ivan Budinčević) osobno, ili telefonom: 626-739 od 8 do 14 sati.

Odluka Upravnog odbora Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice o dodjeli srednjoročnih kredita je konačna.

Predsjednik Upravnog odbora
Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice
Ivan Crnjaković

OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN OBOLJELIH OD RIJETKIH BOLESTI

Zagrljaj za rijetke

Povodom Međunarodnog dana rijetkih bolesti, koji se obilježava posljednjeg dana veljače, Nacionalna organizacija za rijetke bolesti Srbije (NORBS) pokrenula je akciju *Zagrljaj za rijetke* – zagrljaj za Guinnessa, kako bi se podigla svijest o problemima oboljelih, neopodnosti bolje dijagnostike i većoj dostupnosti suvremenih terapija.

Mladi s vjeronauka u Novom Sadu su u organizaciji njihovog kape-lana vlč. **Siniše Tumbasa Loketića** uspješno tijekom tjedna šetali ulicama grada i nudili besplatni zagrljaj. To je bio njihov doprinos ovoj akciji.

Tko se sve htio zagrliti? Pa, mnogi. I mladi, i stari, i djeca, i čitava društva... mnogi su prihvatili besplatni zagrljaj na ulici. Nudimo Vam nekoliko fotografija gdje možete vidjeti i svoje vršnjake iz Novog Sada kako su od srca zagrlili naše mlade.

Naučimo nešto iz svega ovoga.

Zagrljaj vas ne košta ništa a znači mnogo. Pokušajte i vi zagrliti nekoga bez obzira što je prošao ovaj međunarodni dan. Za početak grlite svoje bližnje što češće. Širimo ljubav i vjeru u ljude i vidjet ćete da će nam svima biti puuuuno bolje i ljepše.

Zagrljii!!!

ČITATELJSKI KLUB FLÂNEURI

Prvi susret 12. ožujka u Gradskoj knjižnici Subotica

Sjećate li se kada su ljetos tinejdžeri spavali u subotičkoj knjižnici? Svidjelo im se pa su poželjeli još ovakvih programa. Evo nešto novo, drugačije i nadamo se zanimljivo.

Gradska knjižnica Subotica pokreće čitateljski klub za tinejdžere dobi od 14 do 19 godina pod nazivom *Flâneuri* [flaneri]. Flâneuri će se susretati jednom mjesečno, a prvi sastanak će biti održan u subotu, 12. ožujka od 10 do 12 sati u čitaonici Gradske knjižnice.

Tko je flâneur i što on radi?

Flâneur je radoznali promatrač grada koji luta s jednim ciljem – da doživi neočekivano, otkrije nepoznato, iskusi nešto novo i stvori nešto svoje. U čitateljskom klubu ćemo istraživati urbanu i suvremenu književnost, a kretat ćemo se i kroz stvarne gradove, pisat ćemo i interpretirati viđeno i pročitano vođeni idejama slobode u improvizaciji i artističke zabave. Zato je flâneur istodobno pustolov i pjesnik, promatrač i humorist, istraživač i filozof, umjetnik koji otkriva grad na različite načine.

Ako smo te zagolicali ovim tekstom a imaš između 14 i 19 godina, obavezno dođi. Možda ti se i sviđi!

ODRŽANA OPĆINSKA SMOTRA RECITATORA

Među najboljima – 12 recitatora na hrvatskom jeziku

Prošlog petka je u Gradskoj knjižnici održana tradicionalna smotra recitatora *Pjesniče naroda mog* kojoj je nastupilo 95 učenika osnovnih i srednjih škola iz Subotice i okolice. Kazivajući poeziju na svom materinskom jeziku učinili su pravi praznik za uši za sve prisutne. Recitatori su se smjenjivali jedan za drugim govoreći kraću ili dužu pjesmu, mušku ili žensku, ljubavnu ili neku drugu ali svi do jednog su uživali u tome. Tročlani žiri čiji je

predsjednik bio poznati subotički kazališni glumac **Marko Makivić** je uz svoju kolegicu **Moniku Pešić** i profesoricu **Katarinu Čeliković** saslušao sve recitatore i potom morao odlučiti tko je ipak za nijansu bio bolji te zavrjeđuje diplomu i pravo da predstavlja naš grad na Zonskom natjecanju. U sve tri kategorije (mlađa, srednja i starija skupina) odabrani su najbolji recitatori među kojima je čak i 12 recitatora na hrvatskom jeziku.

To su:

mlađi uzrast (učenici od 1. do 4. razreda osnovne škole):

Petar Pećerić (Hrvatska čitaonica Subotica)

Jasmina Vukov (KD *Ivan Antunović* Subotica)

Luka Ješić (OŠ *Matko Vuković* Subotica)

Lucija Vukov (Udruga *Naša djeca* Subotica)

srednji uzrast (učenici od 5. do 8. razreda osnovne škole):

Ivan Huska (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata Subotica)

Katarina Ivanković Radaković (Udruga *Naša djeca* Subotica)

Donna Karan (Hrvatska čitaonica Subotica)

Claudia Karan (OŠ *Matko Vuković* Subotica)

Katarina Piuković (HKC *Bunjevačko kolo* Subotica)

stariji uzrast (srednjoškolci):

Davorin Horvacki (Hrvatska čitaonica Subotica)

Marija Kujundžić (Politehnička škola Subotica)

Augustin Žigmanov (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata Subotica)

Čestitamo!!!

Istodobno im želimo uspjeha na sljedećoj razini natjecanja koja će biti u ponedjeljak, 7. ožujka u Gradskoj knjižnici Subotica. Uz subotičke recitatore na Zonskoj smotri nastupit će i pobjednici iz Apatina, Sombora, Bačke Topole, Ade, Sente, Bečeja i Malog Idoša.

NOVOGODIŠNJA AKCIJA!

Too
toth optika

Subotica
Maksima Gorkog 20
024 551 045

od 1.12.2015. do 29.02.2016.

50%
50%
20%
20%
5%

**PETAK
4.3.2016.**

06:40 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:05 Vita jela zelen bor
09:27 McLeodove kćeri, serija
10:25 Zemlje - ljudi - pustolovine: Otkrivamo Poljsku - Od Mazurije do obale Baltičkog mora, dokumentarna serija
11:15 Riječ i život
12:00 Dnevnik 1
12:20 Talijanska mlada, telenovela
13:15 Kod doktora, talk-show
14:00 Normalan život
14:45 Znanstveni mozaik: Moje pjesme, naši snovi
15:10 Domovina, serija
16:00 Ono što jesam: Barbike i puške, dokumentarna serija
17:40 Život je lijep
18:10 Manjinski mozaik: Moje pjesme, naši snovi
18:30 Potrošački kod
19:00 Dnevnik 2
20:05 Tri kondorova dana, američki film - Filmovi s 5 zvjezdica
22:02 Uvijek kontra, talk-show
22:50 Eurojackpot
23:00 Dnevnik 3
23:28 Opaki par, humoristična serija
23:50 Muškarci koji mrze žene, američki film
02:25 Kod doktora, talk-show
03:10 Vita jela zelen bor
03:30 Hrvatska uživo
04:12 Život je lijep
04:44 Skica za portret
04:55 Manjinski mozaik: Moje pjesme, naši snovi
05:10 Riječ i život
05:40 Talijanska mlada, telenovela
06:30 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:52 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
10:27 Kruške i jabuke
11:13 Čarolija, serija
12:03 Hugove čarolije s tri sastojka (R)
12:30 Kad srce progovori, američki film
14:00 Davis Cup: Belgija - Hrvatska, prijenos dva

meča
20:04 Umorstva u Midsomeru, serija
21:45 Vrijeme na Drugom
21:53 Viši inspektor Banks, serija
23:28 Pohlepa, serija
00:18 Seasons of the Heart (Kad srce progovori), američki film
01:48 Noćni glazbeni program

05:40 RTL Danas, informativna emisija (R)
06:20 Sve u šest, magazin (R)
06:50 Lego Ninjago, animirana serija (R)
07:15 Svemoguća Kim, animirana serija
08:05 TV prodaja
08:20 Pet na pet - nove epizode, kviz (R)
09:15 TV prodaja
09:30 Mijemam ženu, dokumentarna sapunica
10:50 TV prodaja
11:05 Četiri vjenčanja, lifestyle emisija
12:05 Hitna služba, serija
13:00 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija (R)
13:55 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show (R)
15:25 Andrija i Anđelka, humoristična serija (R)
15:55 Andrija i Anđelka, humoristična serija (R)
16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
17:00 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija
17:55 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas, informativna emisija
19:15 Pet na pet - nove epizode, kviz
20:00 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show
22:00 Pokajničko putovanje - TV premijera, igrani film, komedija
23:50 Ubojita točka, igrani film, akcijski
01:35 RTL Danas, informativna emisija (R)
02:20 Kraj programa

**SUBOTA
5.3.2016.**

07:24 TV kalendar
07:37 Klasika mundi: 7. festival komorne glazbe Musica

Maxima u muzeju Mimara (1. dio)
08:15 Potraga za zlatom, američki film - Kinoteka, ciklus klasičnog vesterna
09:30 Duhovni izazovi
10:00 Prizma - multinacionalni magazin
10:45 Kulturna baština
11:00 Uvijek kontra, talk-show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Veterani mira
13:10 Povijest mafije: 'Ndrangheta - kronika kalabrijske mafije, dokumentarna serija
14:10 Top Gear
15:08 U uredu, humoristična serija
15:31 U uredu, humoristična serija
16:00 Tri kondorova dana, američki film (R)
17:45 Lijepom našom: Bjelovar (1. dio)
19:00 Dnevnik 2
19:55 Loto 7/39
20:00 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
21:35 Posljednja bitka, američki film
23:25 Dnevnik 3
23:50 Queen: Days of Our Lives, glazbeno-dokumentarni film
00:50 Potraga za zlatom, američki film - Kinoteka, ciklus klasičnog vesterna (R)
02:05 Top Gear
02:57 Skica za portret
03:09 Znanstveni krugovi
03:34 Potrošački kod
04:03 Duhovni izazovi
04:33 Veterani mira
05:18 Prizma - multinacionalni magazin
06:03 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
10:00 Umorstva u Midsomeru, serija
11:45 Roditelji i djeca, serija
12:30 Hestonova nemoguća misija, dokumentarna serija
13:20 Kratki dokumentarni film
13:30 The Michaels, američki film
15:00 Davis Cup: Belgija - Hrvatska, prijenos jednog meča
17:26 Popodne na Drugom
19:05 Kruške i jabuke - dvoboj tjedna
19:55 Kratki dokumentarni film

20:05 Shangaj, američko-kineski film
21:50 Vrijeme na Drugom
21:55 Graham Norton i gosti
22:45 Vikinzi, serija
23:35 Vladarica, serija
00:25 The Michaels, američki film
01:50 Noćni glazbeni program

05:25 RTL Danas, informativna emisija (R)
06:10 Legenda o Tarzanu, animirana serija
06:35 Lego Ninjago, animirana serija
07:25 Svemoguća Kim, animirana serija
08:15 TV prodaja
09:00 Mijemam ženu, dokumentarna sapunica (R)
10:20 TV prodaja
10:35 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija
11:35 Mađioničari, zabavna emisija
12:40 TV prodaja
12:55 Bambi, igrani film, animirani
14:20 Pokajničko putovanje - TV premijera, igrani film, humorna drama (R)
16:10 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show (R)
16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
16:50 Zvezdice - nova sezona, glazbeno-natjecateljski show (R)
18:30 RTL Danas, informativna emisija
19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19:15 Galileo - nove epizode, zabavna/obrazovna emisija
20:00 Majstori iluzije - TV premijera, film, triler
22:00 Let - TV premijera, igrani film, triler
00:35 Oči zmaja, igrani film, akcijski
02:20 Astro show, emisija uživo
03:20 RTL Danas, informativna emisija
04:00 Kraj programa

**NEDJELJA
6.3.2016.**

06:56 TV kalendar
07:09 Lijepom našom: Bjelovar (1. dio)
08:25 Pjesma mrtvim

ljubavnicima, britanski film - Zlatna kinoteka
10:00 Kutinska Slatina: Misa, prijenos
11:00 Biblija
11:10 Pozitivno
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Labirint
15:50 Mir i dobro
16:15 Poldark, serija
17:15 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
19:00 Dnevnik 2
19:55 Loto 6/45
20:05 Izgubljeno dugme
21:38 Montirani proces
22:24 Dnevnik 3
22:49 Samo kulturno, molim
23:35 Poldark, serija
00:30 Nedjeljom u dva
01:30 Pjesma mrtvim ljubavnicima, britanski film - Zlatna kinoteka
03:05 Samo kulturno, molim
03:45 Skica za portret
03:50 Manjinski mozaik: Moje pjesme, naši snovi (R)
04:05 Plodovi zemlje
04:55 Rijeka: More
05:25 Pozitivno
05:55 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
09:11 Juhuhu junior
09:41 Detektiv Murdoch, serija
10:30 Grantchester, serija
11:20 Teenozoik
11:50 Nećemo reći mladenki, zabavno-dokumentarna serija
12:54 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar
14:00 Davis Cup: Belgija - Hrvatska, prijenos
17:27 Poirot, serija
19:05 Festivali, smotre i koncerti narodne, tradicijske, etno i duhovne glazbe
20:15 Teška vremena, američki film
21:45 Vrijeme na Drugom
21:55 Anthony Bourdain: Upoznavanje nepoznatog, dokumentarna serija
22:55 Grantchester, serija (R)
23:45 Pa to je fantastično!, humoristična serija
00:15 Elitni klinici, serija
00:45 Elitni klinici, serija
01:15 Teška vremena, američki film
02:45 Noćni glazbeni program

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1300 dinara

☐ 1 godina = 2600 dinara

* INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 75 eura

☐ 1 godina = 150 eura

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje

* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL SUBOTICA
IBAN: RS353550000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU »Hrvatska riječ«,

Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

*Zbog povećanja troškova dostave novina primorani smo povišiti cijenu pretplate.
Hvala na razumijevanju.

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

04.20 RTL Danas, informativna emisija (R)
 05.00 Legenda o Tarzanu, animirana serija
 05.30 Lego Ninjago, animirana serija
 06.20 Svemoguća Kim, animirana serija
 07.10 TV prodaja
 07.25 Mijenjam ženu, (R)
 08.45 TV prodaja
 09.00 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija
 09.30 Molly, igrani film, humorna drama
 11.30 TV prodaja
 11.45 Preko svih granica, film, romantična drama/avanturistički
 14.05 Majstori iluzije, igrani film, triler (R)
 16.10 Zvezdice - (R)
 16.30 RTL Vijesti
 16.40 Zvezdice - (R)
 18.30 RTL Danas
 19.15 Galileo - nove epizode
 20.00 Umri muški 5: Dobar dan za umiranje - TV premijera, film, akcijski
 22.00 Opanak, igrani film, avanturistički
 00.10 Let, igrani film, triler (R)
 02.35 Astro show, emisija uživo
 03.35 RTL Danas, (R)
 04.20 Kraj programa

PONEDJELJAK 7.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:27 McLeodove kćeri, serija
 10:20 Plodovi zemlje
 11:15 Treća dob
 12:00 Dnevnik 1
 12:23 Talijanska mlada, telenovela
 13:18 Kod doktora, talk-show
 14:00 Društvena mreža - medicina
 15:12 Jezik za svakoga
 15:17 Skica za portret
 15:25 Ekonomija & tld (R)
 16:04 Montirani proces
 17:40 Život je lijep
 18:15 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 20:00 BezVeze
 20:50 Domovina, serija
 21:45 Otvoreno
 22:35 Dnevnik 3

23:00 City Folk 2015: Zagreb
 23:25 Zemlje - ljudi - pustolovine: Brodom u Antarktiku, dokumentarna serija
 00:03 Ljudi iz sjene, serija
 00:56 Don Matteo, serija
 01:52 Otvoreno
 02:37 Kod doktora, talk-show
 03:22 Hrvatska uživo
 04:04 Život je lijep
 04:36 Skica za portret
 04:54 Talijanska mlada
 05:46 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 08:53 Juhuhu junior
 09:55 Nećemo reći mladenki, dokumentarno-zabavna serija
 11:00 Poirot, serija
 12:35 Kratki dokumentarni film
 12:45 Don Matteo, serija
 13:40 Djeveruša na zadatku, američki film (R)
 15:05 Ovisni o čišćenju
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:45 Magazin LP
 17:15 Stipe u gostima, humoristična serija
 17:55 Kruške i jabuke
 18:43 Zdravi predah - smoothie
 18:48 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
 19:25 Dva i pol muškarca
 19:48 Kratki dokumentarni film
 19:53 Kratki dokumentarni film
 20:04 Vukovi i bizoni - prapadavna veza, dokumentarni film
 20:54 Vrijeme na Drugom
 21:00 Tv Bingo
 21:45 Stadion - sportska emisija
 22:50 Zakon i red: Zločinačke nakane, serija
 23:40 Zločinački umovi, serija
 00:25 Djeveruša na zadatku, američki film (R)
 01:50 Magazin LP
 02:15 Stadion - sportska emisija
 03:20 Noćni glazbeni program

05:45 RTL Danas, (R)
 06:55 Sve u šest, magazin (R)
 07:35 Legenda o Tarzanu, animirana serija (R)
 08:00 Svemoguća Kim
 08:50 TV prodaja
 09:05 Pet na pet - nove epizode, kviz (R)

10.00 TV prodaja
 10.15 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 11.35 TV prodaja
 11.50 Četiri vjenčanja, lifestyle emisija
 12.45 Hitna služba, serija
 13.40 Shopping kraljica - (R)
 14.40 Umri muški 5: Dobar dan za umiranje, igrani film, akcijski (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet - nove epizode, kviz
 20.00 Ljubav je na selu - nova sezona, dokumentarna sapunica
 21.15 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 22.15 RTL Direkt, informativna emisija
 22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 23.05 Andrija i Anđelka, humoristična serija
 23.40 Kriza, serija
 00.15 Zakon i red: Odjel za žrtve, kriminalistička dramska serija
 01.10 CSI, serija
 02.00 CSI, serija
 02.45 Astro show, emisija uživo
 03.45 RTL Danas, (R)
 04.30 Kraj programa

UTORAK 8.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:32 McLeodove kćeri, serija
 10:30 Zemlje - ljudi - pustolovine: Brodom u Antarktiku, dokumentarna serija
 11:20 Glas domovine
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Talijanska mlada, telenovela
 13:15 Kod doktora, talk-show
 14:00 Društvena mreža
 15:10 Domovina, serija
 16:00 BezVeze
 17:40 Život je lijep
 18:15 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 20:00 Satirikon
 20:50 Domovina, serija
 21:45 Otvoreno
 22:35 Dnevnik 3
 23:00 City Folk 2015: Haag

23:25 Zemlje - ljudi - pustolovine: Gdje Japan jodla - proljeće u dalekoistočnim Alpama, dokumentarna serija
 00:15 Ljudi iz sjene, serija
 01:02 Don Matteo, serija
 01:52 Otvoreno
 02:37 Kod doktora, talk-show
 03:18 Vita jela zelen bor
 04:25 Život je lijep
 04:55 Skica za portret
 04:58 Talijanska mlada
 05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
 08:53 Juhuhu junior
 09:55 Odmori se zaslužio si
 10:30 Kruške i jabuke
 11:20 Čarolija, serija
 12:10 Hugove čarolije s tri sastojka (R)
 12:35 Kratki dokumentarni film
 12:45 Don Matteo, serija
 13:35 Die hebamme, njemački film
 15:05 Ovisni o čišćenju
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:45 Velikani sporta, dokumentarna serija
 17:15 Stipe u gostima, humoristična serija
 18:00 Kruške i jabuke
 18:50 Odmori se zaslužio si
 19:25 Večernja škola
 19:55 Kratki dokumentarni film
 20:05 Britanija - zemlja dinosaura, dok film
 20:55 Vrijeme na Drugom
 21:05 Planet FIFA (Secret History of FIFA), dokumentarni film
 22:40 Zakon i red: Zločinačke nakane, serija
 23:30 Zločinački umovi, serija
 00:15 Die hebamme, njemački film
 01:45 Velikani sporta, dokumentarna serija
 02:11 Noćni glazbeni program

05:40 RTL Danas, (R)
 06:20 Sve u šest, magazin (R)
 06:50 Lego Ninjago, (R)
 07:15 Svemoguća Kim
 08:05 TV prodaja
 08:20 Pet na pet - nove epizode, kviz (R)
 09:15 TV prodaja
 09:30 Mijenjam ženu
 10:50 TV prodaja
 11:05 Četiri vjenčanja, lifestyle emisija
 12:05 Hitna služba, serija

13.00 Shopping kraljica - (R)
 13.55 Tri, dva, jedan - kuhaj! R
 15.20 Ljubav je na selu - nova sezona, (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica - nove epizode, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet - nove epizode, kviz
 20.00 Ljubav je na selu
 21.15 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show
 22.15 RTL Direkt
 22.45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 23.05 Andrija i Anđelka
 23.40 Kriza, serija
 00.15 Zakon i red: Odjel za žrtve, kriminalistička dramska serija
 01.10 CSI, serija
 02.00 CSI, serija
 02.45 Astro show, emisija uživo
 03.45 RTL Danas, (R)
 04.30 Kraj programa

SRIJEDA 9.3.2016.

06:40 TV kalendar
 06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 08:00 Vijesti
 08:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:00 Vijesti
 09:05 Vita jela zelen bor
 09:27 McLeodove kćeri, serija
 10:25 Zemlje - ljudi - pustolovine: Gdje Japan jodla - proljeće u dalekoistočnim Alpama, dokumentarna serija
 11:20 Eko zona
 12:00 Dnevnik 1
 12:20 Talijanska mlada
 13:15 Kod doktora, talk-show
 14:00 Društvena mreža
 15:10 Domovina, serija
 16:00 Satirikon
 17:40 Život je lijep
 18:15 Potjera
 19:00 Dnevnik 2
 19:55 Loto 7/39
 20:00 Pogledi: Osvjetljivač zvuka, dokumentarni film
 20:57 Domovina, serija
 21:50 Otvoreno
 22:40 Dnevnik 3
 23:05 City Folk 2015: Prag
 23:30 Zemlje - ljudi - pustolovine, dokumentarna serija
 00:20 Ljudi iz sjene, serija
 01:11 Don Matteo, serija
 02:01 Otvoreno

02:46 Kod doktora, talk-show
04:13 Život je lijep
04:43 Skica za portret
04:58 Talijanska mlada
05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:55 Odmori se zaslužio si
10:30 Kruške i jabuke
11:20 Čarolija, serija
12:10 Hugove čarolije s tri sastojka (R)
12:35 Kratki dok. film
12:45 Don Matteo, serija
13:40 Kako dotjerati Petea, američki film
15:05 Ovisni o čišćenju
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 Magazin EL
17:15 Luda kuća, humoristična serija
18:00 Kruške i jabuke
18:50 Odmori se zaslužio si
19:25 Provođi i sprovodi, humoristična serija
20:00 Nogomet, LP - emisija
20:35 Nogomet, LP - prijenos utakmice
22:35 Nogomet, LP - emisija i sažeci
23:20 Vrijeme na Drugom
23:35 Zločinački umovi, serija
00:20 Kako dotjerati Petea, američki film (R)
01:45 Magazin EL
02:10 Noćni glazbeni program

05:50 RTL Danas, (R)
06:20 Sve u šest, magazin (R)
06:50 Lego Ninjago, (R)
07:15 Svemoguća Kim
08:05 TV prodaja
08:20 Pet na pet - nove epizode, kviz (R)
09:30 Mijenjam ženu
10:50 TV prodaja
11:05 Četiri vjenčanja
12:05 Hitna služba, serija
13:00 Shopping kraljica - (R)
13:55 Tri, dva, jedan - kuhaj! - nova sezona, kulinarski show (R)
15:20 Ljubav je na selu - nova sezona, (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet
20:00 Ljubav je na selu - nova sezona
21:15 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22:15 RTL Direkt
22:45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
23:05 Andrija i Anđelka
23:40 Kriza, serija
00:15 Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
01:10 CSI, serija
02:00 CSI, serija
02:45 Astro show, emisija uživo
03:45 RTL Danas, (R)
04:10 Kraj programa

**ČETVRTAK
10.3.2016.**

06:40 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:05 Vita jela zelen bor
09:27 McLeodove kćeri, serija
10:25 Zemlje - ljudi - pustolovine, dokumentarna serija
11:15 Korizma u Rogotinu, emisija pučke i predajne kulture
12:00 Dnevnik 1
12:20 Talijanska mlada, telenovela
13:15 Kod doktora, talk-show
14:00 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
15:12 Domovina, serija
16:00 Labirint
17:40 Život je lijep
18:15 Potjera
19:00 Dnevnik 2
20:00 Ono što jesam: Oče naš, dokumentarna serija
20:50 Domovina, serija
21:45 Otvoreno
22:35 Dnevnik 3
22:50 Sport
22:55 Vrijeme
23:00 City Folk 2015: Ponta Delgada
23:25 Zemlje - ljudi - pustolovine, dokumentarna serija
00:15 Lovina, serija
01:13 Don Matteo, serija
02:03 Otvoreno
02:48 Kod doktora, talk-show
03:33 Hrvatska uživo

04:15 Život je lijep
04:45 Skica za portret
04:48 Talijanska mlada
05:38 Biblija
05:48 Dnevnik 2

06:00 Juhuhu
08:53 Juhuhu junior
09:55 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
10:30 Kruške i jabuke
11:20 Čarolija, serija
12:10 Hugove čarolije s tri sastojka (R)
12:35 Kratki dokumentarni film
12:45 Don Matteo, serija
13:35 Love's Resounding Courage, američki film
15:05 Najbolji britanski vrtovi, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:45 Odbrojanje do Rija, dokumentarna serija
17:15 Luda kuća, humoristična serija
18:00 Kruške i jabuke
18:50 Odmori se zaslužio si, humoristična serija
19:25 Genijalci
20:03 Australija - život na rubu: Veliki koraljni greben, dokumentarna serija
20:53 Vrijeme na Drugom
21:00 Nogomet, EL - prijenos utakmice
23:00 Nogomet, EL - sažeci
23:35 Zločinački umovi, serija
00:20 Love's Resounding

Courage, američki film
01:50 Odbrojanje do Rija, dokumentarna serija
02:15 Noćni glazbeni program

05:40 RTL Danas, (R)
06:25 Sve u šest, magazin (R)
06:50 Lego Ninjago, (R)
07:15 Svemoguća Kim
08:05 TV prodaja
08:20 Pet na pet - (R)
09:15 TV prodaja
09:30 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
10:50 TV prodaja
11:05 Četiri vjenčanja
12:05 Hitna služba, serija
13:00 Shopping kraljica - (R)
13:55 Tri, dva, jedan - kuhaj! R
15:20 Ljubav je na selu - nova sezona, (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Dana
19:15 Pet na pet - nove epizode, kviz
20:00 Zvezdice - nova sezona
22:00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22:15 RTL Direkt
22:45 Tri, dva, jedan - kuhaj!
23:50 Andrija i Anđelka, humoristična serija
00:25 Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
01:20 CSI, serija
02:10 CSI, serija
03:00 Astro show, emisija uživo
04:00 RTL Danas, (R)
04:40 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetlonik* nedjeljom od 16.30 sati.
Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 Mhz).

HRVATSKA PANORAMA NA TELEVLZIJI YU ECO

Program obuhvaća informativnu petominutnu emisiju *Cro info vijesti*, koja se prikazuje radnim danima nakon Info bloka ove televizije u premijernom i tri reprizna termina (15.30, 19.15, 22.15, 00.15 sati). Polusatna društveno-politička emisija *Motrišta* emitira se četvrtkom od 22.30 sati, a reprizira ponedjeljkom od 9 sati. Kolaž emisija s pregledom tjedna iza nas pod nazivom *Hrvatska panorama* emitira se subotom od 11 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopusteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom) • *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvođanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 *Putnici kroz vrijeme* emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

U NEKOLIKO SLIKA

Stabla s pričom

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Priokrećanje

Piše: Branko Ivković

Faljnīs čeljadi, evo baš se mislim diću malo uteć sam od sebe. Bijo sam u varoši, obašo malo hetiju da vidim pošto šta ide i da navučem što triba u kuću. Ode kod nas u Ivković šoru čovik mora bit spreman na sve, ne daj bože da naiđe kaka

ampa pa ne mogli izać koji dan iz šora i eto ti nevolje. Neg nisam vam ni kazo, bijo sam na jednom pridstavljanju knjige u varoši, zove se *Ispovid crkvenog pauka*, bilo je zdravo lipo i puna dvorana svita, a ni mi iz našeg šora se nismo osramotili, borme velim da nas bilo bar firtalj dvorane, a što me posebno raduje zdravo puno mladeži. Nisu naši mladi zametnili svoj svit i svoju viru, makar svi divanidu o kojikakim odmećanjima od svog. Znao sam ja da od ti asimilarisanja neće bit ni andrak. Ta mi Rvati-Bunjevci smo tute stotinama lita pa nikom to nije us pilo, makar se stalno koji ko navrće na nas. Jeto baš u vistima divanidu da su opet poarali jednu crkvu, samostan u Baču i natukli Upravitelja, starog čovika sram i bilo. Istuć starog čovika njim baš ne služi na čast, a stalno se na čast kunedu. Nije to dobro. Migolji se ode kod mene na zapečku i moj Joso: »Jopet se moj rodo odižedu oni što samo svađadu svit i vole koji kaka ratovanja i otimanja, samo da se ne desi opet kaka nevolja, sad nismo ni vridni bižat kad smo omatorili i oćopavili, a i di oćin? Ta ni drugdi ne čekadu dođoše s masnom lepanjom, najlipče je čoviku na svojem pragu nek kaže ko šta oće.« Sad me samo rasrdijo, ta čeljadi dosta već divana o koji kaki istiravanjima i svađanjima, kako od kaleg a mi ko na jud, ta triba borme da se smiri ta balavurdija s obodve strane, nisu ni onjušili nevolju a zakuvavaje siroma svit što mu dosta svoje nevolje, a ne još i tuđe. Ajte već jedared kažte jedni drugima šta je i kako je pa da svako prizna da nije bilo lipo što se onda trevilo, a nije bilo lipo čim je svit nasrado, pa da se komšijamo i pazimo i zauvik da bide tako, a ne samo štogod burgijat i zavađivat. Neg jel će vama dotrvat ogriva? Meni borme sumnjiva šupa, lipo sam kazo da se mora nakupit više čukanjica jesenas a popela mi se šara maša na leđa pa nisam, ko velim mekana je zima, a on vraga, pomolo pomolo i ode ogriv. Ako neš ložit ondaš se smrznit. Veli Joso, al tako srće tu kafu da je meni napravijo talase u lončiću pa će izmeđ dva srkanja: »Kako smo kadgod moj rodo malko propalili i metli komad drveta i eto ti, a sad nam samo zima«. E moj Josina, kadgod smo mi bili dvajst-trist lita pa nam sve bilo lako, a sad borme smo opleli u šezdesete pa nam sve teško, a i krv više nije što je bila, većma se mrznemo, a i ovo vrime je nika-ko smlačeno, sad vako sad nako, lipo ne zna čovik ni kako se obuć, a ni šta zagrnit, nikad neću zaboravit kake su bile kadgod zime, al se borme na svetog Josu išlo utan bos, a vid sad, kako je okrenilo mi ćemo na Božić ić bos, a za uskrs zagrcat kožuv. Neg ako si posrko, ajmo radit, ideš mi na živce s tom kafom«. Ajd zbogom.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Ka nisi ničiji ko da si svačiji

Došla nikaka luda vrmena. Najgorja bagra zavladała digod je mogla. Ne mož o nji ništa napraviti ni u fudbalu, ni u izigravanju priredbi, a bome ni u trukovanju. Oma niko pita ko ti plaća da radiš baš tako. Kršteno čeljade više ne može imat mira ni u svoje rođene kuće. Jal u po dana, jal u po noći, uvijek se najde niko komu tribaš, a bome i niko komu smetaš. Jedni zovu priko telefona, divanu medeno, samo što ti ne zagrlu. Drugi, ope, idu sokakom i redom unilazu u svaku kuću. Svi puni riči, ka počmu, ne znu stat. Falu njeve

Piše: Ivan Andrašić

ko da niko ni odvuđ, pa ne zna ko su i ne vidi šta radu. A svi lipo navučeni, po nikomu ne mož primetiti zašto se u novina zovu i žuti i plavi i crveni i kaki sve ne. Vidi bać Iva da ji imade u vraganajst farbi. To mu sve izgleda ko veliki cirkus, a puno čeljadi ko najveći cirkusanderi. Eto, prvi njegov kum Tuna. Naj brundati još ni ni obnarodovano izbiranje, došo jedan dan puni ruku nikaki papira i veli da bi mu on i njegovi tribali dat krsta. Ko, forme, ni to ništa, al eto da za svaki slučaj znadu ko će cigurno izbirat nji. I još veli da bi jim to bilo i najbolje, jel će njegovi svima što jim dadu krsta donet koji meter drva, a i koišta što uvijek triba u kujne. »Pa dobro, kume, kako ćete ti i tvoji znat da ću na izbiranju dat krsta baš vama, ka uzmem cidulju i zaklonim se zonu firangu, jal šta već tamo bude?« pita bać Ivina i nalje mu jedan polučak. »A, kumo, nemaš ti brige, neka zaboravit da danas i zidovi imadu i oči i uši. Bilo taki što su nas probali privatit, pa da vidiš kako su brzo dobili po krkači. A ne isplati vam se krsta dat drugima, već znademo da za dilidbu pripravlju rpe šareni papira i klajbase. Jako ćete se otoga ovajđit«, veli kum Tuna i stane ništa upisivat na nikoliko papira. »Ej, kume, stani malo! Ko ti i reko da ćemo dat krsta tvojima? Pa jal ti znadeš da su moji razdiliti u pešes partija i da u svake o nji imadem nikoga dobroga? Pa šta ću ako svako o nji dojde iskat krsta, a koliko se razumim, mož dat samo jednomu? A znaš, kume moj, ne možemo baš svi ko ti prodat i sebe i svoje makarkomu. Vidiš da nisam više najzdraviji i da se moram dobro pazit o svakaka jida, a ako bi se prodo, dok sam živ ne bi imo svojega mira«, veli bać Iva i pruži njegove bukaricu da mu nalje kuvane sose, doktorica rekla da bi mu bilo zdravo svaki dan popit po dva-tri deci. Kum Tuna samo ćutijo, a i dalje ništa upisivo, ko da ni nište ni čo. »Znadeš, kume, došla kurjača vrmena. Dok smo bili u ne velike države i bilo nas triput više, svi stali u jednu partiju. Danas, ope, o nas malo što ostalo, napravili vraganajst partija, pa ako nisi dobro prošodi, lako ti može zaludit kogod se siti. E, vidiš, džaba ti tvoje škole, nikada se nisi učlanjio ko nikoga, a vamo pitaš zašto ti i tvoji ne možete ni na škatulje. Eto, pa da ti tvoj kum kaže. Ako nisi ničiji, onda si svačiji. A take će uvijek svojatat svi, al jim niko neće dat ništa«, veli kum Tuna i izdune polučak. Krsta jim ni ni isko, to će sam ka dojde doma.

MISLI POZNATIH

- **Wilde:** Brak je trijumf mašte nad inteligencijom.
- **Einstein:** Dobra djela su kao i pjesme. Mogu se lako razumjeti ali ne uvijek i racionalno shvatiti.
- **Tagore:** Ako zatvorite vrata svim manama i istina će ostati napolju.

KVIZ

Julije Knifer

Koje godine i gdje se rodio hrvatski slikar Julije Knifer?

Gdje je studirao?

Kako se zove grupa koju je osnovao i bio njen istaknuti član?

Koji je osnovni prepoznatljiv motiv njegovih djela?

S kojim tehnikama se najčešće služio u svom radu?

Kada je predstavljao Hrvatsku na venecijanskom bijenalu?

Po čemu će ostati ubilježen u hrvatskoj kulturi?

Kada i gdje je umro Julije Knifer?

Rodio se 23. travnja 1924. godine u Osijeku.
Na Zagrebačkoj akademiji!
Gorgona.
Meandar.
Olovka, ulje, kolaž mural
2001. godine.
Kao jedan od najznačajnijih umjetnika 20. stoljeća.
Umrro je 7. prosinca 2004. godine u Parizu.

FOTO KUTAK

I kos ide bos!

VICEVI

Liječnik se obraća pacijentu:

- Prepisat ću vam lijek koji je još u fazi ispitivanja.
- Dobro.
- Molim vas javite mi ako se izliječite.
- Zašto?
- I ja bolujem od iste bolesti!

Pita Ivica prijatelja:

- Nisi zaboravio da si mi dužan 150 eura?
- Nisam. Pamtit ću to do kraja života.

POGLED S TRIBINA

Dvije fronte

Najbolji hrvatski klubovi u momčadskim sportovima u svakoj natjecateljskoj sezoni igraju na najmanje dvije fronte: domaćoj i inozemnoj (ne računajući, naravno, nastupe i u domaćim kup natjecanjima). Izuzev vaterpolista koji povremeno uspiju zablistati na velikoj međunarodnoj sceni, nogometaši, košarkaši i rukometaši već duže vremena najčešće igraju samo epizodnu ulogu na tzv. drugoj fronti.

Iako je u 1. HNL apsolutno dominantan, *Dinamo* je ponovno odigrao još jednu slabu euro sezonu u skupini Lige prvaka. Rukometaši *PPD Zagreba* su tek u posljednjem susretu Lige prvaka osigurali mjesto u osmini finala, a u natjecanju

SEHA lige su u vrhu tablice gdje su već sigurni za doigravanje za naslov. Na koncu, košarkaši *Cedevite* su porazom protiv *Partizana* izgubili drugu poziciju na tablici ABA lige, a u natjecanju Eurolige nalaze se na posljednjem mjestu svoje skupine E. Podsjetimo, nedavno su obranili naslov pobjednika Kupa Hrvatske i glavni su favorit za osvajanje šampionskog trofeja u 1. HKL.

Igranje na dvije fronte je vrlo zahtjevno i traži ujednačenu kvalitetu momčadi, dugu klupu i, naravno, odličnu pripremljenost za naporni sustav kontinuiranog igranja jakih susreta. Uza sve to, za velike rezultate potrebno je i dosta financijskog ulaganja, ponajprije u angažiranju jakih igrača bez kojih se teško može vinuti u međunarodne rezultatske visine.

Sva tri hrvatska kluba u navedenim sportovima već godinama čine sve navedeno, ali vrhunskog rezultata i dalje nema.

Rukometaši *PPD Zagreba* su u igri za oba trofeja, iako se naslov Lige prvaka ipak čini krajnje nerealan, a u SEHA ligi je na tom putu prejak mađarski *Veszprém*.

Košarkaši *Cedevite* također imaju šansu u doigravanju ABA lige, ali samo ako prikažu mnogo bolje igre od dosadašnjih u duelima protiv izravnih protivnika za osvajanje naslova.

Navijačima uvijek ostaje nada.

D. P.

NOGOMET

Rijeka bolja od Hajduka

Jadranski derbi pripao je *Rijeci* (1:0) i čini se potpuno izbacio *Hajduk* iz borbe za naslov. *Dinamo* je istim rezultatom svladao *Split* i održao prednost od pet bodova iza *Riječana*.

TENIS

Belgija – Hrvatska

Ovoga vikenda (4. – 6. ožujka) Hrvatska u prvom kolu Davisova kupa gostuje kod Belgije u Liegeu. **Marin Čilić** i **Borna Ćorić** igrat će u singlu, dok se, prema najavama, u susretu parova očekuje kombinacija **Ivan Dodig** i **Marin Draganja**.

KOŠARKA

Tri poraza

Sva tri hrvatska predstavnika u natjecanju ABA lige doživjeli su poraz u 25. kolu. *Cedevita* je poražena na gostovanju kod *Partizana* (61:82), *Cibona* je doma izgubila od *Crvene zvezde* (83:94), a *Zadar* je bio neuspješan kod *Igokee* (73:77). Kolo prije kraja ligaškog dijela prvenstva *Cedevita* se nalazi na trećoj poziciji, *Cibona* je šesta, dok je *Zadar* na sedmom mjestu.

RUKOMET

Pobjeda za prolaz

Tijesnom pobjedom (24:23) protiv *Celja*, rukometaši *PPD Zagreba* su uspjeli potvrditi peto mjesto u skupini A Lige prvaka i izboriti prolazak u osminu finala. Najbolji igrač u redovima hrvatskog prvaka bio je **Stipe Mandalinić** s deset postignutih pogodaka.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom.
www.apartmani-karasic.com.

Prodajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajemo Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajemo noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Prodaje se trosoban stan od 73 m², dvije terase, renoviran, prijeko od Hrvatskog konzulata u naselju Tokio. Ima kablovsku, CG,... Cijena 50.000 eura. Tel.: 069 2052608.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. van Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.

Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za plastenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.

Prodaje se kuća – vikendica na zapadnoj obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, muške čakšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke, muške košulje, sanduk za posteljinu, mesnate svinje 100-150 kg i 5,5 t soje (upotrebljiva i za sjeme). Tel.: 024 532570 ili 060 0532570.

Kupujem salaš s okućnicom u Ljutovu ili Tavankutu. Tel.: 069 2887213.

Prodaju se koturaljke, stolovi i stolci, bunjevačka ruva – svila i sefiri, marame, pregače, ponjaviceeve, čaršavi, muške čakšire i prsluk, čizme, šeširi, nova el. kosilica, tepisi i staze. Tel.: 024 528 682.

Prodaje se dvosoban stan (51 m² + terasa) s odličnim rasporedom prostora na Prozivci. Stan se redovito održava i sačuvan je. Ima klimu, kablovsku i daljinsko grijanje. Cijena 28.000 eura (nije fiksno). Tel.: 064 2498244.

Izdajem (od 1. 9.) 2-soban namješten stan (3 kreveta+pomoćni ležaj, plinsko grijanje, blizina tramvaja) u Zagrebu, Folnegovićevo naselje. Cijena: 250 eura. Tel.: 063 8820654, 065 6081194. +385 92 1770196.

Hitno prodajem mali moto-kultivator, marke VALPADANO s frezerom, 10 KS. Tel.: 062 86 87964.

Potrebni radnici za rad u novoj tvornici u Slovačkoj. Tel.: 064 4109369

Prodajemo veći 1 S, integralova zgrada, parketiran, s malim barom, IV. kat, 2 lifta, podrum, cg, adsl, kds tv i interfon. Tel.: 062 8900458.

Prodaje se apartman od 36 m² u Jadranovu, 5 km od Crikvenice. Tel.: 024-4527-499, 064-18-39-591.

Prodaje se muška kožna jakna vel: 56 braon boje, nova. Tel.: 064 4618006.

Prodajemo perjani jastuk 80x120 s odgovarajućom novom ručno šivanom salvetskom krevetnom (dvije navlake za jastuk i dvije navlake za jorgan). Cijena po dogovoru. Tel.: 060 5402733.

Prodajemo trodijelni orman – mahagonij, regal iz četiri dijela, dva garderobna i dvije vitrine, kauč, fotelju i dva taburea. Tel.: 024 4561752, 064 3051513.

Prodajemo stroj šivanje marke Bagat s ormančićem, visoki sjaj, orahovina. Tel.: 069 2887213.

Prodajemo ručno štrikaći stroj Empisal skoro nov – stolni. Katarina Turkal.

Prodajemo poslovni prostor u centru grada cca, 350 m² na tri nivoa. Inf. 069 2887213.

Prodaje se drvena vaga s tegovima, ojačana željezom. Mjeri do 500 kg. U Subotici. Tel.: 064 3910112.

Tročlana obitelj prima na dvorbu stare osobe za mirovinu ili nekretninu. Tel.: 062 1941729.

U Somboru prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi

VAŽI DO 11. 3. 2016.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju Hrvatske riječi.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKK **Bunjevačko kolo**, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

AKCIJA!

SG

internat

već od
649 din

TIPPNET
SUBOTICA KARADORDEV PUT 2 TEL: 024/555765
WWW.TIPPNET.RS

NOGOMET

Dinamovci izabrali upravu

SONTA – Na inicijativu nogometaša i preostalog dijela stare uprave, u subotu, 27. veljače, u maloj Sali MZ Sonta, održana je izvanredna izborna skupština NK *Dinamo*. Na dnevnom redu bila je samo jedna točka: izbor novih upravnih struktura kluba. U novi Upravni odbor izabrani su: predsjednik **Kamenko Jotović**, dopredsjednik **Goran Vuković**, tajnik **Adam Domić** i članovi **Ivan Andrašić**, **Lazar Čender**, **Milan Matović**, **Marko Kokman**, **Saša Đurkov** i **Josip Gal ml.** Dužnost sportskog direktora povjeren je prof. **Josipu Matinu**, a u Nadzorni odbor izabrani su **Branislav Andrašić**, **Željko Tadijan** i **Josip Gal st.**

»Hvala na ukazanom povjerenju, za mene će ova dužnost biti velika čast, ali i još veća obveza. Nadam se da ću uz vašu pomoć uspjeti vratiti naš *Dinamo* na pravi put i da ćemo ubuduće svjedočiti i uspjesima na travnjaku, ali i dobrom radu pratećih struktura kluba.«, rekao je novoizabrani predsjednik Jotović.

I. A.

Nova pobjeda Dunava

MONOŠTOR – Sudeći po rezultatima u pripremnim utakmicama, nogometaši *Dunava* iz Monoštora nastavak prvenstva Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci čekaju potpuno spremni. U subotu su gostovali u Stanišiću kod istoimene ekipe, člana Područne lige Sombor i novom pobjedom potvrdili dobru igru. Zgodicima **Curnića** i **Stankovića** u prvom poluvremenu *Dunav* je svladao domaćine, koji su u nastavku zatresli mrežu gostujućeg vratara za konačnih 1:2.

I. A.

PLIVANJE

Zimsko prvenstvo države

BEOGRAD – Plivači *Spartaka* iz Subotice osvojili su 18 medalja na Zimskom državnom prvenstvu u održanom prošlog vikenda

na bazenu SC *Milan Muškatirović* u Beogradu. **Andrej Barna** je osvojio devet medalja, a **Jovana Đurić** šest odličja i oboje su u apsolutnoj kategoriji osvojili naslove državnih prvaka na 50, 400, 800 i 1.500 slobodno, te juniorske naslove u svim disciplinama u kojima su se natjecali.

KOŠARKA

Pobjeda protiv Vojvodine

NOVI SAD – Uvjerljivu pobjedu na gostovanju protiv *Vojvodine* (81:64) upisale su košarkašice ŽKK *Spartak* u 20. kolu Prve košarkaške lige. S novim bodovima nalaze se na šestom mjestu, a sljedeći susret ovoga vikenda igraju ponovno u Novom Sadu, protiv ekipe ŽKA.

Domaći poraz

SUBOTICA – Košarkaši *Spartaka* su domaćim porazom u 21. kolu Prve lige Srbije protiv *FMP-a* (73:80) zakomplicirali svoju poziciju na tablici. Subotičani se nalaze na 11. mjestu s 29 bodova, a možda odlučujući susret u borbi za ostanak predstoji im u nedjelju, 6. ožujka, na gostovanju kod *Vojvodine* u Novom Sadu.

STOLNI TENIS

Juniori Spartaka treći u državi

SENTA – Pobjedama protiv *Mladosti* (Zemun) i *Temerina* juniori STK *Spartaka* **Nikša Martinović**, **Bence Bognar** i **Denis**

Kovačević plasirali su se među tri najbolje momčadi u državi. U borbi za više odličje od njih su bili bolji *Stak Beograd* i *Čelarevo*.

ATLETIKA

Odlični rezultati Daria Bašića Palkovića

BEOGRAD – Mladi atletičar *Spartaka* iz Subotice **Dario Bašić Palković** nedavno je na državnom dvoranskom prvenstvu u utrci na 300 metara osvojio naslov prvaka u konkurenciji mladih pionira, te mu pridodao i naslov najboljeg u Vojvodini na 60 metara. Na državnom prvenstvu krosu, održanom prošlog vikenda u Šapcu, Dario je osvojio drugo mjesto na stazi dugoj 1.500 metara.

SPORTSKA VEČER U HKUD VLADIMIR NAZOR U SOMBORU

Aktivni sportaši

*Josip Ivkić, pobjednik jubilarnog šahovskog memorijala * Veslači najavljuju i ove godine sudjelovanje na maratonu lađa na Neretvi * Stolno teniski turnir memorijal Stipan Bakić u ožujku*

Sportska sekcija HKUĐa *Vladimir Nazor* u Somboru vrlo je aktivna. Ukoliko se ne igra neki od šahovskih turnira, onda se okupljaju stolnotenisači, a ako nema ni stolnoteniskih turnira, onda su na nekom od veslačkih natjecanja *Nazorovi* veslači. Jednom godišnje okupe se zajedno na sportskoj večeri, koja je prigoda ne samo za druženje već i proglašenje najboljih sudionika šahovskog turnira *Memorijal Profesor Franjo Matarić*, obzirom da se sportski susret organizira na kraju ovog turnira.

IVKIĆ OČEKIVANO POBJEDNIK

Jedan od favorita kada je šahovski turnir počeo prije mjesec dana bio je **Josip Ivkić**, koji je na kraju ostvario uvjerljivu pobjedu s maksimalnim brojem bodova, a tom uspjehu pridodao i pobjedu u simultanki s FIDE majstorskom **Josipom Dekićem**. Ivkić je inače član *Nazorove* sportske sekcije tek nekoliko mjeseci, a prvi dolazak u Hrvatski dom bio mu je šahovski Božićni turnir na kome je također pobijedio. Ne krije radost zbog još jednog trijumfa, a na naš upit je li bilo teško doći do titule i maksimalnog broja bodova kaže da nije bilo ni lako, ali ni teško. Pobjede na *Nazorovim* turnirima Josipu otvaraju mu nova šahovska vrata, jer ima poziva iz Somborskog šahovskog kluba, ali i iz Berega.

»Ove godine organizirali smo jubilarni 25. po redu *Memorijala Profesor Franja Matarić*. Bilo je 27 sudionika, a po prvi puta među šahistima su bile i dvije dame – **Simana Matković** koja je zauzela treće mjesto i **Ja-**

smina Milovijević, koja izborila osmu poziciju. Turnir se organizira u čast našeg nekadašnjeg aktivnog člana koji je između ostalog radio i na popularizaciji šaha u našem društvu«, kaže pročelnik sportske sekcije **Pavle Matarić**. Sportska sekcija dodijelila je zahvalnice redovitim sudionicima ovog memorijala, a to su **Šima Raić, Zoran Čota, Andrija Četković i Marton Koloman**.

VESLAČI SPREMNI ZA NERETVU

Posljednjih godina sve aktivnija sekcija u *Nazoru* su veslači. Proteklih pet godina sudjelovali su na Maratonu lađa na Neretvi, na kome se vesla 22,5 kilometara i svih tih godina bili su i ostali jedina veslačka ekipa koja predstavlja Hrvate iz Srbije. »Sprema- mo se i ove godine za maraton, koji se uvijek održava početkom kolovoza. Bit će nam to šesti put

da smo dio ovog veslačkog spektakla i ovoga puta želja nam je da budemo među prvih 20 ekipa. Pripreme počinju ovih dana. Prvo ćemo se pripremati u tere- tani, a čim se vrijeme proljepša izlazimo na vodu. Ove godine moći ćemo sve treninge na vodi odraditi na neretvanskoj lađi, istoj onakvoj kakva se koristi i na maratonu. Podsjetit ću da smo tu lađu dobili prošle godine, ali ovo će biti prvi put da ćemo cjelokupne veslačke pripreme moći odraditi na njoj«, kaže kapetan veslačke momčadi **Gašpar Matarić**. Maraton na Neretvi ono je po čemu su najprepoznatljiviji, ali *Nazorovi* veslači već su redoviti gosti i u Sisku i Vukovaru, a želja im je promoviranje neretvanske lađe na prostorima Srbije.

STOLNOTENISKI TURNIRI

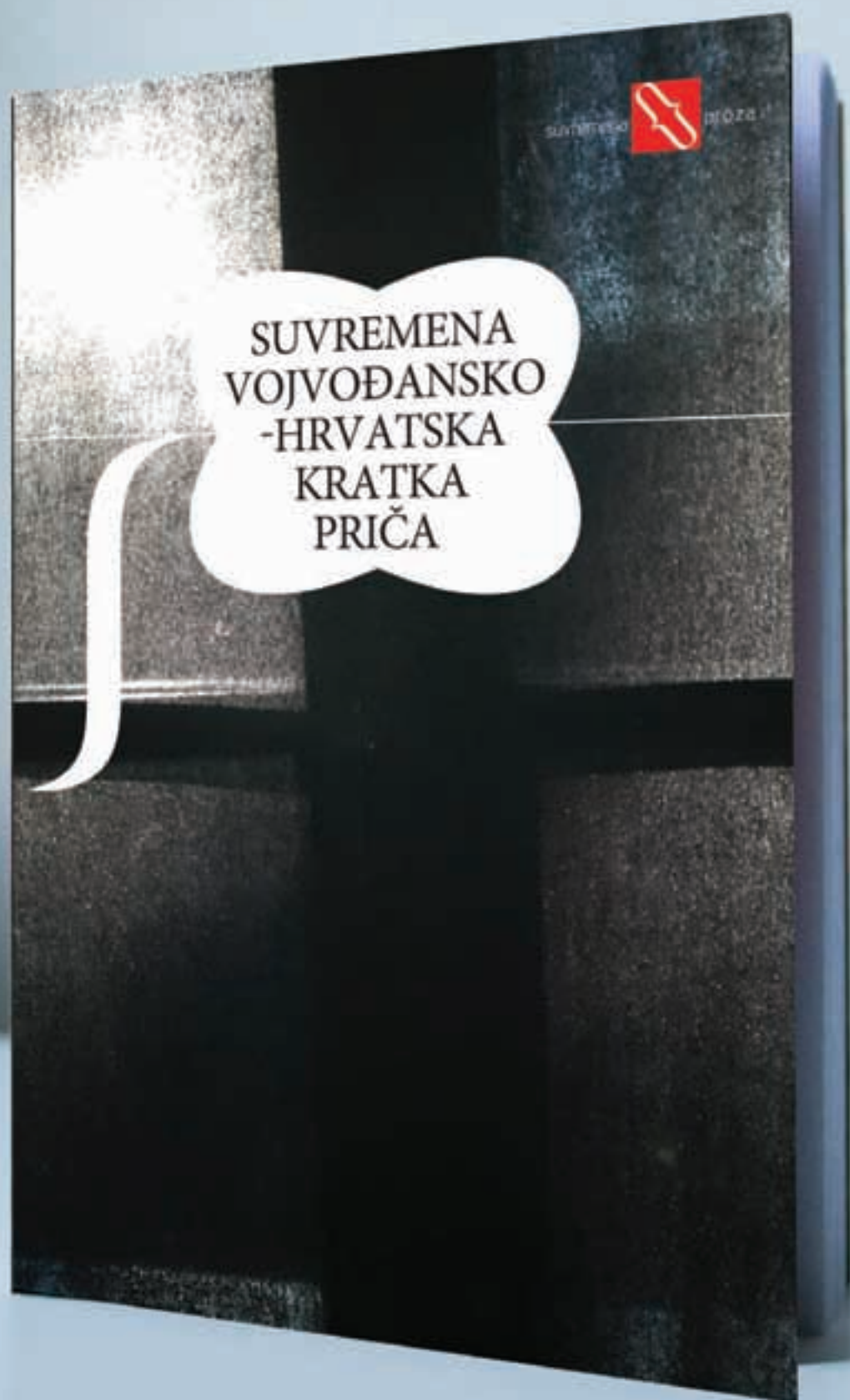
Počeci sportskih aktivnosti u Hrvatskom domu u Somboru

vezani su za stolni tenis koji se u društvu počeo igrati još 1938. godine, a pročelnik tadašnje stolnoteniske sekcije bio je **Stipan Bakić**. S više ili manje uspjeha i više ili manje organizirano stolni tenis se u *Nazoru* održao do današnjih dana, a stolnotenisači su od 2009. godine dio sportske sekcije. Godišnje organiziraju dva turnira – Božićni turnir i *Memorijal Stipan Bakić* koji se održava u čast prvog pročelnika stolnoteniske sekcije. Ovaj *Memorijal* okuplja ne samo igrače iz *Nazora* već i iz okolnih mjesta. Tako će biti i ove godine, pa je turnir prerastao u Otvoreno prvenstvo Sombora. Ovogodišnji *Memorijal Stipan Bakić* bit će održan tijekom ožujka.

Kako je istaknuto na sportskoj večeri sportska sekcija ima potporu Društva, koje pomaže i podupire sve njihove aktivnosti i natjecanja.

Z. Vasiljević

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 400 dinara.